Udvalg om erhvervsuddannelser samt kompetencegivende uddannelser i voksen- og efteruddannelsessystemet

Bilag 1: Kommissorium **2**

Bilag 2: Udvalgets medlemmer **8**

Bilag 3: Faktapapirer **9**

Unge og voksne i eud, herunder fordeling af praktikpladser 10
Sporskiftere på EUD og grundforløbsvarighed 18
Nuværende tilskudsordninger og incitamenter i eud- og VEU-systemet 22
Tilbud i VEU-systemet på faglært niveau 28
GVU og eud for personer på 25 år og derover 35
Beskrivelse af nuværende regler og muligheder for realkompetencevurdering i VEU 43
Merit og godskrivning i erhvervsuddannelserne (regler og omfang) 45
Tværgående udfordringer på ungdomsuddannelserne 48
Fællesindgange, grundforløb, speciale- og trindeling 56
Vedlæg 1 til: Fællesindgange, grundforløb, speciale- og trindeling 61
Vedlæg 2 til: Indgange, grundforløb, speciale- og trindeling 66
Geografisk fordeling af udbud af indgange og hovedforløb 83
Højere faglige niveauer, innovation, iværksætteri og studiekompetencer 91
Gældende regler mv. for optag af elever i adgangsbegrænsede uddannelser 95
Regeringens folkeskoleudspil 99
Rammer for adgangskrav (optagelseskrav) til grundforløb og hovedforløb, herunder uddannelsesparathedsvurdering 102
Sammenfatning af erfaringer med forsøg vedrørende EMMA-kriterier 111
Incitamenter ift. virksomhedspraktik og praktik i praktikcenter 121
Elevernes retsstilling i skoleaftaler 124
Elevers prøvetid i korterevarende uddannelsesaftaler 125
Behandling af tvistighedssager i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet 127
Resultater ved folkeskolens afgangsprøve 134
Trin på erhvervsuddannelserne 138
Adgangsbegrænsning – nationale rammer for optagelse 151
Virksomhesforlagt undervisning 152

Bilag 1: Kommissorium

Kommissorium for udvalg om erhvervsuddannelser samt kompetencegivende uddannelser på faglært niveau i voksen- og efteruddannelsessystemet

En ungdomsuddannelse er den bedste vej til videre uddannelse og et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet. Det er derfor regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015, og at der samtidig sker en styrkelse af ungdomsuddannelserne. Erhvervsuddannelserne er tiltænkt en central rolle i forhold til at indfri 95-pct.-målsætningen.

På erhvervsuddannelsesområdet er der en stærk tradition for, at finansiering og udvikling af uddannelserne er et fælles ansvar for staten og arbejdsmarkedets parter. Det tætte samarbejde har sikret et unikt praktikbaseret erhvervsuddannelsessystem, hvor eleverne skifter mellem at være i praktik og på skoleophold.

Der er imidlertid en række udfordringer på erhvervsuddannelsesområdet, der skal håndteres:

- *Vigende søgning*. Andelen af elever fra 9. og 10. klasse, som tilmelder sig en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, er faldet fra ca. 32 pct. i 2001 til ca. 20 pct. i 2011. Samtidig er andelen, der tilmelder sig en gymnasial uddannelse, i samme periode steget fra ca. 59 pct. til ca. 72 pct. Den vigende søgning kan skyldes en række forhold, herunder fx en mangelfuld uddannelsesgaranti og et dårligt omdømme.

- *Sen påbegyndelses- og færdiggørelsesalder*. Eleverne er i gennemsnit 21 år, når de påbegynder en erhvervsuddannelse, og over 27 år, når de afslutter den, selvom de har direkte adgang efter afsluttet 9. klasse. Det betyder, at de kommer senere ud på arbejdsmarkedet og dermed opnår en lavere livsindkomst og bidrager mindre til samfundsøkonomien, end hvis de havde påbegyndt og afsluttet deres uddannelse tidligere end i dag.

- *Højt frafald – især i grundforløbet*. Samlet set er det kun 54 pct. af dem, der påbegynder et grundforløb i erhvervsuddannelserne, der ender med at fuldføre et hovedforløb. Frafaldet er især stort i erhvervsuddannelsernes grundforløb med 28 pct., mens frafaldet er 19 pct. i hovedforløbet. Årsagerne til det store frafald er mange og forskelligartede, og der har i de seneste år været iværksat en markant indsats for at nedbringe frafaldet.

- *Fortsat mangel på praktikpladser – trods flere ekstraordinære initiativer*. Erhvervsuddannelser veksler mellem skoleundervisning og praktikuddannelse, som gensidigt understøtter hinanden, hvilket stiller krav om at tilvejebringe praktikpladser – også i perioder med lav beskæftigelse. Der er løbende taget en række ekstraordinære initiativer for at sikre et tilstrækkeligt antal praktikpladser i en tid, hvor dansk økonomi er udfordret. I juni 2012 havde ca. 3.700 praktikpladssø-

gende elever hverken en ordinær praktikplads eller en skolepraktikplads. Praktikplads situationen er – sammen med elevernes uddannelsesparathed og motivation for uddannelse – en af de primære årsager til erhvervsuddannelsernes dårlige omdømme og det store frafald på erhvervsuddannelserne.

- *Et stort antal voksne over 25 år på EUD.* I dag optager voksenelever omkring en tredjedel af de ordinære praktikpladser, ligesom knap en tredjedel af eleverne i skolepraktik typisk er over 25 år. Det skyldes ikke mindst, at de nuværende tilskudsordninger på erhvervsuddannelsesområdet tilgodeser voksne, selvom en stor del af de voksne elever må formodes at have tilstrækkelig relevant erhvervserfaring til at gennemføre en uddannelse på erhvervsuddannelsesniveau som efteruddannelse i VEU-systemet. De nuværende tilskudsordninger udgør dermed en barriere for, at unge kan få en praktikplads.

- *Virksomheder inden for udvalgte brancher mangler elever.* Flere virksomheder har problemer med at få besat ledige praktikpladser. En undersøgelse blandt 900 virksomheder viser, at fire ud af ti virksomheder har haft problemer med at skaffe kvalificerede elever og lærlinge inden for de seneste år.

* * *

Regeringen vil gennemføre en finansieringsomlægning af AER, hvor arbejdsgiverne overtager det fulde finansieringsansvar for VEU-godtgørelse fra 1. januar 2014 og skolepraktikydelse på erhvervsuddannelserne fra 1. januar 2013. AER-bidraget omlægges på den baggrund til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB), hvorved det formålsbestemte bidrag til VEU-godtgørelse ophæves, mens AER-ordningens elementer inden for erhvervsuddannelsesområdet videreføres som en del af AUB. Derved sikres den mest fleksible udnyttelse af arbejdsgivernes bidrag til uddannelse.

I forbindelse med arbejdsgivernes overtagelse af finansieringen af VEU-godtgørelse og skolepraktikydelse nedlægges den nuværende præmie- og bonusordningen til EUD og løntilskuddet til EGU bortfalder med udgangen af 2012. Der etableres en midlertidig overgangsordning for præmie og bonus til nye uddannelsesaftaler i erhvervsuddannelserne i 2013 med henblik på at sikre en gradvis aftrapning af den nuværende ordning frem mod 2014.

* * *

Regeringen nedsætter på den baggrund et udvalg, der i efteråret 2012 skal se på følgende:

1. Mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet, herunder hvordan uddannelsesaftalerne i højere grad målrettes unge uden forudgående erfaring på arbejdsmarkedet samt videreførelse af udvalgte initiativer i praktikpladsaftalen for 2012. Som led i en målretning af EUD mod unge skal der sikres attraktive tilbud til ufaglærte voksne i VEU-systemet.
2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne med henblik på at gøre dem til mere attraktive uddannelsestilbud, så flere uddannelsesparate unge gennemfører en erhvervsuddannelse i en tidligere alder, og frafaldet reduceres.

1. Mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet
Udvalget skal se på, hvordan der kan skabes mere grundlæggende og langsigtede løsninger på praktikpladsområdet, så flere unge med de nødvendige forudsætninger kan afslutte en påbegyndt erhvervsuddannelse. Med henblik på at sikre en reel uddannelsesgaranti er målet, at flere unge under 25 år skal have adgang til en praktikplads.

Udvalget skal komme med konkrete forslag til:

- Hvordan der sikres flere uddannelsesaftaler i virksomheder til understøtning af en reel uddannelsesgaranti, herunder:

  a) Hvordan der sikres flere praktikpladser til unge, bl.a. gennem muligheder for mere fleksibel afholdelse af praktik, herunder hvordan en evt. videreførelse af praktikpladscentre i forlængelse af praktikpladsaftalen for 2012 kan bidrage hertil.
  b) Hvordan det praktikpladsopsøgende arbejde kan samles og styrkes gennem mere målrettet anvendelse af de afsatte midler til formålet samt et mere forpligtende samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter, erhvervsskolerne og andre aktører for tilvejebringelse af praktikpladser med henblik på at sikre optimal udnyttelse af praktikpladskapaciteten, herunder undgå ikke-besatte praktikpladser.
  c) Hvordan der sikres klare incitamenter for uddannelsesinstitutionerne til, at eleverne i videst muligt omfang kommer i virksomhedspraktik.

- Hvordan der sikres skolepraktikpladser bl.a. i perioder med svage økonomiske konjunkturer, der understøtter arbejdsmarkedets behov og regeringens mål om, at unge skal hurtigere igennem uddannelsessystemet (også unge, der uforskyldt mister en uddannelsesaftale), herunder:

  a) Om styringen af skolepraktik kan gøres mere fleksibel, hvor fx styring med adgangsbegrænsning til skolepraktik i højere grad erstattes af adgangsbegrænsning for, hvor mange elever der kan optages på de pågældende uddannelser.
  b) Hvordan muligheden for, at elever, der påbegynder trin 1 i skolepraktik, får adgang til skolepraktik i uddannelsens øvrige trin, kan indgå i styringen fremadrettet.
  c) Hvordan kvaliteten af skolepraktik kan styrkes ved, at der arbejdes med reelle opgaver under hensyntagen til, at det ikke må have en konkurrenceforvridende effekter for virksomhederne.
  d) Om kravene til den enkelte elev i forhold til faglig mobilitet, geografisk mobilitet og egen indsats for at søge praktikpladser kan justeres, så de understøtter bedre gennemførelse, og hvordan øvrige regler for skolepraktik tilsvarende kan justeres.

- Hvordan erhvervsuddannelserne og i særlig grad praktikpladserne i højere grad målrettes de unge, samtidig med at der sikres bedre tilbud til voksne, herunder:

e) Hvordan de nuværende tilskudsordninger på erhvervsuddannelsesområdet i højere grad tilgodeser unge, så det sikres, at både unge og voksne får den hurtigste vej til en erhvervsuddannelse.
f) Hvordan der kan ske en øget udvikling og anvendelse af kompetencegivende uddannelser i VEU-systemet, der giver kompetencer på faglært niveau. Dette skal sikre et mere attraktivt alternativ til ungdomsuddannelsessystemet for virksomheder, udbydere og deltagere. Udvalget skal derfor se på mulighederne for at sikre attraktive tilbud i VEU-systemet målrettet ufaglærte voksne, herunder udvikling af de nuværende modeller i form af GVU og AMU-forløb. Herunder skal der ses på, hvordan kompetenceforløbene fremadrettet kan forankres i de formelle organer, der eksisterer på feltet (råd og faglige udvalg/efteruddannelsesudvalg).
g) Hvordan merit og godskrivning i erhvervsuddannelserne og anerkendelse af realkompetencer i voksen- og efteruddannelserne kan styrkes, så ufaglærte voksne med erfaring på arbejdsmarkedet sikres den hurtigste vej til en faglært uddannelse. Det skal herunder undersøges, hvordan de faglige udvalg kan inddrages i arbejdet med realkompetencevurderinger.

Derfor skal udvalget bl.a. undersøge:

- Karakteristika af eleverne i erhvervsuddannelserne, herunder særligt elever i søgekøen i forhold til alder, kvalifikationer og beskæftigelsesbaggrund.
- Karakteristika for og sammensætningen af personer over 25 år i erhvervsuddannelserne med henblik på at afdække, i hvor høj grad voksne med relevant erhvervserfaring optager pladser på erhvervsuddannelserne til unge.
- Kortlægning af skolepraktikområdet, herunder:
  a) Fordeling af aktivitet i erhvervsuddannelserne henholdsvis med og uden skolepraktik samt skolepraktik med adgangsbegrænsning i forhold til efterspørgslen på arbejdsmarkedet.
  b) Konsekvenser af nuværende regler for elevernes faktiske og mulige adgang til skolepraktik (karensperiode, EMMA-kriterier, negativliste, kvoter og adgangsbegrænsning til skolepraktik på forskellige trin i forhold til praktikpladssituationen i dag mv.).
- Omfanget og brugen af merit på skolerne, skolernes incitamenter i forhold til praktikpladsopsøgende arbejde, virkning af kampagne for flere praktikpladser, virkning af forsøg med praktikpladscentre mv. samt kommunernes indsats i forhold til ledige unge mv.
- Praktikpladspotentialer blandt virksomhederne, herunder karakteristika for de virksomheder, som ikke indgår uddannelsesaftaler.
- Kortlægning af grupper med risiko for frafald.

Med henblik på at følge udviklingen i anvendelsen af skolepraktikken kan den offentlige praktikpladsstatistik omlægges, så den dels bedre belyser de elever, der er i gang med uddannelse, dels giver et mere retvisende billede af uddannelsesgarantien inden for erhvervsuddannelserne, herunder at den reelt afspejler elever, der opfylder kriterierne for at blive optaget i skolepraktik, men som ikke er i gang med uddannelsen umiddelbart efter grundforløbet.

2. Øget kvalitet i erhvervsuddannelserne

Som supplement til en mere grundlæggende og langsigtet løsning på praktikpladsområdet skal udvalget fremlægge konkrete forslag til øget kvalitet i erhvervsuddannelserne med henblik på at gøre dem til mere attraktive uddannelsestilbud. Udvalget skal komme med konkrete forslag til:

- Hvordan adgangskrav på et dokumenteret, evidensbaseret og administrerbart grundlag kan bidrage til at understøtte, at flere unge med de nødvendige forudsætninger kan afslutte en påbegyndt erhvervsuddannelse.
- Hvordan en ændring af indgange, grundforløb, speciale- og trindeling kan fremme en i praksis mere effektiv vej gennem erhvervsuddannelsessystemet, så unge i gennemsnit er yngre, når de færdiggør en erhvervsuddannelse.
- Hvordan uddannelsernes kvalitet styrkes gennem bedre muligheder for, at eleverne opnår højere faglige niveauer, kompetencer inden for innovation og iværksætteri samt studiekompetencer med henblik på eventuel videreuddannelse i fx erhvervsakademiuddannelser eller professionsbacheloruddannelser.

For alle ovenstående forslag gælder:

- At de skal være i overensstemmelse med regeringens målsætning om, at erhvervsuddannelserne er tiltænkt en nøglerolle i forhold til at indfri regeringens målsætning om, at 95 pct. af en ungdomsårgang gennemfører mindst en ungdomsuddannelse i 2015.
- At de skal være i overensstemmelse med regeringens pejlemærker fra Ministerudvalget for Ungdomsuddannelser.
- At de skal være evidensbaserede og omkostningseffektive.
- At de skal basere sig på den nuværende skolestruktur.

Regeringen vil fremlægge et udspil til en folkeskolereform, hvis overordnede målsætning er at forbedre alle elevers faglige niveau med særlig fokus på dansk og matematik. For de unge, der *ikke* har forudsætningerne for at gennemføre en almindelig ungdomsuddannelse, vil regeringen endvidere indføre en fleksuddannelse, der skal tænkes sammen med og i videst muligt omfang integreres i de eksisterende tilbud til denne gruppe.

En styrkelse af det faglige niveau i folkeskolen samt indførelsen af en fleksuddannelse skal bidrage til, at eleverne har et stærkere grundlag for at klare sig videre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, herunder bl.a. i erhvervsuddannelserne.

* * *

Økonomi

Initiativerne på erhvervsuddannelsesområdet finansieres inden for de nuværende økonomiske rammer, således at der sikres den bedst mulige udnyttelse af de nuværende ressourcer. Nye initiativer skal derfor holdes inden for den afsatte ramme for staten og for AUB. Nye initiativer må derfor ikke medføre stigninger i de samlede udgifter.

Proces

Der etableres et embedsmandsudvalg med følgende deltagere: LO (1 repræsentant), DA (1 repræsentant), KL og Danske Regioner (1 repræsentant). Fra regeringen deltager repræsentanter fra Ministeriet for Børn og Undervisning og Finansministeriet. Øvrige ministerier inddrages efter behov.

Udvalget afslutter sit arbejde om en mere langsigtet og grundlæggende løsning på praktikpladsområdet, udvalgte initiativer om øget kvalitet i erhvervsuddannelserne samt en overgangsordning i 2013 for præmie- og bonusordningen i oktober 2012 med henblik på at kunne indgå som en del af finanslovsaftalen for 2013. De øvrige elementer i udvalgsarbejdet afsluttes i foråret 2013.

Udvalgets sekretariat varetages af en tværministeriel arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Ministeriet for Børn og Undervisning (formand) og Finansministeriet. Øvrige ministerier inddrages efter behov.

Bilag 2: Udvalgets medlemmer

Udvalget er sammensat af repræsentanter fra Landsorganisationen (LO), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Kommunernes Landsforening (KL), Danske Regioner (DR)Finansministeriet (FM) og Ministeriet for Børn og Undervisning (MBU).

Udvalgets medlemmer i fase 1 omfatter følgende repræsentanter:

MBU: Afdelingschef Lars Mortensen (formand)
FM: Kontorchef Maria Schack Vindum
LO: LO-sekretær Ejner K. Holst
DA: Direktør Henrik Bach Mortensen
KL: Centerchef Mikkel Haarder
DR: Kontorchef Janet Samuel

Bilag 3: Faktapapirer

Som grundlag for udvalgets drøftelser er udarbejdet en række faktapapirer.

Faktapapirerne er vedlagt i vilkårlig rækkefølge.

Unge og voksne i eud, herunder fordeling af praktikpladser

1. februar 2013

Aktivitet i erhvervsuddannelserne

De voksne i eud, defineret som elever på 25 år og derover, udgør ca. ⅓ af alle elever på eud, *jf. tabel 1*.

Tabel 1 Tilgang, bestand, afbrud og fuldførte på eud, 2011

Antal elever	Til og med 24 år	25+ årige	Uoplyst	I alt
Tilgang i alt*	38.677 (67 %)	18.436 (32 %)	411 (1 %)	57.524 (100 %)
- heraf grundforløb	*38.078 (80 %)*	*9.445 (20 %)*	*283 (1 %)*	*47.806 (100 %)*
- heraf hovedforløb	*25.552 (63 %)*	*14.854 (37 %)*	*160 (0 %)*	*40.566 (100 %)*
Bestand	92.195 (72 %)	35.227 (28 %)	527 (0 %)	127.949 (100 %)
Afbrudte	25.788 (74 %)	8.602 (25 %)	289 (1 %)	34.679 (100 %)
Fuldførte	17.112 (56 %)	13.487 (44 %)	120 (1 %)	30.719 (100 %)

Anm.: Data er eksklusive erhvervsgrunduddannelsen.
* Samme elev kan have tilgang på såvel grund- som hovedforløb i samme år men tælles kun som én tilgang under "Tilgang i alt". Tilgangen af grund- og hovedforløb kan derfor ikke summeres. I forlængelse heraf bemærkes det, at der er tale om to forskellige populationer, dvs. at der i mange, men ikke i alle tilfælde vil være et flow fra grundforløbet til hovedforløbet. På SOSU er grundforløbet fx ikke obligatorisk for alle.
Kilde: MBU's Databank

Uddannelsesbaggrund

Hovedparten af eleverne har grundskole som højst fuldførte uddannelse. Dog har 41 pct. af de voksne elever i eud enten en erhvervsuddannelse (33 pct.) eller en videregående uddannelse (8 pct.) som højeste fuldførte uddannelse i 2011, *jf. tabel 2*. Der henvises til selvstændigt bilag med opgørelse over, hvor mange af dem, der har en eud i forvejen, der tager en uddannelse inden for deres oprindelige indgang.

Tabel 2 Eud-elevernes højeste fuldførte uddannelse fordelt på aldersgrupper, 2011

Antal elever	Op til 24 år	25+ årige	Uoplyst	I alt
Uoplyst/ukendt	1.022 (1 %)	2.158 (6 %)	527 (1 %)	3.707
Grundskolen	80.618 (87 %)	13.853 (39 %)	0 (0 %)	94.471
Gymnasial uddannelse	8.222 (9 %)	4.861 (14 %)	0 (0 %)	13.083
Erhvervsfaglig uddannelse	2.122 (2 %)	11.694 (33 %)	0 (0 %)	13.816
Kort videregående uddannelse	188 (0 %)	1.061 (3 %)	0 (0 %)	1.249
Mellemlang videregående uddannelse	23 (0 %)	1.336 (4 %)	0 (0 %)	1.359
Lang videregående uddannelse	0 (0 %)	262 (1 %)	0 (0 %)	262
I alt	92.195 (100 %)	35.227 (100 %)	527 (100%)	127.949

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med færre end 5 individer blændet. De indgår dog i totaler.
Kilde: MBU's Databank

EVA har fulgt elever over 25 år ved EUD, som var i beskæftigelse i 2005 og 2012, og som gennemførte en EUD i 2009. De konkluderer, at der er flere, som skifter branche, end der er blevet i samme branche, og at dette billede er ensartet på tværs af uddannelsesgrupper. Blandt ufaglærte skiftede 66 pct. således branche, mens 63 pct. af de faglærte skiftede branche. For så vidt angår personer med en videregående uddannelse skiftede 68 pct. branche[1].

Gennemførelsestid

De voksne i eud gennemfører i gennemsnit en eud lidt hurtigere end de unge under 25 år, *jf. tabel 3*. Gennemførelsestiden afhænger af en række faktorer, herunder uddannelsesretning mv. Det kan bl.a. dække over, at flere af eleverne på 25 år og derover får tildelt merit for nogle fag i deres eud-forløb. Den kortere gennemførelsestid er dog forholdsvis begrænset, når det ses i lyset af, at ca. ⅓ af de voksne allerede har gennemført en erhvervsuddannelse.

Tabel 3 Eud-elevernes gennemsnitlige gennemførelsestid i måneder fordelt på aldersgrupper, 2011

	Til og med 24 år	+25 år	Uoplyst	Hovedtotal
Grundforløb:	**11,9**	**8,8**	**3,5**	**11,2**
- Merkantil	17,9	9,9	1,5	16,0
- Bil, fly og anden transport	8,4	7,6	4,2	8,3
- Bygge og anlæg	8,8	7,6	2,8	8,5
- Medieproduktion	9,0	9,3	6,8	9,1
- Produktion og udvikling	8,1	6,6	2,6	7,6
- Strøm, styring og it	8,8	7,7	2,1	8,4
- Transport og logistik	6,4	6,2	0,0	6,4
- Sundhed, omsorg og pædagogik	6,7	7,8	0,0	6,9
- Bygnings- og brugerservice	6,6	4,8	0,0	5,7
- Dyr, planter og natur	7,9	8,0	6,5	7,9
- Krop og stil	6,3	5,9	0,0	6,3
- Mad til mennesker	9,4	8,1	3,8	9,0
Hovedforløb:	**30,4**	**24,2**	**26,8**	**27,7**
- Merkantil	23,6	24,0	30,4	23,7
- Bil, fly og anden transport	38,9	38,6	30,7	38,8
- Bygge og anlæg	37,2	36,8	0,0	37,1
- Medieproduktion	23,8	32,3	0,0	27,4
- Produktion og udvikling	37,6	28,6	0,0	34,0
- Strøm, styring og it	40,1	39,7	0,0	39,9
- Transport og logistik	28,8	17,6	12,6	20,6
- Sundhed og pædagogik	20,1	18,4	14,9	18,9
- Bygnings- og brugerservice	20,7	12,5	0,0	13,0
- Dyr, planter og natur	24,8	30,2	31,7	26,3
- Krop og stil	37,9	35,6	0,0	37,3
- Mad til mennesker	33,8	32,5	20,5	33,3

[1] *GVU og EUD for personer på 25 år og derover,* EVA, januar 2013.

Erhvervsfaglige uddannelser i alt	**41,9**	**29,2**	**26,8**	**36,3**

Anm.: Den gennemsnitlige studietid for hver indgang dækker også over omvalg inden for indgangen. Det bemærkes, at den gennemsnitlige gennemførselstid for nogle uddannelsesingange, f.eks. medieproduktion hovedforløb samt dyr, planter og natur hovedforløb, er længere for de voksne end for de unge. Den omvendte tendens kan skyldes, at hver indgang dækker over flere uddannelser med forskellig længde. I de tilfælde hvor voksne er mere tilbøjelige til at vælge de længere uddannelser inden for en indgang end de unge, kan det komme til at fremstå, som om de voksne tager længere tid om at gennemføre en uddannelse.
Kilde: MBU's Databank

Igangværende uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende elever
Antallet af igangværende uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende elever er opgjort ultimo juni 2012 og fordelt på henholdsvis unge og voksne elever, *jf. tabel 4*.

Tabel 4 Antal uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende elever på EUD, ultimo oktober 2012

Antal elever	**Til og med 24 år**	**+25 år**	**Uoplyst**	**I alt**
Igangværende uddannelsesaftaler	50.245	25.896	36	76.177
Praktikpladssøgende elever i alt	6.327	2.296	9	8.632
Heraf:				
- Praktikpladssøgende elever 0-2 mdr. efter afsluttet grundforløb	*308 (5 %)*	*113 (5 %)*	*0 (0 %)*	*422*
- PP-søgende elever > 2 mdr. efter afsluttet grundforløb i skolepraktik	*2.639 (42 %)*	*1.194 (52 %)*	*0 (0 %)*	*3.833*
- PP-søgende elever > 2 mdr. efter afsluttet grundforløb uden for skolepraktik	*3.380 (53 %)*	*989 (43 %)*	*8 (89 %)*	*4.377*

Anm.: Af diskretionshensyn er celler med færre end 5 individer blændet. De indgår dog i totaler. Tabellen er opstillet efter de nuværende principper for opgørelse af praktikpladssøgende. Opgørelsesmetoden vil blive ændret på baggrund af forslag fra Erhvervsuddannelsesudvalgets fase I og finanslovsaftalen for 2013.
Kilde: MBU's Databank

For gruppen under 25 år er der ca. 8 igangværende aftaler for hver praktikpladssøgende elev, mens det samme tal for gruppen på 25 år eller derover er 11, *jf. bilag A, tabel 5*. Det tyder på, at det er lettere for de voksne over 25 år at finde en praktikplads.

Bilag A: Antal uddannelsesaftaler pr. praktikpladssøgende elev

I tabel 5 ses en oversigt over igangværende uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende elever fordelt på igangværende uddannelse og alder ultimo oktober 2012. Derudover er der for hver uddannelse og aldersgruppe beregnet, hvor mange igangværende aftaler der er for hver praktikpladssøgende elev.

Tabel 5 Antal uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende (p-søgende) elever på EUD fordelt på uddannelser og alder samt forholdet mellem antallet af igangværende aftaler for hver praktikpladssøgende elev, ultimo oktober 2012

	Til og med 24			**25+**			**I alt**		
	Igangv. aftaler	**P-søgende**	**Forhold**	**Igangv. Aftaler**	**P-søgende**	**Forhold**	**Igangv. aftaler**	**P-søgende**	**Forhold**
Bil, fly og andre transportmidler									
Bådmekaniker	17	0	-	0	0	-	20	0	-
Cykel-og motorcykeluddannelsen	223	81	3	67	19	4	290	100	3
Entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen	481	13	37	16	0		497	13	38
Flymekaniker	45	0	-	43	0	-	88	0	-
Karrosseriuddannelsen	234	44	5	39	5	8	273	49	6
Lastvognsmekaniker	67	8	8	0	0		70	11	6
Mekaniker	2.621	377	7	227	34	7	2.848	411	7
Personvognsmekaniker	519	416	1	49	30	2	568	446	1
Vognmaler	217	54	4	35	10	4	252	64	4
Bygge og anlæg									
Anlægsstruktør, bygningstruktør og brolægger	472	43	11	171	11	16	643	54	12
Boligmonteringsuddannelsen	23	0	-	22	0	-	45	0	-
Bygningsmaler	964	457	2	342	87	4	1.306	544	2
Glarmester	76	0	-	20	0	-	96	0	-
Maskinsnedker	128	6	21	94	0	-	222	9	25
Murer	1.138	229	5	230	40	6	1.368	270	5
Skorstensfejer	42	0	-	42	0	-	84	0	-
Snedkeruddannelsen	177	98	2	97	60	2	274	159	2
Stenhugger	7	0	-	9	0	-	16	0	-
Tagdækker	61	0	-	24	0	-	85	0	-
Teknisk isolatør	24	0	-	14	0	-	38	0	-
Træfagenes byggeuddannelse	3.874	713	5	614	61	10	4.488	775	6
VVS-energiuddannelsen	1.102	119	9	350	29	12	1.452	148	10
Bygnings- og brugerservice									
Ejendomsserviceteknikker	104	13	8	229	5	46	334	18	19
Individuel EUD, bygnings- og brugerservice	0	0	-	15	0	-	18	0	-

Serviceassistent	27	12	2	506	24	21	533	36	15
Sikkerhedsvagt	9	0	-	7	0	-	16	0	-
Dyr, planter og natur									
Anlægsgartner	414	51	8	246	21	12	660	72	9
Dyrepasser	276	80	3	58	11	5	334	91	4
Greenkeeper	37	0	-	81	0	-	118	0	-
Landbrugsuddannelsen	2.655	6	443	214	0	-	2.870	6	478
Produktionsgartner	56	0	-	50	10	5	106	14	8
Skov- og naturtekniker	85	44	2	83	42	2	168	86	2
Veterinærsygeplejerske	140	0	-	104	0	-	244	0	-
Væksthusgartner	82	7	12	58	6	10	140	13	11
Krop og stil									
Fitnessinstruktør	40	0	-	36	0	-	76	0	-
Frisør	1.583	101	16	206	6	34	1.789	107	17
Kosmetiker	110	15	7	35	0	-	145	17	9
Mad til mennesker									
Bager og konditor	585	8	73	99	0	-	684	10	68
Detailslagter	788	9	88	118	5	24	906	14	65
Ernæringsassistent	331	42	8	313	67	5	644	109	6
Gastronom	1.822	156	12	585	60	10	2.408	216	11
Industrislagter	87	0	-	17	0	-	104	0	-
Mejerist	90	0	-	91	0	-	181	0	-
Receptionist	78	7	11	51	0	-	129	8	16
Tarmrenser	33	0	-	13	0	-	46	0	-
Tjener	407	10	41	67	0	-	474	14	34
Medieproduktion									
Digital media	46	0	-	10	0	-	56	0	-
Film- og tv-produktionsuddannelsen	69	22	3	99	12	8	168	34	5
Fotograf	36	14	3	87	8	11	123	22	6
Grafisk tekniker	61	116	1	45	28	2	106	144	1
Mediegrafiker	246	165	1	224	104	2	470	269	2
Skiltetekniker	71	78	1	18	21	1	89	99	1
Web-integrator	0	40	0	0	13	0	0	53	0
Merkantil									
Detailhandel med specialer	6.744	656	10	709	155	5	7.453	814	9
Eventkoordinator	33	34	1	33	9	4	66	43	2
Finansuddannelsen	394	7	56	61	0		455	8	57
Handelsuddannelse med specialer	912	69	13	330	38	9	1.242	107	12
Individuel EUD, merkantil	30	0	-	7	0	-	37	0	-
Kontoruddannelse med specialer	3.731	363	10	2.934	614	5	6.665	978	7
Kontoruddannelse, generel	7	16	0	7	54	0	14	70	0
Produktion og udvikling									
Beklædningshåndværker	62	123	1	17	27	1	79	150	1

Beslagsmed	28	5	6	32	0	-	60	6	10
Cnc-teknikeruddannelsen	0	0	-	7	0	-	9	0	-
Elektronikoperatør	0	0	-	10	0	-	10	0	-
Finmekanikeruddannelsen	63	36	2	39	22	2	102	58	2
Guld- og sølvsmedeuddannelsen	29	5	6	46	0	-	75	8	9
Individuel EUD, produktion og udvikling	33	0	-	22	0	-	55	0	-
Industrioperatør	19	0	-	335	0	-	354	0	-
Industriteknikeruddannelsen	556	34	16	180	21	9	736	55	13
Køletekniker	77	0	-	44	0	-	121	0	-
Laboratorietandtekniker	9	80	0	7	78	0	16	158	0
Maritime håndværksfag	38	0	-	22	0	-	60	0	-
Metalsmed	0	0	-	0	0	-	5	0	-
Ortopædist	0	0	-	0	0	-	5	5	1
Overfladebehandler	18	0	-	21	0	-	39	0	-
Plastmager	78	0	-	70	0	-	148	0	-
Procesoperatør	86	0	-	150	0	-	236	0	-
Produktør	19	0	-	0	0	-	21	0	-
Skibsmontør	131	6	22	15	0	-	146	6	24
Skibstekniker	11	0	-	0	0	-	14	0	-
Smedeuddannelsen	1.771	193	9	234	21	11	2.006	214	9
Teknisk designer	111	20	6	200	37	5	311	57	5
Urmager	12	5	2	19	10	2	31	15	2
Vindmølleoperatør	0	0	-	24	0	-	27	0	-
Værktøjsuddannelsen	137	6	23	38	0	-	175	10	18
Strøm, styring og it									
Automatik- og procesuddannelsen	242	49	5	97	22	4	339	71	5
Data- og kommunikationsuddannelsen	703	400	2	384	147	3	1.088	547	2
Elektriker	2.497	305	8	761	71	11	3.258	377	9
Elektronik- og svagstrømsuddannelsen	163	19	9	77	14	6	240	33	7
Forsyningsoperatør	0	0		30	0		30	0	-
Teater-, udstillings- og eventtekniker	83	7	12	22	0	-	105	8	13
Sundhed, omsorg og pædagogik									
Den pædagogiske assistentuddannelse	2.420	0	-	741	0	-	3.164	0	-
Hospitalsteknisk assistent	8	0	-	59	0	-	67	0	-
Individuel EUD, sundhed, omsorg og pædagogik	0	0	-	19	0	-	22	0	-
Social- og sundhedsuddannelsen	4.555	0	-	9.989	0	-	14.569	0	-
Tandklinikassistent	581	60	10	392	48	8	973	108	9

Transport og logistik									
Havne- og terminaluddannelsen	0	0	-	36	0	-	36	0	-
Lager- og terminaluddannelsen	366	110	3	349	31	11	715	141	5
Lufthavnsuddannelsen	21	14	2	113	0	-	134	16	8
Personbefordringsuddannelsen	0	0	-	453	0	-	457	0	-
Postuddannelsen	0	0	-	5	0	-	5	0	-
Redderuddannelsen	226	0	-	194	0	-	420	0	-
Vejgodstransportuddannelsen	329	26	13	268	13	21	597	39	15
I alt	**50.245**	**6.327**	**8**	**25.896**	**2.296**	**11**	**76.177**	**8.632**	**9**

Anm.: Tallene for praktikpladssøgende dækker over praktikpladssøgende i alt (bruttosøgende).
Personer med uoplyst/ukendt alder er udeladt af tabellen, hvilket i alt vedrører 36 igangværende aftaler og 9 praktikpladssøgende elever.
Af diskretionshensyn er celler med færre end 5 individer blændet. De indgår dog i totaler.
Kilde: MBU's Databank

Tabel 6 viser en opgørelse over antal igangværende uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende elever på EUD fordelt på højeste fuldførte uddannelse og alder, ultimo oktober 2012. Derudover er der for hver kategori af højest fuldførte uddannelse og aldersgruppe beregnet, hvor mange igangværende aftaler der er for hver praktikpladssøgende elev.

Tabel 6 Antal igangværende uddannelsesaftaler og praktikpladssøgende (p-søgende) elever på EUD fordelt på højeste fuldførte uddannelse og alder samt forholdet mellem antallet af igangværende aftaler for hver praktikpladssøgende elev, ultimo oktober 2012, ultimo oktober 2012

	Uoplyst/ukendt	Grundskolen	Gymnasiale udd.	Erhvervsfaglige udd.	Videregående udd.	I alt
15-19 år						
Igangv. aftaler	45	19.836	487	188	0	20.556
P-søgende elever	12	3.313	67	10	0	3.402
Forhold	4	6	7	19	-	6
20-24 år						
Igangv. aftaler	461	20.062	6.652	2.194	320	29.689
P-søgende elever	78	2.129	597	112	9	2.925
Forhold	6	9	11	20	36	10
25+						
Igangv. aftaler	1.263	9.252	3.599	9.619	2.161	25.896
P-søgende elever	123	1.009	407	552	204	2.296
Forhold	10	9	9	17	11	11
Uoplyst						
Igangv. aftaler	36	0	0	0	0	36
P-søgende elever	9	0	0	0	0	9
Forhold	4	-	-	-	-	4
I alt						

Igangv. aftaler	1.805	49.150	10.738	12.001	2.481	76.177
P-søgende elever	222	6.451	1.071	674	213	8.632
Forhold	8	8	10	18	12	9

Anm.: Tallene for praktikpladssøgende dækker over praktikpladssøgende i alt (bruttosøgende).
Af diskretionshensyn er celler med færre end 5 individer blændet. De indgår dog i totaler.
Kilde: MBU's Databank

Af tabel 6 ses, at der er samlet set for gruppen med grundskolen som højeste fuldførte uddannelse er ca. 6 igangværende aftaler for hver praktikpladssøgende elev, mens det samme tal for gruppen med en gymnasial uddannelse og gruppen med en videregående uddannelse er 9. Bedst ligger dem med en EUD som højeste fuldførte uddannelse, hvor der er ca. 14 igangværende aftaler for hver praktikpladssøgende elev.

Sporskiftere på EUD og grundforløbsvarighed

1. februar 2013

Sporskiftere på EUD

Jf. bilag 6 havde ca. 11 pct. af eleverne på EUD i 2011 (13.816 ud af 127.949 elever) en erhvervsfaglig uddannelse i forvejen. Af disse elever startede ca. 60 pct. af gruppen under 25 år på en anden indgang end den hovedindgang, som de tidligere har taget en EUD inden for. Der var samtidig 70 pct. af dem på 25 år eller derover, som tog en anden indgang end den hovedindgang, som de tidligere har taget en EUD inden for, *jf. tabel 1*.

Tabel 1 Eud-elever med eud som højeste fuldførte uddannelse fordelt på om de går på samme indgang som deres fuldførte eud-uddannelse eller ny indgang, 2011

	Op til 24 år				Fra 25 år og op				
	Ny indgang		Samme indgang		Ny indgang		Samme indgang		I alt
Grundforløb									
Merkantil	182	97%	6	3%	606	83%	124	17%	918
Bil, fly og anden transport	21	100%	0	0%	47	100%	-	0%	68
Bygge og anlæg	47	80%	12	20%	130	88%	18	12%	207
Medieproduktion	22	71%	9	29%	75	100%	-	0%	106
Produktion og udvikling	28	78%	8	22%	128	84%	25	16%	189
Strøm, styring og it	38	88%	5	12%	139	93%	11	7%	193
Transport og logistik	16	100%	0	0%	25	100%	-	0%	41
Sundhed og pædagogik	30	73%	11	27%	129	78%	36	22%	206
Bygnings- og brugerservice	6	100%		0%	30	100%	-	0%	36
Dyr, planter og natur	28	82%	6	18%	61	100%	-	0%	95
Krop og stil	8	100%	0	0%	15	100%	-	0%	23
Mad til mennesker	57	90%	6	10%	154	90%	17	10%	234
Hovedforløb									
Merkantil	114	44%	147	56%	935	56%	723	44%	1.919
Bil, fly og anden transport	28	61%	18	39%	106	74%	38	26%	190
Bygge og anlæg	90	53%	81	47%	487	90%	55	10%	713
Medieproduktion	17	46%	20	54%	116	94%	7	6%	160
Produktion og udvikling	53	93%	4	7%	461	82%	103	18%	621
Strøm, styring og it	46	85%	8	15%	373	90%	42	10%	469
Transport og logistik	66	94%	4	6%	308	94%	19	6%	397
Sundhed og pædagogik	221	32%	469	68%	3.150	60%	2.133	40%	5.973
Bygnings- og brugerser-	5	100%		0%	272	100%	-	0%	277

vice									
Dyr, planter og natur	59	87%	9	13%	213	88%	28	12%	309
Krop og stil	32	100%	0	0%	58	100%	-	0%	90
Mad til mennesker	54	63%	32	37%	215	73%	79	27%	380
I alt	**1.268**	**60%**	**855**	**40%**	**8.233**	**70%**	**3.458**	**30%**	**13.816**

Anm.:
• Af diskretionshensyn er celler med færre end 5 individer blændet. De indgår dog i totaler.
• Tabellen kan ikke opdeles på trin 1 og trin 2. Generelt vil der dog ikke være tale om, at højeste fuldførte uddannelse for en elev på trin 2 er elevens trin 1 uddannelser. Men der kan være enkelte undtagelser fx i det tilfælde, hvor en elev har holdt en pause på mere end 15 måneder fra eleven har afsluttet trin 1 til eleven starter trin 2.
• Tabellen viser kun skift mellem indgange, der kan stadigvæk være "sporskiftere" inden for samme indgang.
Kilde: MBU's Databank

I tabel 2 ses en oversigt over, hvor mange pct. af eleverne fra de forskellige grundforløb, der er overgået til et nyt grundforløb inden for 15 måneder efter afbrud/fuldførelse af deres grundforløb.

Tabel 2 Overgang efter 15 måneder fra et grundforløb til et nyt grundforløb

	Grundforløb hvorfra der overgås til nyt grundforløb											
Nyt grundforløb	Merkantil	Bil, fly mv.	Byg & anlæg	Mediep.	Produktion og udv.	Strøm, styring og it	Transport og logi.	Sundhed og pæd.	Bygnings- og brug.	Dyr, planter og natur	Krop og stil	Mad til mennesker
Merkantil	0%	4%	3%	3%	3%	4%	3%	4%	3%	2%	4%	4%
Bil, fly og anden transport	0%	0%	1%	0%	1%	2%	2%	0%	0%	1%	0%	1%
Bygge og anlæg	1%	3%	0%	1%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	0%	1%
Medieproduktion	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Produktion og udvikling	0%	3%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%
Strøm, styring og it	0%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%
Transport og logistik	0%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sundhed og pædagogik	2%	1%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	1%
Bygnings- og brugerservice	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Dyr, planter	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	0%	0%

og natur												
Krop og stil	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Mad til mennesker	1%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
I alt	**6%**	**15%**	**10%**	**9%**	**11%**	**13%**	**12%**	**8%**	**10%**	**9%**	**6%**	**10%**

Anm.: Skift inden for 15 måneder på samme grundforløb er sammensat.
Kilde: MBU's Databank

Grundforløbsvarighed

Af de elever, der fuldførte et merkantilt grundforløb i 2011 brugte 54 pct. 1-2 år, mens der både var 18 pct., der brugte op til ½ år, og 18 pct. der brugte mellem ½-1 år. Af de elever, der fuldførte et teknisk mv. grundforløb i 2011, brugte 44 pct. op til ½ år og ligeledes 44 pct. mellem ½ og 1 år, *jf. tabel 3*.

Tabel 3 Tidsforbrug på grundforløb for elever, der har fuldført grundforløb

		2007	2008	2009	2010	2011
Merkantil	Op til ½ år	22%	25%	24%	26%	18%
	½-1 år	18%	16%	17%	18%	18%
	1-2 år	53%	50%	49%	47%	54%
	Over 2 år	8%	9%	10%	9%	10%
	Hovedtotal	100%	100%	100%	100%	100%
Teknik mv.	Op til ½ år	49%	51%	53%	50%	44%
	½-1 år	38%	36%	38%	38%	44%
	Over 1 år	13%	13%	9%	12%	12%
	Hovedtotal	100%	100%	100%	100%	100%

Kilde: MBU's Databank

Af de elever, der afbrød et merkantilt grundforløb i 2011, brugte 43 pct. op til ½ år på grundforløbet, mens 30 pct. brugte mellem ½ og 1 år. Af de elever, der afbrød et teknisk mv. grundforløb i 2011, brugte 66 pct. op til ½ år, mens 23 pct. brugte mellem ½ og 1 år, *jf. tabel 4*.

Tabel 4 Tidsforbrug på grundforløb for elever, der har afbrudt grundforløb

		2007	2008	2009	2010	2011
Merkantil	Op til ½ år	49%	50%	53%	48%	43%
	½-1 år	28%	29%	27%	29%	30%
	1-2 år	18%	16%	16%	18%	19%
	Over 2 år	5%	5%	5%	5%	7%
	Hovedtotal	100%	100%	100%	100%	100%
Teknik mv.	Op til ½ år	65%	66%	65%	71%	66%
	½-1 år	23%	22%	24%	23%	23%
	Over 1 år	12%	11%	6%	11%	12%
	Hovedtotal	100%	100%	100%	100%	100%

Kilde: MBU's Databank

Indledning

Der findes overordnet to veje til at opnå en erhvervsfaglig uddannelse. Det kan enten være gennem det almindelige erhvervsuddannelsessystem (eud), herunder eud+ og produktionsskolebaseret eud, eller i voksen- og efteruddannelsessystemet ved at tage en Grunduddannelse for voksne (GVU). Herudover er der mulighed for gennem en række AMU-kurser at opnå en erhvervskompetence, som er anerkendt af arbejdsmarkedets parter på området, *jf. særskilt faktapapir vedrørende tilbud i VEU-systemet.*

Tilskud til virksomhederne

Der knytter sig forskellige tilskuds- og refusionsordninger til de forskellige uddannelsestilbud i hhv. eud- og VEU-systemet. Der er væsentlig forskel på de tilskud, som virksomheder kan modtage for hhv. unge og voksenelever (fyldt 25 år) på eud og voksenelever på GVU og AMU, *jf. tabel 1.*

Tabel 1. Refusionssatser og tilskud for forskellige ordninger i eud og VEU

Kr., 2013-pl	Elev under 25 år	Voksenelev på eud	Voksen på GVU	Voksen på AMU
Lønrefusion/VEU-godtgørelse pr. uge i skoleperioder	2.200-3.120	4.410	3.204	3.204
Løntilskud pr. uge i praktikperioder[1]	-	1.110	-	-
Præmie og bonus (samlet)[2]	33.000	-	-	-

1) Beskæftigelsesministeriets løntilskud til uddannelsesaftaler. Det angivne beløb er forudsat en 37 timers arbejdsuge.
2) Gælder kun i 2013

For elever i eud modtager virksomhederne lønrefusion for at kompensere for virksomhedernes udgifter til elevløn i skoleperioder. I overensstemmelse med den brancheafhængige elevløn, som typisk stiger i løbet af uddannelsesperioden, stiger lønrefusionen ligeledes for elever under 25 år, i takt med at eleverne når længere på uddannelsen.

Virksomhedernes lønrefusionssats for elever over 25 år stiger ikke med elevens alder. Satsen ligger fast og på et højere niveau end for elever under 25 år. Satsen fastsættes som 112 pct. af højeste dagpengesats. Det er en betingelse for udbetaling af lønrefusion med den høje sats, at virksomheden under alle praktik- og skoleophold betaler en løn, der ikke er lavere end lønnen til en ufaglært inden for beskæftigelsesområdet, jf. også tabel 3 med beregnede lønniveauer for forskellige aldersgrupper af elever.

For elever, som er fyldt 25 år, er det herudover muligt at modtage et løntilskud på 30 kr. i timen i praktikperioderne i op til fire år fra Beskæftigelsesministeriets løn-

tilskud til uddannelsesaftaler, såfremt bestemte kriterier er opfyldt.[2] For elever, der er fyldt 30 år kan tilskud dog kun oppebæres i to år. På Finansloven 2013 er ordningen justeret, således at virksomhederne i en 3-årig forsøgsperiode får mulighed for at modtage løntilskud til voksne, som overgår til ordningen fra ledighed, uanset hvilken erhvervsuddannelse uddannelsesaftalen omfatter.

Derudover er der på erhvervsuddannelsesområdet en præmie- og bonusordning til virksomheder, der indgår uddannelsesaftaler. Den seneste præmie- og bonusordning på op til 70.000 kr. pr. elev blev afskaffet med virkning per 1. januar 2013. I stedet er der indført en ny midlertidig ordning i 2013 målrettet elever under 25 år med en præmie og bonus på op til i alt 33.000 kr. Ordningen udløber efter planen pr. 1. januar 2014.

Ved GVU og på AMU-forløb, hvor erhvervsuddannelsen gennemføres som efteruddannelse (VEU), kan arbejdsgiveren modtage VEU-godtgørelse i skoleperioderne, der svarer til 80 pct. af højeste dagpengesats. Det er alene beskæftigede, der kan udløse VEU-godtgørelse, *jf. bilag 1*. Ledige, som deltager i et GVU- eller et AMU-forløb, kan fx modtage dagpenge eller kontanthjælp.

Samlet set betyder tilskudsordningerne på erhvervsuddannelsesområdet, at virksomhederne kan modtage et højere tilskud til voksne elever på ungdomsuddannelser i EUD-systemet end til voksne i GVU og AMU, *jf. tabel 1*.

Efter 1. januar 2014, hvor den midlertidige præmie og bonus ordning for unge efter planen udløber, vil det desuden blive relativt mere attraktivt for virksomhederne at indgå uddannelsesaftale med de voksne i eud frem for de unge i eud.

Tabel 2 viser de samlede udgifter til de 3 tilskudsordninger.

Tabel 2. Udgifter til tilskudsordninger i eud og VEU

Mio. kr., 2013 pl	2011 (regnskab)	2012 (budget)	2013 (budget)
Lønrefusion, EUD-elever under 25 år	2.060	1.996	1.992
Lønrefusion, EUD-elever fyldt 25 år	885	862	891
VEU-godtgørelse (AMU og GVU)	853	1.119	1.114
Præmie-bonus[1)], AUB	2.161	2422	675
Beskæftigelsesministeriets tilskud til uddannelsesaftaler [2)]	197	305	283

1) Udgifterne i 2013 gælder kun i 2013-ordningen
2) Finansieres af Beskæftigelsesministeriet.
Anm: Udgifterne til lønrefusion er fordelt ml. hhv. under og over 25 år således, at udgifterne til refusionssatserne 1-4 antages at omfatte elever under 25 år, mens voksenelevsatsen antages at omfatte elever over 25. Fordelingen er lavet på baggrund af AUB's skøn for fordelingen af skoleuger på satser. Fordelingen for 2011 er beregnet fordeling.
Kilde: MBU.

Skolernes incitamenter til at optage forskellige elevgrupper

Skolerne er forpligtede til at realkompetencevurdere elever både i eud- og VEU-systemet, så elever kan opnå merit for tidligere uddannelse og/eller erhvervserfaring. I VEU-systemet er der særskilte takster til realkompetenceforløb. Skolerne

[2] Udover generelt fastsatte kriterier for adgang til tilskud via voksenlærlingeordningen, gælder det for SOSU- og PAU-elever med ret til voksenelevløn efter overenskomsten, at de ikke er omfattet af voksenlærlingeordningen.

har dog hverken ved eud eller VEU et økonomisk incitament til at afkorte skoleforløb for elever, da det vil resultere i lavere taxameterindtægter for skolen.

For så vidt angår voksne med et ønske om at gennemføre en erhvervsuddannelse, har skolerne desuden et økonomisk incitament til at uddannelsen finder sted i eud-regi frem for ved GVU, eftersom det samlede taxametertilskud typisk vil være større ved eud end ved GVU.

Elevernes incitament til uddannelse
Elever ved eud, GVU og AMU har en højere indtægt end elever, der modtager SU, idet elevlønnen og skolepraktikydelsen er højere end SU, *jf. tabel 3*.

Tabel 3. Satser pr. måned for elevløn, skolepraktikydelse og SU, 2013

Kr. pr. måned	Under 18 år	18-25 år	Voksenelever	GVU/AMU
Beregnet elevløn[1)]	9.553-13.520	9.553-13.520	19.110	Min. 18.590
Skolepraktikydelse	2.851	6.829	6.829	Ingen
SU[2)]	Ingen	1.274-5.753	2.860-5.753	Ingen

Anm.: Satserne for SU er afhængig af forældreindkomst for 18-19-årige på ungdomsuddannelserne. Der kan ydes supplerende studielån på 2.897 kr. om måneden, som kan forhøjes alt afhængig af forældrenes indkomst. For voksne elever er SU-satsen afhængig af, om man er hjemme- eller udeboende.
1) Elevlønnen er beregnet på baggrund af AUB's lønrefusionssatser for 2013. Lønrefusionssatserne er fastsat med udgangspunkt i oplysninger indsamlet i 2010 om elevlønninger fra overenskomster på hele EUD-området reguleret med en lønstigningstakst. Beregningen af elevlønnen er således et tilnærmet bud på lønniveauet. MBU har ikke de samlede oplysninger om de overenskomstfastsatte og brancheafhængige elevlønninger og de overenskomstfastsatte regler om ret til voksenelevløn. 2) Eud-elever modtager SU på grundforløbet, hvis de påbegynder en uddannelse uden en uddannelsesaftale.

Den overenskomstfastsatte elevløn varierer på tværs af brancher og er fastlagt til at afspejle arbejdsværdien for virksomhederne. Elevlønnen for voksenelever i eud er højere end for elever under 25 år. Det betyder, at elever *kan* have et økonomisk incitament til at vente med at gå i gang med en uddannelse, til de fylder 25 år.

Eftersom skolepraktikydelsen er lavere end elevlønnen, har eleverne et incitament til at søge eller acceptere tilbud om en uddannelsesaftale, hvis eleverne er i skolepraktik.

For så vidt angår voksne på GVU og AMU, må det antages, at beskæftigede som minimum har samme løn som en ufaglært. Ledige, som deltager i et GVU- eller et AMU-forløb, efter aftale med jobcentret, har mulighed for at modtage dagpenge eller kontanthjælp.

Bilag A: Regler for tilskudsordninger i eud- og VEU-systemet

Lønrefusion

Alle arbejdsgivere i Danmark betaler bidrag til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB), der refunderer virksomhedernes lønudgifter under elevernes skoleophold, finansierer udgifter ved skolepraktikydelse samt administrerer en række øvrige støtteordninger for arbejdsgivere, der uddanner elever. I 2013 er arbejdsgiverbidraget fastsat til i alt 2.973 kr. pr. bidragsudløsende fuldtidsansat. Heraf udgør de 566 kr. bidrag til finansiering af VEU-godtgørelse.

AUB yder bl.a. lønrefusion til praktikvirksomheder, når eleverne er på skole, idet eleverne dermed ikke kan bidrage til virksomhedens produktion.

Tilskudsordninger på praktikpladsområdet

Tilskud ydes i henhold til lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag og lov om erhvervsuddannelser.

Tabel 4. Tilskudsordninger på praktikpladsområdet §20.

(Mio. kr., 2013-pl)	**Budget 2013**	
Tilskud til institutionen	Stat	AUB
Praktikpladstaxameter (tilskud pr. indgået aftale)	190	
Praktikpladser i udlandet	2	
Tilskud og refusion til arbejdsgiverne		
Lønrefusion under skoleperioder, eud		2.876
VEU-godtgørelse (AMU og GVU)[1)]	[4]	[1.110]
Præmie og bonusordningen, inkl. egu-løntilskud		675
Befordringstilskud	101	
Lønrefusion for elever der uforskyldt har mistet uddannelsesaftale		44
Tilskud til elever		
Tilskud til mobilitetsfremmende ydelser	31	
Tilskud til befordring, værktøj, værnemidler etc.	24	
Tilskud til økonomisk støtte til kost og logi på skolehjem	2	
Skolepraktikydelse		390

Anm.: Det budgetterede beløb er baseret på oplysninger fra AUB og på finansloven for 2013 (inklusive ændringsforslaget).
1) VEU-godtgørelse forudsætter at eleven er i arbejde, ikke har en uddannelse på et højere niveau end en erhvervsuddannelse, har nær tilknytning til DK og opfylder adgangsbetingelserne til den uddannelse, der søges VEU-godtgørelse til.
Kilde. Ministeriet for Børn og Undervisning

Tilskud til institutionen

Der ydes et tilskud til institutionen pr. elev, der indgår uddannelsesaftale inden for lov om erhvervsuddannelser. Tilskuddet til den enkelte institution ydes på grundlag af et af ministeriet fastsat måltal for antal uddannelsesaftaler. Tilskuddet i 2013 baseres på følgende takster:

- For aftaler op til og med måltallet udgør taksten 6.000 kr. pr. aftale.
- For aftaler over måltallet udgør taksten 12.000 kr. pr. aftale.

Tilskuddene udløses ikke til uddannelsesaftaler indgået inden for social- og sundhedsuddannelsen samt den pædagogiske assistentuddannelse.

Desuden ydes tilskud til institutionen for hver uddannelsesaftale, der etableres med en virksomhed i udlandet.

Tilskud og refusion til arbejdsgiverne
Arbejdsgivere modtager lønrefusion under skoleophold til elever under erhvervsuddannelse. Satserne for lønrefusionen for 2013 udgør mellem 2.200 og 3.120 kr. pr. uge, dog 4.410 kr. pr. uge for voksne elever, *jf. også tabel 1*.

Arbejdsgiver eller elev kan modtage VEU-godtgørelse under skoleophold i GVU-forløb, samt AMU-kurser. VEU-godtgørelsen udgør 80 pct. af højeste dagpengesats, svarende til 3.204 kr. pr. uge i 2013.

Det er en betingelse for VEU-godtgørelse, at medarbejderen skal have lidt tab af løn. Deltager medarbejderen i deltidsundervisning, bliver der udbetalt et tilsvarende mindre beløb.

Der ydes ikke VEU-godtgørelse til personer, der har en videregående uddannelse. Dog kan der ydes VEU-godtgørelse til personer med en videregående uddannelse, der er forældet, fordi uddannelsen ikke har været brugt de sidste fem år. Der ydes ikke VEU-godtgørelse til ledige.

Arbejdsgivere modtager præmie- og bonus pr. indgået uddannelsesaftale med en elev under 25 år i en erhvervsuddannelse. Der ydes en præmie på 2.800 kr. pr. 30 dage i prøvetiden og en bonus på op til 24.600 kr. fordelt over makismalt fire rater af 6.150 kr. For uddannelsesaftaler med elever i erhvervsgrunduddannelsen ydes et løntilskud på 14 kr. pr. time.

Arbejdsgivere kan desuden modtage løntilskud for aftaler indgået med elever, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale. Tilskuddet udgør ca. 60 pct. af de gældende lønrefusionssatser og kan ydes i den resterende del af uddannelsesaftalen, efter den tredje bonusrate, jf. præmie- og bonusordningen. Satserne udgør mellem 1.320 og 1.870 kr. pr. uge for unge, der er under 25 år ved tidspunktet for påbegyndelse af praktikaftalen. For voksenelever, dvs. unge over 25 år, udgør satsen 2.650 kr. pr. uge.

Derudover kan arbejdsgiverne modtage tilskud til befordringsudgifter, som arbejdsgiveren har afholdt i forbindelse med elevens skoleophold under uddannelsen. Tilskuddet kan højst udgøre 80 pct. af de af arbejdsgiveren afholdte udgifter.

Tilskud til elever
Elever kan modtage tilskud i forbindelse med indgåelse af uddannelsesaftaler vedrørende erhvervsuddannelser i form af rejsehjælp til søgning eller overtagelse af en praktikplads, flyttehjælp ved overtagelse af en praktikplads, tilskud til forsørgere til merudgifter i forbindelse med dobbelt husførelse og tilskud i særlige tilfælde til andre boligudgifter. De mobilitetsfremmende ydelser ydes tilsvarende til elever i skolepraktik i erhvervsuddannelser.

Derudover kan skolepraktikelever og returnerede elever på trindelte erhvervsuddannelser modtage tilskud til befordring, værktøj mv., som finansieres via AUB. Eleverne kan også få økonomisk støtte til udgifter til kost og logi på skolehjem under ordinære skoleophold.

Beskæftigelsesministeriets tilskud til uddannelsesaftaler for voksne
Ordningen omfatter både beskæftigede og ledige. For beskæftigede (ufaglærte eller personer med en forældet erhvervsuddannelse) kan de lokale jobcentre i visse tilfælde bevilge et løntilskud på ca. 30 kr. i timen til arbejdsgivere, der ansætter voksenelever:

- Eleven skal være fyldt 25 år inden starten på uddannelsen.
- Eleven skal modtage en løn, der mindst svarer til mindstelønnen for en ufaglært på området.
- Eleven må som hovedregel ikke i forvejen have en gyldig uddannelse på erhvervsuddannelsesniveau.
- Uddannelsen skal være inden for områder med mangel på arbejdskraft, hvilket baseres på arbejdsmarkedsbalancen.

Der gælder tilsvarende regler for ledige. Dog er der med finansloven for 2013 givet mulighed for at ledige, som ansættes som led i Beskæftigelsesministeriets løntilskud til uddannelsesaftaler, kan udløse løntilskud, uanset hvilken erhvervsuddannelse det drejer sig om. Løntilskudsordningen afkobles således fra arbejdsmarkedsbalancen i en 3-årig forsøgsperiode. Virksomhederne kan således få tilskud, når de indgår uddannelsesaftaler med voksenelever fra ledighed inden for alle fagområder.

Tilbud i VEU-systemet på faglært niveau

1. februar 2013

Der findes overordnet to veje til at opnå en erhvervsfaglig uddannelse. Det kan enten være gennem det almindelige erhvervsuddannelsessystem (eud), herunder eud+ og produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse, eller i voksen- og efteruddannelsessystemet ved at tage en Grunduddannelse for voksne (GVU). Der er desuden mulighed for at få erhvervsrettede kompetencer, som er anerkendt af arbejdsmarkedets parter på det pågældende beskæftigelsesområde, ved at gennemføre en række AMU-kurser.

Grunduddannelse for voksne
En GVU har samme mål og niveau som den tilsvarende erhvervsuddannelse. Den afsluttes med de samme prøver og med tilsvarende uddannelsesbevis som erhvervsuddannelsen og giver ret til samme betegnelse som denne.

Et GVU-forløb kan omfatte:

- Enkeltfag inden for erhvervsuddannelserne og landbrugsuddannelserne.
- Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU), der giver merit i en erhvervsuddannelse efter bestemmelserne herom.
- Enkeltfag inden for almen voksenuddannelse og erhvervsgymnasiale fag, der giver merit i en GVU efter reglerne om merit i den tilsvarende erhvervsuddannelse.
- Praktisk arbejde på deltagerens arbejdsplads, der gennemføres efter aftale mellem deltageren og arbejdsgiveren, i en periode på højest en måned.
- Intensiv værkstedstræning (praktisk-fagligt forløb) på uddannelsesinstitutionen, eller i en anden virksomhed efter aftale med institutionen, i en periode på højest en måned.
- Svendeprøve eller anden afsluttende prøve.

GVU er som udgangspunkt individuelt tilrettelagt, og normalt uden praktikuddannelse, idet GVU forudsætter to års relevant erhvervserfaring. Dermed adskiller GVU sig fra en eud, og ikke alle ufaglærte voksne har derfor mulighed for at anvende GVU som vejen til faglært niveau. Endvidere er der kun adgang til kompetencevurderingen til GVU for personer, der er fyldt 25 år, og hvis de har grundskolens afgangsniveau i de fag, som er nødvendige for uddannelsen.

Regelgrundlag for GVU
Formålet med en GVU er at skabe rammer for fleksibel tilrettelæggelse af voksnes muligheder for fortsat at lære og for at udvikle kompetencer med udgangspunkt i voksnes erhvervs- og livserfaringer. Rammerne skal sikre, at den enkelte voksne kan få en bedre udnyttelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og tidligere uddannelse, *jf. boks 1*. Et vigtigt element i realiseringen af et sammenhængende videreuddannelsessystem er, at der skal kunne ske en så fleksibel meritgivning som muligt i regi af uddannelsesinstitutionernes.

Boks 1
Om GVU

For at ansøge om at blive optaget i et GVU-forløb skal den voksne være mindst 25 år, have to års relevant erhvervserfaring og grundskolens afgangsniveau i de fag, som er nødvendige for uddannelsen. Opfylder en ansøger adgangskravene foretages en kompetencevurdering af skolen i forhold til uddannelsens indhold, så den enkelte kan få godskrevet allerede tilegnede kompetencer. Derefter udarbejdes en individuel uddannelsesplan (GVU-plan), som angiver ansøgerens anerkendte kompetence og det samlede uddannelsesforløb, som eleven skal deltage i for at kunne afslutte den ønskede GVU. En GVU-plan skal være gennemført og afsluttet inden for 6 år.

Et GVU-forløb kan sammensættes af enkeltfag fra eud, AMU og AVU eller hf-enkeltfag, praktisk arbejde på GVU-elevens arbejdsplads i maksimalt en måned samt intensiv værkstedstræning på maksimalt en måned. En GVU har samme mål og niveau som den tilsvarende erhvervsuddannelse, og GVU-forløbet slutter med samme afsluttende prøve (svendeprøve eller andet) som den tilsvarende erhvervsuddannelse. Hvis kompetencevurderingen viser, at ansøgeren allerede ved indgangen til forløbet behersker alle uddannelsens obligatoriske kompetencer, består GVU-forløbet alene af den afsluttende prøve.

Målet for et GVU-forløb er uddannelsens obligatoriske kompetencer. Der indgår således ikke valgfag eller andre valgfrie elementer, påbygning og fag på højere niveau end det obligatoriske. Derimod indgår der valgbare elementer, herunder valgfrie specialefag. Uddannelsesinstitutionen kan tilrettelægge uddannelsesforløbet som deltidsuddannelse eller i form af en opsplittet uddannelse, fx vekselvis dage med fuldtidsarbejde og dage med fuldtidsundervisning.

Der er ikke deltagerbetaling for fag, der tages som en del af en GVU. Dog er der fuld deltagerbetaling for personer med en videregående uddannelse (taxameterudgiften og deltagerbetalingskompensation). For beskæftigede, selvstændige og selvforsørgede kan der, for personer, som har en erhvervsuddannelse som højeste uddannelse eller en forældet uddannelse, opnås VEU-godtgørelse ved deltagelse i GVU eller AMU. Fuld VEU-godtgørelse svarer til 80 pct. af højeste dagpengesats og udbetales for deltagelse i 37 klokketimers lærerdækket undervisning.

For ledige betaler jobcenteret forløbet, og det er jobcenteret, som bestemmer, hvorvidt den ledige kan deltage i uddannelsesaktiviteten uanset den lediges tidligere uddannelsesbaggrund. Ledige har ikke adgang til VEU-godtgørelse.

Tabel 1 Finansieringsmuligheder for GVU

	Beskæftigede, selvstændige, selvforsørgende u. videregående uddannelse	**Beskæftigede, selvstændige, selvforsørgende m. videregående uddannelse**	**Ledige**
EVE-rammen	X		
Betaler selv		X	
Jobcenter			X
Adgang til VEU-godtgørelse efter gældende regler	X	Adgang til VEU-godtgørelse, hvis der er tale om en forældet videregående uddannelse	

Aktivitet

Tabel 2 viser antallet af udarbejdede GVU-planer og gennemførte GVU-forløb i perioden 2009-2011 på baggrund af skolernes egne indberetninger om aktivitet.

Tabel 2 GVU-planer og gennemførte GVU-forløb.

Antal	2009	2010	2011
GVU-planer	1.722	1.941	1.875
Gennemførte GVU-forløb	560	985	875

Anm.: Antallet af GVU-planer og gennemførte GVU-forløb baserer sig på et opdateret datasæt, der baserer sig på indberetninger fra 86 % af skolerne. Der er en tidsmæssig forskydning mellem GVU-planer og gennemførte GVU-forløb, idet en GVU-plan er gyldig i 6 år.

Kilde: EVA's kortlægning af GVU-aktivitet. Dec. 2012.

Grunduddannelsesforløb for ufaglærte i AMU

Inden for nogle brancher, hvor der ikke findes en erhvervsuddannelse, har arbejdsmarkedets parters organisationer på området aftalt samlede uddannelsesforløb bestående af AMU-uddannelser. Inden for bygge- og anlægsbranchen betegnes disse kontraktuddannelser. Uddannelsesforløb udgør områdets uformelle grunduddannelse og fører til erhvervsrettede kompetencer, som arbejdsmarkedets parter på området anerkender. Uddannelserne giver typisk den enkelte større jobsikkerhed og mulighed for bredere arbejdsopgaver end medarbejdere, der ikke har gennemført de pågældende uddannelser. I nogle tilfælde giver uddannelsen også mulighed for højere løn.

De partsaftalte uddannelsesforløb er ikke omfattet af statslig regulering, og der føres ikke særskilt statistik over deltagerne. De forløb, som MBU har kendskab til, beskrives i *bilag 1*.

Bilag A: Partsaftalte grunduddannelsesforløb i AMU

Bygge- og anlægsområdet
Branchen skelner mellem "Kontraktuddannelser" og "Eksamensuddannelser".

Kontraktuddannelser er uddannelsesforløb aftalt mellem arbejdsmarkedets parter på bygge- og anlægsområdet. Hovedparten af kontraktuddannelserne er aftalt mellem Dansk Byggeri og 3F. Uddannelserne er baseret på en uddannelseskontrakt mellem virksomhed og medarbejder. Uddannelserne veksler mellem arbejde i virksomheden og deltagelse i en på forhånd defineret række af AMU-uddannelser. Der udstedes AMU-uddannelsesbevis for de enkelte AMU-uddannelser på normale vilkår. Forløbet afsluttes typisk med en større projektopgave. Parterne på området udsteder et samlet bevis. Der kan gives merit og afkortning af uddannelsesforløbene på baggrund af praktisk erfaring og tidligere gennemført AMU. Deltagelsen sker på de ordinære vilkår hvad angår deltagerbetaling og VEU-godtgørelse. Bygge- og Anlægsbranchens Udviklingsfond yder derudover et tilskud til virksomheden på max. 65 kr. pr. time i max 15 kursusdage pr. år.

Af tabel 3 fremgår en overordnet beskrivelse af kontraktuddannelser samt aktivitetsudviklingen 2005-2012.

Tabel 3. Kontraktuddannelser

	Varighed inkl. praktik	Kursusvarighed	Antal AMU-udd.	Uddannede i 2005 – 2012
Betonmager	2 år	23,8 uge	36 fordelt på 6 trin	95
Nedriver	1,5 år	20 uger	39 fordelt på 10 moduler	81
Maskinfører	2 år	25 uger	34 fordelt på 5 moduler	Første hold i 2012. 16 delt.
Murerarbejdsmand	1,5 år	13 uger	14 fordelt på 4 moduler	214
Stilladsmontør	2 år	27 uger	29 fordelt på 7 moduler + tilbud om 3 ekstra	322
Vej-asfaltør	2 år	24 uger	21	167

Kilde: Antal uddannede er oplyst af Byggeriets uddannelser.

Eksamensuddannelser er forløb sammensat af en række arbejdsmarkedsuddannelser, der tilsammen opfylder lovbestemt uddannelseskrav. Deltagelse sker på de ordinære AMU-vilkår. Bygge- og Anlægsbranchens Udviklingsfond yder derudover et tilskud til virksomheden på 55 kr. pr. time. Brøndborer-, Affaldsdeponering- og Rørlæggeruddannelserne afsluttes med en test, som udløser lovpligtigt certifikat. Kloakmesteruddannelsen afsluttes uden for AMU med en egenbetalt eksamen i regi af Sikringsstyrelsen. Bestået kloakmestereksamen giver grundlag for autorisation.

Af tabel 4 fremgår en overordnet beskrivelse af eksamensuddannelser samt aktivitetsudviklingen 2005-2012.

Tabel 4. Eksamensuddannelser.

	Kursusvarighed	Antal AMU-udd.	Uddannede i 2005 - 2012
Affaldsdeponering	14 dage (A-bevis for driftsledere) eller 11 dage (B-bevis for medarbejdere)	4 eller 3	529
Brøndborer	5,4 uger	5	314
Rørlægger	7 uger	11	Ikke oplyst
Kloakmester inkl. Rørlægger	18,4 uger	21	1881

Anm.: Uddannelsen til rørlægger giver selvstændig kompetence og udgør samtidig trin 1 i kloakmesteruddannelse.
Kilde: Antal uddannede er oplyst af Byggeriets uddannelser.

Social- og sundhedsområdet
På social- og sundhedsområdet udgør portøruddannelsen et partsaftalt uddannelsesforløb i AMU. Portøruddannelsen er en overenskomstaftalt uddannelse, aftalt mellem Danske regioner og FOA.

I forbindelse med ansættelse som portøraspirant indgås en uddannelsesaftale mellem medarbejderen og hospitalet. Uddannelsen gennemføres inden for ansættelsens første år. Uddannelsen består af en basisuddannelse, der veksler mellem praktik og kursusdeltagelse, og af en overbygningsuddannelse, der ligeledes veksler mellem praktik og deltagelse i kurser, som den enkelte vælger i samarbejde med sin leder i forhold til funktionsområde. Overbygningsuddannelsen sammensættes af AMU-uddannelser og/eller et privat udbudt kursus fra en bruttoliste, som er udarbejdet af Portøruddannelsesnævnet, som er en privat organisation, oprettet af Danske Regioner og FOA. Der udstedes AMU-uddannelsesbevis for de enkelte kurser, og den samlede uddannelse afsluttes med en prøve, som hospitalerne afholder. Deltagelsen i de AMU-uddannelser, der indgår i forløbet, sker på de ordinære vilkår, hvad angår deltagerbetaling og VEU-godtgørelse.

Af tabel 5 fremgår en overordnet beskrivelse af portøruddannelsen samt aktivitetsudviklingen 2010-2012.

Tabel 5. Portøruddannelsen.

	Varighed inkl. praktik	Kursusvarighed	Antal AMU-udd.	Uddannede i 2010 – 2012 (1. halvår)

Basisuddannelsen	1.–8. måneds ansættelse	6 uger heraf 2 uger AMU	1	217
Overbygningsuddannelsen	9.-12. måneds ansættelse	4 uger	Afhænger af de valgte AMU-udd.	
Anm.: I basisuddannelsen indgår 4 ugers privat udbudt grundkursus. I Overbygningsuddannelsen kan vælges et privat udbudt kursus på 4 dage. **Kilde: Antal uddannede er oplyst af Sekretariatet for velfærdsuddannelserne.**				

Folkekirkens område
På folkekirkens område udgør Grunduddannelsen for kirketjenere, gravere og kordegne et partsaftalt uddannelsesforløb i AMU. Uddannelsen er obligatorisk efter aftale mellem Kirkeministeriet, Landsforeningen af Menighedsråd og de faglige organisationer. Uddannelsen skal gennemføres inden for de første to års ansættelse.

Uddannelsen består af AMU-uddannelser og et IDV-kursus, som er fælles for de tre faggrupper, og fagspecifikke AMU-uddannelser målrettet den enkelte faggruppe. For kordegne med særlige funktioner er der desuden krav om obligatorisk efteruddannelse. Deltagelsen i de AMU-uddannelser, der indgår i forløbet, sker på de ordinære vilkår, hvad angår deltagerbetaling og VEU-godtgørelse. Der udstedes AMU-uddannelsesbevis for de enkelte kurser.

Af tabel 6 fremgår en overordnet beskrivelse af grunduddannelsen for kirketjenere, gravere og kordegne.

Tabel 6. Grunduddannelse for kirketjenere, gravere og kordegne.

	Kursusvarighed	**Antal AMU-udd.**
Grunduddannelse	5 uger	8
Obligatorisk Efteruddannelse, kordegne	5 og/eller 13 dage	6 og eller 2
Anm.: I grunduddannelsen indgår et IDV-kursus på 5 dage. **Kilde: Antal uddannede kan ikke gøres op, da deltagerne ikke registreres særskilt.**		

Det grønne område
Iden for det grønne område findes eksempler på partsaftalte forløb, der fører til faglig anerkendelse inden for overenskomstområdet, og som omfatter jobområder og jobfunktioner, som er dækket af erhvervsuddannelser.

Danske Anlægsgartnere og 3F har i fællesskab sammensat strukturer af AMU-uddannelser, som tilsammen har samme område- og specialefaglige indhold som erhvervsuddannelserne til anlægsgartner og greenkeeper, men uden grundfag. Ud-

dannelsesforløbene veksler mellem arbejde i virksomheden og deltagelse i en på forhånd defineret række af AMU-uddannelser. Deltagelsen sker på de ordinære vilkår, hvad angår deltagerbetaling og VEU-godtgørelse. Der udstedes AMU-uddannelsesbevis for de enkelte kurser. AMU-uddannelsesforløbet kan afsluttes med et projekt og et samlet uformelt uddannelsesbevis.

Alternativt kan deltagere over 25 år indstille sig til svendeprøve via GVU, og deltagere under 25 år kan få en kort uddannelsesaftale i EUD og dermed blive faglærte. Der kan gives merit og afkortning af skoleindholdet i uddannelsen på baggrund af praktisk erfaring og tidligere gennemført AMU. Et uformelt uddannelsesbevis giver ikke umiddelbar afgang til videregående uddannelser.

Af tabel 7 fremgår en overordnet beskrivelse af tillært anlægsgartner og greenkeeper forløb via AMU.

Tabel 7. Tillært anlægsgartner og greenkeeper via AMU.

	Varighed inkl. praktik	Kursusvarighed	Antal AMU	Udstedte uformelle uddannelsesbeviser i 2012
Anlægsgartner	4 år	49 uger	22	38
Greenkeeper/ groundsman	3 år	45 uger	22	
Kilde: Antal udstedte uddannelsesbeviser er oplyst af Byggeriets uddannelser				

GVU og eud for personer på 25 år og derover

1. februar 2013]

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har undersøgt GVU og eud for personer på 25 år og derover. Sigtet har været at afdække aktiviteten, tegne et billede af eleverne og kortlægge indholdet og varigheden af uddannelsesforløbene.

EVA's undersøgelse er baseret på tre delundersøgelser:
1. Aktivitetsdata og uddannelsesplaner mv., som er indsamlet direkte fra uddannelsesinstitutionerne.
2. En cpr-baseret registerundersøgelse for personer på 25 år og derover som i 2009-2011 fik lavet enten en eud-plan, en GVU-plan, som gennemførte et eud-forløb eller et GVU-forløb.
3. En telefonbaseret survey rettet mod et udsnit på 1.000 personer, som indgår i registerundersøgelsen.

Faktaarket præsenterer væsentlige resultater fra undersøgelsen. Nogle steder baserer tabellerne sig på et mere opdateret datagrundlag for GVU, end det er tilfældet i rapporten. Det vil fremgå særskilt.

Gennemførelsen af analysen har været forbundet med en vis usikkerhed, idet det på GVU hidtil ikke har været muligt at afgøre, hvor mange forløb i erhvervsuddannelserne, der er gennemført som GVU. Overordnet viser undersøgelsen dog følgende tendenser:

- At mindre end hvert tiende af de samlede forløb på eud og GVU, som gennemføres af personer på 25 år og derover, gennemføres som GVU.
- At GVU udgør en helt marginal andel af de samlede forløb på eud og GVU svarende til ca. 3 pct., mens personer på 25 år og derover i eud udgør ca. ⅓ af de samlede erhvervsuddannelsesforløb.
- At aktiviteten har været stigende for eud og svagt stigende for GVU.
- At knap halvdelen af elever over 25 år i GVU og eud har en kompetencegivende uddannelse i forvejen.
- At ca. 1/3 af eleverne i eud over 25 år er beskæftiget i samme branche, som før de påbegyndte deres eud.
- At forsørgelsesgrundlaget under begge uddannelsesforløb primært er løn.
- At uddannelsesforløb i GVU, der som udgangspunkt kun består af skoleundervisning, i gennemsnit afkortes med 18 uger mod i alt højest 8 uger på EUD (4 uger på hovedforløb og 4 uger på grundforløbet).
- At det er vanskeligt at slutte noget om beskæftigelseseffekt af uddannelserne. Dog viser tidligere erfaringer, at faglærte har en større arbejdsmarkedstilknytning end ufaglærte.

Aktivitet og uddannelsesområder: Stigende aktivitet i 2009-2011

På trods af fald i antallet af planer og gennemførte forløb mellem 2010 og 2011 har der samlet set været en stigning i aktiviteten i perioden for både eud og GVU, *jf. tabel 1*. Dette skal ses i sammenhæng med en generel stigning i tilgangen til uddannelser.

Tabel 1 Aktivitet for GVU og eud for personer på 25 år og derover

	2009	2010	2011	2009-2011
GVU-planer	1.722	1.941	1.875	5.538
Gennemførte GVU-forløb	560	985	875	2.420
Eud uddannelses-planer	15.782	19.008	17.942	52.732
Gennemførte eud-forløb (fyldt 25 år)	8.228	11.939	12.228	32.395

Anm.: Antallet af GVU-planer og gennemførte GVU-forløb baserer sig på et opdateret datasæt, der baserer sig på indberetninger fra 86 % af skolerne. Der er en tidsmæssig forskydning mellem GVU-planer og gennemførte GVU-forløb, idet en GVU-plan er gyldig i 6 år.
Kilde: EVA, GVU og eud for personer på 25 år og derover,(herefter EVA (2013)). Tabellen baserer sig mht. GVU fra indberetninger fra skolerne og mht. eud på registerundersøgelsen.

Tabel 2 viser hvilke uddannelsesområder, forløbene er gennemført indenfor, og hvor stor andel de udgør af det samlede antal fuldførte forløb.

Personer over 25 år uddanner sig primært via eud frem for GVU. GVU udgør således kun en marginal andel af den samlede aktivitet i erhvervsuddannelserne (omfatter både eud og GVU). En stor del af aktiviteten på GVU ligger samtidig inden for nogle få uddannelsesområder. Det er de samme uddannelsesområder, hvor der også er stor aktivitet for personer over 25 år, der tager en eud. Således består aktiviteten på indgangene bygnings- og brugerservice samt transport og logistik hovedsageligt af voksne.

Tabel 2 Sammenligning af aktiviteten på GVU, eud for personer på 25 år og derover med den samlede aktivitet på EUD (2009-2011)

Uddannelsesområde	Antal gennemførte GVU	Antal gennemførte eud (o. 25 år)	Antal gennemførte eud og GVU i alt[1)] (alle aldre)	Gennemførte GVU, procent af alle	Gennemførte eud (o. 25 år) procent af alle
Bygnings- og brugerservice	44	1.340	1.365	3 %	98 %
Transport og logistik	93	2.401	3.093	3 %	78 %
Sundhed, omsorg og pædagogik	923	10.788	23.704	4 %	46 %
Produktion og udvikling	124	2.175	6.196	2 %	35 %
Medieproduktion	22	602	1.756	1 %	34 %
Merkantil	846	6.823	22.714	4 %	30 %
Dyr, planter og natur	60	1.022	3.600	2 %	28 %
Strøm, styring og it	45	1.694	5.818	1 %	29 %
Mad til mennesker	199	1.270	5.069	4 %	25 %
Bygge og anlæg	35	3.528	14.067	0 %	25 %
Krop og stil	9	254	1.915	0 %	13 %
Bil, fly og andre transportmidler	20	476	4.793	0 %	10 %
I alt	2.420	32.373	94.090	3 %	34 %

Anm.: Antallet af GVU-planer og gennemførte GVU-forløb baserer sig på et opdateret datasæt, der baserer sig på indberetninger fra 86 % af skolerne. Som det fremgår af kilden er der anvendt forskellige kilder til kortlægning af aktiviteten. Det fremgår, at der er en mindre uoverensstemmelse mht. bygnings- og brugerservice, idet andelene summer til mere end 100 %.
1) Dækker over alle gennemførte forløb, dvs. både eud og GVU samt alle aldersgrupper.
Kilde: EVA (2013). UNI-C (gennemførte eud og GVU i alt for alle aldre). Tabellen baserer sig mht. GVU på indberetning fra skolerne og på registerundersøgelsen mht. eud. Det ses, at der er en mindre uoverensstemmelse i talmaterialet for så vidt angår uddannelsesområdet Bygnings- og brugerservice.

Uddannelsesbaggrund: Mange voksne har uddannelse i forvejen
Tabel 3 og 4 viser uddannelsesbaggrunden for de personer, der har fået udarbejdet en GVU-plan eller uddannelsesplan (eud), og for personer, der har gennemført en GVU eller eud.

Det fremgår, at uddannelsesprofilen for GVU og eud minder meget om hinanden. Tabellen viser samtidig, at både GVU og eud i overvejende grad bruges af personer, der har en uddannelse højere end grundskoleniveau. Med andre ord er en stor del af aktiviteten i GVU eller eud for personer på 25 år og derover ikke forbundet med løft af ufaglærte til faglært niveau men uddannelserne bruges i højere grad til at uddanne voksne over 25 år, som allerede har en uddannelse.

Tabel 3 Uddannelsesbaggrund GVU hhv. året før planerne blev udarbejdet og fire år før et gennemført forløb

		2009	2010	2011	2009-2011 i alt	Antal i alt
GVU-planer	Ukendt	2 %	4 %	1 %	2 %	113
	Grundskole	27 %	44 %	40 %	39 %	1.848
	Gymnasial	12 %	10 %	6 %	9 %	427
	Eud	44 %	35 %	48 %	42 %	2.018
	Videregående udd.	14 %	7 %	5 %	8 %	386
Gennemført GVU-forløb	Ukendt	6 %	11 %	6 %	7 %	88
	Grundskole	39 %	43 %	52 %	42 %	512
	Gymnasial	13 %	9 %	7 %	11 %	133
	Eud	35 %	34 %	30 %	34 %	410
	Videregående udd.	8 %	3 %	6 %	6 %	74

Anm. Der tages forbehold for tallene vedrørende GVU, der stammer fra en kørsel på UNI-C, som efterfølgende ikke har vist sig at dække den samlede aktivitet. Der gøres opmærksom på, at der er en tidsmæssig forskydning mellem planer og gennemførte forløb, idet en GVU-plan er gyldig i 6 år.
Kilde: EVA (2013). Tabellen baserer sig på registerundersøgelsen.

Tabel 4 Uddannelsesbaggrund for eud for personer på 25 år og derover hhv. året før planerne blev udarbejdet og fire år før et gennemført forløb						
		2009	**2010**	**2011**	**2009-2011 i alt**	**Antal i alt**
Eud uddannelsesplaner	Ukendt	5 %	4 %	5 %	5 %	2.271
	Grundskole	37 %	38 %	39 %	38 %	18.160
	Gymnasial	14 %	12 %	12 %	13 %	5.939
	Eud	37 %	38 %	37 %	37 %	17.740
	Videregående udd.	7 %	7 %	7 %	7 %	3.319
Gennemført eud-forløb	Ukendt	3 %	4 %	6 %	4 %	1.388
	Grundskole	39 %	37 %	38 %	38 %	11.834
	Gymnasial	19 %	15 %	14 %	16 %	4.918
	Eud	33 %	37 %	36 %	36 %	11.140
	Videregående udd.	6 %	7 %	6 %	6 %	1.997
Kilde: EVA (2013). Tabellen baserer sig på registerundersøgelsen.						

Brancher
Som led i registerundersøgelsen har EVA afdækket, hvorvidt personer der har gennemført hhv. en GVU eller eud har skiftet branche. Det understreges, at man ikke kan afgøre, hvilken betydning uddannelsen har haft for et brancheskift. Omvendt vurderer EVA, at det er rimeligt at antage, at der er en sammenhæng mellem at tage en eud og et eventuelt brancheskift.

Undersøgelsen viser, at ca. halvdelen af de, der gennemfører en GVU forbliver i samme branche efter et gennemført GVU-forløb. For eud er det kun ca. en tredjedel, som forbliver i samme branche. Det gælder uanset, om personen forud for gennemførelsen af eud-forløbet var ufaglært, faglært eller havde en videregående uddannelse.

Forsørgelsesgrundlag: Størstedelen af GVU-eleverne får løn
EVA har i den telefonbaserede survey adspurgt personer, der har gennemført en GVU i 2009, 2010 eller 2011 om deres primære forsørgelsesgrundlag under uddannelsen. Ca. 2/3 af de personer, som har gennemført en GVU, har fået løn under uddannelsesforløbet. Det fremgår ikke, om arbejdsgiverne til disse personer har modtaget lønrefusion eller VEU-godtgørelse, eller hvad lønnen har været (elevløn eller voksenelevløn). Det fremgår yderligere, at 25 pct. er ledige, idet deres primære forsørgelse er dagpenge eller kontanthjælp. Det skal bemærkes, at datagrundlaget er meget lille (N = 129).

Varighed og afkortning
Varigheden og afkortningen for henholdsvis GVU og eud er beregnet på baggrund af data indberettet fra skolerne.

GVU: Væsentligt afkortede forløb
De uddannelseselementer, der indgår i GVU-forløbene (efter afkortning) har i gennemsnit en samlet varighed på 24 uger[3]. GVU-planerne indebærer i gennemsnit en afkortning på 18 uger. Eleverne får således merit som svarer til, at undervisningen gennemsnitligt kan afkortes med 18 uger. Det dækker både over en afkortning af grundforløbet og en afkortning af hovedforløbet.

Ca. ¾ af de personer, der har fået udarbejdet en GVU-plan eller gennemført et GVU-forløb oplever, at deres kompetencer i høj grad eller i nogen grad er blevet anerkendt. Kun 7 pct. af de personer, der har fået udarbejdet en GVU-plan og 9 pct. af de personer, der har gennemført et GVU-forløb oplever, at deres kompetencer i mindre grad eller slet ikke er blevet anerkendt.

Eud for personer på 25 år og derover: Mindre afkortning af forløb
Omfanget af afkortningen af uddannelsesforløbet for personer på 25 år og derover i eud varierer meget fra uddannelsesområde til uddannelsesområde: Fra 3 pct. inden for medieproduktion til fx 33 pct. inden for transport og logistik og 70 pct. inden for bil, fly og andre transportmidler.[4]

EVA's undersøgelse viser, at 29 pct. af uddannelsesplanerne for personer på 25 år og derover omfatter grundforløbet, som i gennemsnit er afkortet med 4 uger. Skoledelen på hovedforløbet er også i gennemsnit afkortet med 4 uger.

Beskæftigelsesforhold
Beskæftigelsesforholdet før og efter gennemførsel af hhv. GVU og eud fremgår af tabel 5 og 6. Tallene er baseret på registerdata.

Tabellerne viser, at de faglærte og ufaglærte, der gennemførte en eud i 2009 beskæftigelsesmæssigt har klaret sig dårligere end de, der gennemførte en GVU. Således var kun godt halvdelen af dem, der var i beskæftigelse i 2005, i fuldtidsbeskæftigelse i 1. kvartal. 2012, mens det for faglærte og ufaglærte, der gennemførte en GVU i 2009 var 62 pct. og 72 pct. Det bemærkes dog, at stikprøven for GVU er forholdsvis lille. Det kan samtidig være vanskeligt at sammenligne grupperne, idet ledighedshistorik, aldersfordeling mv. kan variere.

Tabellerne viser også, at der både for personer, der har gennemført en GVU eller en eud, er relativt høje ledighedstal, dvs. 15 pct. for GVU og 17 pct. for eud. Generelt var der 6 pct. ledige i arbejdsstyrken blandt personer med en erhvervsfaglig uddannelse og 11 pct. ledighed for ufaglærte i 1. kvartal. 2012. Faglærte havde således generelt en højere arbejdsmarkedstilknytning end ufaglærte.

Inden for begge grupper, dvs. personer, der har gennemført en GVU eller en eud, var der dog også relativt høj ledighed i 2005, dvs. inden de gennemførte en uddannelse og på trods af højkonjunktur. Det kan således være vanskeligt at sammenligne gruppen med den øvrige befolkning, idet ledighedshistorik, aldersfordeling, branche mv. kan variere.

[3] Bemærk, at dette ikke svarer til GVU-forløbets samlede varighed.
[4] NB: Tabel 3 i bilag 6 rummer den gennemsnitlige gennemførelsestid for hhv. GF og HF fordelt på indgange.

Det bemærkes, at 67 pct. af de ufaglærte, der ikke var i beskæftigelse i 2005 og 89 pct. af de faglærte, der ikke var i beskæftigelse i 2005, og som tog en GVU i 2009, var i beskæftigelse i 1. kvartal 2012. De tilsvarende tal for eud er hhv. 68 pct. og 74 pct.

Tabel 5 Personer, der har gennemført en GVU i 2009 fordelt på uddannelsesbaggrund i 2005 og beskæftigelsessituation i 2012

Uddannelsesbaggrund 1.10.2005	Beskæftigelsesgruppe, nov. 2005 (RAS)	Fuldtidsbeskæftigelse	Deltidsbeskæftigelse	Ingen beskæftigelse	I alt	N
Ufaglært	Beskæftigelse	62 %	25 %	13 %	100 %	282
	Ikke beskæftigelse	27 %	40 %	33 %	100 %	48
Faglært	Beskæftigelse	72 %	17 %	11 %	100 %	204
	Ikke beskæftigelse	63 %	26 %	11 %	100 %	19
Videregående uddannelse	Beskæftigelse	54 %	28 %	17 %	100 %	46
	Ikke beskæftigelse	25 %	50 %	25 %	100 %	4
I alt		62 %	24 %	15 %	100 %	603

Anm.: Fuldtidsbeskæftigelse er beskæftigelse over 90 % af tiden, mens deltidsbeskæftigelse defineres som under 90 % af tiden. Tabellen indeholder ikke personer uden for arbejdsmarkedet ukendt beskæftigelsesgrad samt personer med sekundær og tertiær beskæftigelse, da de typisk har meget lav beskæftigelsesgrad.
Kilde: EVA (2013). Tabellen baserer sig på registerundersøgelsen.

Tabel 6 Personer på 25 år og derover, der har gennemført en EUD i 2009 fordelt på uddannelsesbaggrund i 2005 og beskæftigelsessituation i 2012

Uddannelsesbaggrund 1.10.2005	Beskæftigelsesgruppe, nov. 2005 (RAS)	Fuldtidsbeskæftigelse	Deltidsbeskæftigelse	Ingen beskæftigelse	I alt	N
Ufaglært	Beskæftigelse	52 %	33 %	15 %	100 %	3.257
	Ikke beskæftigelse	38 %	30 %	32 %	100 %	1.043
Faglært	Beskæftigelse	55 %	33 %	12 %	100 %	2.084
	Ikke beskæftigelse	40 %	34 %	26 %	100 %	348
Videregående uddannelse	Beskæftigelse	57 %	29 %	13 %	100 %	357
	Ikke beskæftigelse	50 %	24 %	26 %	100 %	86
I alt		51 %	32 %	17 %	100 %	7.175

Anm.: Fuldtidsbeskæftigelse er beskæftigelse over 90 % af tiden, mens deltidsbeskæftigelse defineres som under 90 % af tiden. Tabellen indeholder ikke personer uden for arbejdsmarkedet ukendt beskæftigelsesgrad samt personer med sekundær og tertiær beskæftigelse, da de typisk har meget lav beskæftigelsesgrad.
Kilde: EVA (2013). Tabellen baserer sig på registerundersøgelsen.

Beskrivelse af nuværende regler og muligheder for realkompetencevurdering i VEU

1. februar 2013]

Beskrivelse af kompetencevurdering
Begrebet realkompetencevurdering anvendes, når realkompetencevurderingsordningerne beskrives og omtales generelt. I AMU bruges betegnelsen individuel kompetencevurdering (IKV). Anerkendelse af realkompetence i AMU foretages ved afklaring, dokumentation og vurdering set i forhold til målbeskrivelserne for arbejdsmarkedsuddannelserne og enkeltfag optaget i de fælles kompetencebeskrivelser.

Individuel kompetencevurdering i AMU
Formålet med IKV i AMU er at give den enkelte deltager mulighed for at få vurderet og anerkendt sin samlede viden, færdigheder og formelle såvel som uformelle kompetencer. IKV danner herefter grundlag for et individuelt tilpasset og planlagt uddannelsesforløb. Hensigten med IKV er især at undgå at bruge deltagernes tid på dobbeltuddannelse. IKV i AMU er forankret ved lov, *jf. AMU-loven,* og udføres af uddannelsesinstitutionen.

En IKV giver mulighed for, at:

- Voksne med erhvervs- eller uddannelseserfaring får adgang til uddannelse, individuel tilrettelæggelse og afkortning af uddannelse.
- At de individuelt tilpassede uddannelsesforløb baseres på allerede opnåede kompetencer.
- At der på baggrund af vurderingen kan udstedes enten et kompetencebevis eller et AMU-bevis, såfremt ens kompetencer fuldt ud modsvarer AMU-målet.

I henhold til lovgivningen er kompetenceafklaring ikke obligatorisk for at starte på et AMU-kursus, men det er bl.a. obligatorisk i en GVU.

Kompetencevurdering i GVU
For at få adgang til kompetencevurderingen i en GVU skal ansøgeren være fyldt 25 år, have mindst 2 års relevant erhvervserfaring samt have grundskolens afgangsniveau i fag, der er nødvendige for uddannelsen. Kompetencevurderingen gennemføres af uddannelsesinstitutionerne. Opfylder en ansøger adgangskravene gennemføres kompetencevurderingen, og der godskrives for alt, hvad ansøgeren kan, uanset om der foreligger dokumentation herfor. Adgang til kompetencevurdering medfører ikke automatisk, at der udarbejdes en GVU-plan, idet det som led i kompetenceafklaringen bliver vurderet, om ansøgeren kan nå uddannelsens mål uden praktisk oplæring i en virksomhed. Såfremt det er vurderingen, udarbejder uddannelsesinstitutionen en GVU-plan. Denne angiver ansøgerens anerkendte teoretiske og praktiske kompetencer samt det uddannelsesforløb, som deltageren skal igennem for at opnå en fuld erhvervsuddannelse.
Eksempel på gennemførelse af realkompetencevurdering

Arbejdet med anerkendelse af realkompetencer i både AMU og GVU består af flere faser. For at gennemføre en realkompetencevurdering skal ansøgeren igennem alle faserne, men selve processen for gennemførelsen er forskellig fra person til person.

- **Før-fasen: Vejledning og information.** Ansøgeren bliver informeret om de forskellige fordele og muligheder ved en kompetencevurdering.

- **Fase 1: Afklaring.** Hele forløbet planlægges med en vejleder, som via ansøgerens medbragte dokumenter fastlægger, hvilke realkompetencer ansøgeren kan få anerkendt.

- **Fase 2: Afprøvning** En vurdering sker på baggrund samtale, test, teoretisk opgave og praktisk afprøvning, hvor det er relevant.

- **Fase 3: Vurdering og anerkendelse.** Anerkendelse af realkompetence gives i form af en individuel uddannelsesplan, kompetencebevis eller uddannelsesbevis.

Anerkendelse af realkompetencer på VEU-området
En undersøgelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i 2010[5], og en efterfølgende rapport om anerkendelse af realkompetencer på VEU-området[6] viser, at der grundlæggende er bred opbakning til RKV-ordningerne i uddannelserne. Hovederfaringen med IKV i AMU er dog, at det ikke bliver anvendt i særlig stor udstrækning. Samtidig kan det konstateres, at der har været en nedgang i IKV-aktiviteten fra 2011 til 2012 på AMU, *jf. tabel 1*.

Tabel 1 IKV i AMU

Personer/ begyndte forløb	2009	2010	2011	2012 1-3 kvartal
AMU	39.304	43.317	48.932	19.403

Kilde: Opgørelse er fra AMU-statistikken på uvm.dk

[5] "Anerkendelse af realkompetence på VEU-området mv. – Undersøgelse som led i overvågning af lov nr. 556 af 6. juni 2007", Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), 2010.
[6] "RKV-arbejdsgruppens rapport om anerkendelse af realkompetencer på VEU-området", 2011.

Merit og godskrivning i erhvervsuddannelserne (regler og omfang)

1. februar 2013

Merit er godskrivning af undervisning eller praktik, altså en situation, hvor en elev fritages for skoleundervisning eller praktikuddannelse, fordi eleven allerede har opnået det læringsudbytte, som undervisningen eller praktikuddannelsen omhandler, eller fordi eleven har kompetencer, der svarer til uddannelsesmålene, *jf. boks 1*.

Boks 1
Reglerne om merit og godskrivning i erhvervsuddannelserne

Meritbekendtgørelsen
Bekendtgørelse om merit for visse fag i ungdomsuddannelser mv. omfatter grundfag og enkelte øvrige fag på niveau G-A og sikrer, at elever, der har bestået et fag på samme eller højere niveau i tidligere uddannelser, har ret til merit. Eleven skal tilbydes undervisning på et højere niveau eller anden undervisning, men har også ret til at vælge fritagelse.

Afkortning af uddannelsesforløb ved realkompetencevurdering (RKV)
Efter § 13 i lov om erhvervsuddannelser (erhvervsuddannelsesloven) og § 50 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (hovedbekendtgørelsen) udarbejder skolen sammen med eleven og den eventuelle praktikvirksomhed en personlig uddannelsesplan. Skolen skal foretage en kompetencevurdering af eleven til brug for dennes uddannelsesplan. Kompetencevurderingen skal i almindelighed være gennemført inden 2 uger fra påbegyndelsen af undervisningen. Formålet med en kompetencevurdering er, at uddannelsesforløbet påbegyndes på rette indgangsniveau uden dobbeltuddannelse, og at elevens eventuelle behov for supplerende undervisning bliver vurderet. Elever, der får merit, kan bruge den frigjorte tid til afkortning af deres uddannelse eller at opnå højere niveau i et eller flere af uddannelsens fag, alternativt gennemføre anden undervisning. Skolen træffer afgørelse om merit og afkortning i uddannelsens skoledel. Det faglige udvalg træffer afgørelse om afkortning af praktiktiden og uddannelsens samlede varighed. Omfanget af merit strækker sig fra afkortede grundforløb til afkortede uddannelsesaftaler ned til få måneders varighed.

Standardmeritter i eud
De faglige udvalg har efter erhvervsuddannelsesloven og hovedbekendtgørelsen mulighed for at fastsætte standardmeritter for nærmere definerede målgrupper. Disse er beskrevet for 26 erhvervsuddannelser:

- I 17 uddannelser er der beskrevet et særligt studenterforløb.
- I 10 uddannelser er der beskrevet meritforløb for elever med anden tidligere uddannelse.
- I 9 uddannelser gives der merit for elever med relevant erhvervserfaring. I 2 uddannelser: vvs-energiuddannelsen og serviceassistentuddannelsen - er kravet 2 års relevant erhvervserfaring, i de øvrige uddannelser, primært i sundheds- og transportindgangene, stiger afkortningen med længden af erfaringen.
- I 6 uddannelser gives der afkortede meritforløb for ansøgere over 25 år, dog kombineret med erhvervserfaring.

Med undtagelse af de merkantile uddannelser gives der afkortning af praktiktiden i meritforløbene. Afkortning af praktiktiden er mest omfattende i SOSU-uddannelserne, hvor der gives op til 95 pct. afkortning af praktiktiden for elever med minimum 2 års erfaring fra området. På vvs-energiuddannelsen gives 2 års afkortning for ansøgere, der har minimum 2 års relevant erfaring. I andre uddannelser gives der også afkortning for praktiktiden for studenter, altså godskrivning for praktik på baggrund af skoleuddannelse.

I 20 uddannelser gives der afkortning af skoletid i meritforløbene. Afkortning af skoletid finder primært sted på baggrund af skoletid, som fx i de merkantile uddannelser, hvor studentereksamen giver merit for hele eller store dele af grundforløbet. Der findes enkelte eksempler på, at der gives merit for skoletid på baggrund af praktisk erfaring. Det indebærer en forventning om, at eleven kan nå fagenes mål hurtigere, når de har praktisk erfaring. På vvs-energiuddannelsen afkortes skoletiden fx fra 60 til 40 uger for elever med minimum 2 års erfaring.

Udover disse standardmeritter findes et utal af "småmeritter", hvor der gives merit for enkelte kompetencemål for ansøgere med særlige kvalifikationer. Mange uddannelser har meritbestemmelser for elever, der skifter fra et grundforløb til et andet.

Afkortning af uddannelsesforløb ved RKV

Omfanget af merit kan belyses ved den gennemsnitlige uddannelsestid set i forhold til elevens alder og det uddannelsesniveau, eleven havde ved uddannelsesop-

tagelsen, *jf. tabel 1 og 2*. Tilgangen indikerer omfanget af merit, men giver ikke et fuldt billede, idet en del elever bruger den sparede tid på at opnå højere niveauer end de obligatoriske eller deltage i anden undervisning. Uddannelsestiden kan derfor være den samme som for elever, der ikke har fået merit. Det må således formodes, at der gives mere afkortning af uddannelsestid på baggrund af merit, end de gennemsnitlige uddannelsestider afspejler.

Nedenstående tabel viser den gennemsnitlige uddannelsestid for elever, der har gennemført hhv. grundforløb og hovedforløb på de merkantile, de tekniske og SOSU-uddannelserne i årene 2008-2010. Det skal bemærkes, at omvalg tæller med i uddannelsestiden. Det betyder, at tid eleven har brugt på andre grundforløb forud for den gennemførte uddannelse, tæller med i uddannelsestiden. Uddannelsestiden for det enkelte grundforløb kan derfor reelt være kortere.

Tabel 1. Uddannelsestid i måneder fordelt på alder

		2008	2009	2010
Grundforløb, merkantil	15-24 år	18,5	18,1	17,9
	25-o. 65 år	13,1	11,4	9,8
Grundforløb, teknisk	15-24 år	9,6	9,3	9,3
	25-o. 65 år	9,2	9	7,9
Grundforløb, SOSU	15-24 år	5,8	5,6	6,5
	25-o. 65 år	10,9	6,6	7,4
Hovedforløb, merkantil	15-24 år	23,6	23,6	23,5
	25-o. 65 år	23,6	23,3	23,7
Hovedforløb, teknisk	15-24 år	37,3	36,7	35,4
	25-o. 65 år	31,4	30,6	30,8
Hovedforløb, SOSU	15-24 år	17,8	17,9	18,8
	25-o. 65 år	19,6	19,5	18,5

Kilde: UNI-C's databank

Med undtagelse af SOSU-uddannelserne ses det, at elever over 25 år gennemfører såvel grund- som hovedforløb på kortere tid end elever under 25 år. Det kan skyldes, at der i SOSU-uddannelserne gives udstrakt merit for grundforløb til begge elevgrupper, idet en ansøger bliver godskrevet for grundforløbet alene ved 1 års uddannelse efter 9. klasse, fx 10. klasse eller 1 års erhvervserfaring. Grundforløbet er således, i modsætning til de øvrige erhvervsuddannelser, kun obligatorisk for elever, der ikke har uddannelse over 9. klasse, og som ikke har væsentlig erhvervserfaring. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke data for meritpraksis på SOSU-uddannelserne. I de øvrige uddannelser er der også voksne ansøgere, der får merit for grundforløbet.

Den relativt korte uddannelsestid på de merkantile uddannelser, hvor de fleste uddannelser har 2-årige grundforløb, formodes til dels at skyldes studenterforløb, hvor ansøgere med en gymnasial eksamen får merit for hele eller langt det meste af grundforløbet.

Hovedforløbenes gennemsnitlige varighed i de merkantile uddannelser afviger ikke væsentligt for de to aldersgrupperinger. Det afspejler, at praktiktiden kun i ringe grad afkortes for elever med erfaring, og at afkortningen i hovedsagen finder sted i skoledelen. I de tekniske uddannelser er den gennemsnitlige uddannelsestid for såvel grundforløb som hovedforløb kortere for elever over 25 år end for elever under 25 år, hvilket afspejler, at der gives merit for både skole- og praktiktid i disse uddannelser.

Tabel 2 viser den gennemsnitlige uddannelsestid talt i måneder for elever, der har gennemført en erhvervsfaglig uddannelse fordelt efter uddannelsesniveau. Tallene omfatter elever, der har afsluttet deres erhvervsuddannelse i 2010.

Tabel 2. Gennemsnitlig uddannelsestid for gennemførte i eud i 2010 opdelt efter forudgående uddannelsesniveau

Tidligere uddannelse	Tilgang	Gns. uddannelsestid i mdr.
Uoplyst/ukendt	2.089	31,1
Grundskolen	38.783	42,7
Gymnasiale uddannelser	7.244	31,3
Erhvervsfaglige uddannelser	8.520	23,5
Korte videregående uddannelser	761	26,3
Mellemlange videregående uddannelser	727	25,2
Lange videregående uddannelser	126	23,8
Kilde: UNI-C's databank		

Den generelle tendens er, at uddannelsestiden bliver kortere, jo højere uddannelse eleven har ved indgangen af uddannelsen. Det skal dog bemærkes, at elever, der i forvejen har en erhvervsuddannelse, har den korteste uddannelsestid – også kortere end ansøgere med videregående uddannelse.

Standardmeritforløb

Det har ikke været muligt at identificere fordelingen af elever i de forskellige standardiserede meritforløb i uddannelser, der har sådanne. Elever, der har gennemført standardmeritmodeller, er inkluderet i statistikkerne i faktapapir nr. 6. Det samlede generelle billede af erhvervsuddannelserne er, at uddannelsestiden falder med deltagerens alder og med det forudgående uddannelsesniveau. Det vurderes, at der er store udsving imellem de enkelte uddannelser.

Tværgående udfordringer på ungdomsuddannelserne

19. marts 2013

Elever i ungdomsuddannelserne

Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af en ungdomsårgang i 2015 skal gennemføre mindst en ungdomsuddannelse, og at der samtidig sker en styrkelse af ungdomsuddannelserne.

Unge uden kompetencegivende uddannelse har væsentligt større risiko for ledighed[7].

OECD har i den forbindelse påpeget, at

- Der er en tendens til, at lande med velfungerende vekseluddannelsessystemer for unge er bedre til at modvirke ungdomsarbejdsløshed, som for tiden udgør et stort problem i mange lande[8]. Vekseluddannelsessystemer er således en god "forsikring" mod arbejdsløshed.

- Der gælder i alle lande i OECD, at personer med en ungdomsuddannelse har større sandsynlighed for ansættelse end personer uden[9]. Hertil kommer, at andelen, der arbejder fuldtid, er 10 pct. større blandt personer med en ungdomsuddannelse end blandt personer uden.

- Studier viser, at uddannede personer lever længere, deltager mere aktivt i det politiske system og omverdenen, begår mindre kriminalitet og er mindre afhængige af social støtte[10].

I 2011 påbegyndte i alt 117.000 elever en ungdomsuddannelse, heraf ca.:

- 55.000 på en gymnasial uddannelse,
- 60.000 på erhvervsfaglige uddannelser, heraf 1.400 på egu,
- 1.700 på STU og
- 12.000 afsluttede et produktionsskoleophold.

Af de i alt 117.000 elever kom de 62.000 af eleverne direkte fra grundskolen.

Tilgangen til ungdomsuddannelserne er steget med 18 pct. over de sidste 10 år. Langt den største stigning har fundet sted på det almene gymnasium, hvor tilgangen er steget 33 pct.

Figur 1. Tilgang til ungdomsuddannelserne direkte efter grundskolen og samlet tilgang til ungdomsuddannelserne.

---

[7] Regeringens vækstforum 2011, *Ny vækst i Danmark – hovedkonklusioner fra vækstforum*
[8] OECD, *Learning for Jobs, the thematic review of initial VET, September 2010*
[9] OECD, *Education at a Glance 2011: OECD Indicators.*
[10] OECD, *Better Life Index, 2011.*

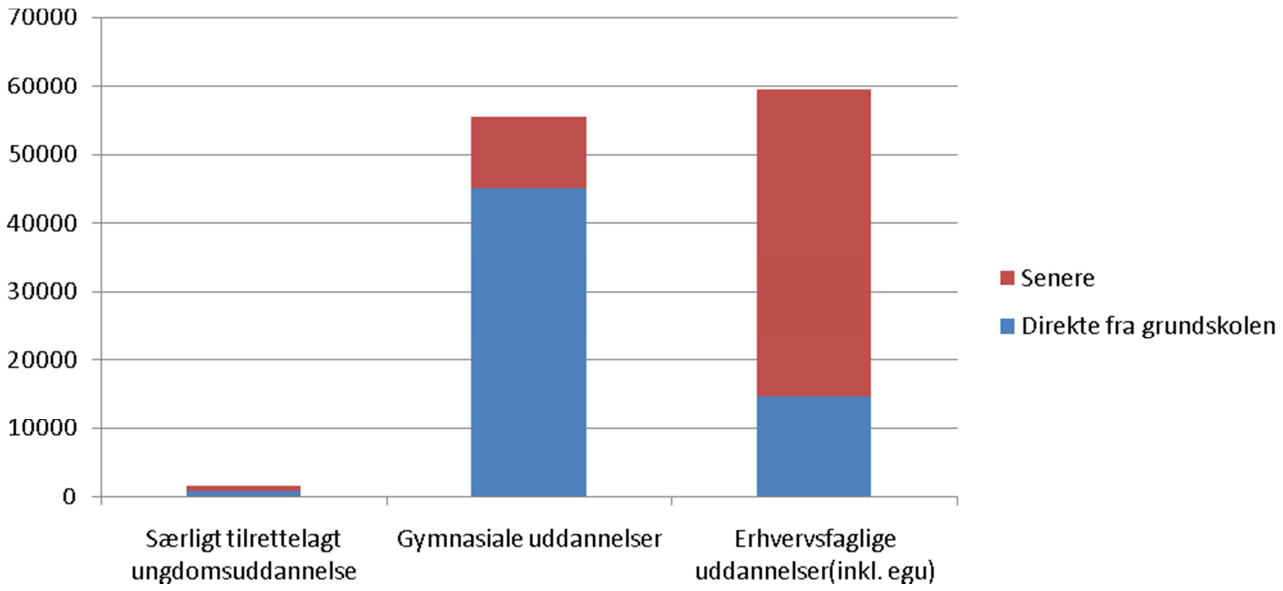

Kilde: Databanken hos Ministeriet for Børn og Undervisning.

Som det fremgår af

Figur 1, kommer 81 pct. af den samlede tilgang på de gymnasiale uddannelser direkte fra grundskolen, mens det kun er tilfældet for 25 pct. af den samlede tilgang til erhvervsfaglige uddannelser. Mange påbegynder således en erhvervsuddannelse i en højere alder, bl.a. fordi de har anvendt tiden på anden uddannelse eller beskæftigelse.

Næsten ni ud af ti, der påbegynder en gymnasial uddannelse *fuldfører* også uddannelsen. Kun godt halvdelen af dem, der påbegynder en erhvervsuddannelse, fuldfører den.

Hvis man ser på de helt unge, som vælger mellem de to typer ungdomsuddannelser, viser tallene, at der groft sagt er en overvægt af piger med høje karakterer og højtuddannede forældre i gymnasiale uddannelser, mens drengene med de dårlige karakterer og kortere uddannede forældre er i en erhvervsuddannelse. I begge ungdomsuddannelser er 90 pct. af dem, som starter, af dansk herkomst, og 10 pct. er af udenlandsk herkomst.

Styrker ved ungdomsuddannelserne

Der er fri adgang til ungdomsuddannelserne og deltagelse i uddannelserne er uden deltagerbetaling. Det er muligt for en elev at begynde på flere uddannelser og uddannelserne er som princip søgt gjort tilgængelige i elevens nærområde under hensyntagen til uddannelsernes elevvolumen og kvalitet.

Ungdomsuddannelserne har samlet set en stor spændvidde fra kortere praktisk orienterede uddannelser med fokus på beskæftigelse på arbejdsmarkedet til studieforberedende uddannelser med fokus på overgang til videregående uddannelse.

Ungdomsuddannelsessystemet fungerer på mange områder efter hensigten, idet:

- **De unge vil gerne have en ungdomsuddannelse.** Det er i udgangspunktet positivt, at stort set alle unge tilmelder sig en ungdomsuddannelse umiddelbart efter grundskolen. 94 pct. at de unge, der forlod 9. eller 10. klasse i 2012, tilmeldte sig en ungdomsuddannelse. 72 pct. tilmeldte sig en gymnasial uddannelse, 20 pct. en erhvervsuddannelse og 2 pct. tilmeldte sig særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser. De resterende 7 pct. tilmelder sig en produktionsskole, en ungdomshøjskole, VUC eller går ikke direkte i uddannelse.

- **Langt de fleste vil gennemføre en ungdomsuddannelse.** 92 pct. af den årgang, der forlod 9. klasse i 2011forventes at gennemføre mindst en ungdomsuddannelse inden for 25 år, hvorved der mangler 3 pct.point i forhold til at indfri 95-pct.-målsætningen.

- **Internationalt set smidig overgang fra uddannelse til arbejdsmarked.** Ungdomsarbejdsløsheden blandt de 15-29-årige, der ikke er under uddannelse, og som har en ungdomsuddannelse som højeste uddannelsesniveau, er væsentligt lavere i Danmark end i mange andre lande. I Danmark er arbejdsløsheden blandt denne gruppe unge 5,5 pct., hvilket er væsentlig lavere end i EU og i OECD. Den relativt lave ungdomsarbejdsløshed tilskrives bl.a., at erhvervsuddannelserne er vekseluddannelser, hvor eleverne gennem praktikoplæringen i virksomhederne opnår aktuelle arbejdsmarkedsefterspurgte kvalifikationer.

Tabel 1 viser, hvor stor en andel af 2010-ungdomsårgangen, der forventes at opnå en ungdomsuddannelse fra 5 år-25 år efter udgangen af 9. klasse.

Tabel 1. Andel som forventes at opnå en ungdomsuddannelse fordelt på antal år efter 9. klasse. Profiltal 2011

	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år	15 år	20 år	25 år
Gymnasial uddannelse	58,8 %	60,6 %	61,7 %	62,4 %	62,9 %	63,3 %	64,3 %	64,7 %	64,9 %
Erhvervsuddannelse	11,9 %	15,9 %	18,8 %	21,2 %	23,2 %	24,8 %	29,2 %	31,2 %	32,3 %
Mindst en ungdomsuddannelse	71,5 %	76,8 %	80,4 %	82,9 %	84,8 %	86,2 %	89,8 %	91,3 %	92,1 %

Note: Tallene summer ikke, da nogle elever opnår både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse og da mindst en ungdomsuddannelse også indeholder elever som har taget en videregående uddannelse uden forudgående ungdomsuddannelse.

Det ses, at andelen med en erhvervsuddannelse stiger over årene. Det tyder på, at erhvervsuddannelserne samler de unge op, som falder fra i erhvervsuddannelserne, i de øvrige ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser. Derudover ser det ud til, at erhvervsuddannelserne anvendes af ældre unge og voksne, som ikke fik taget en ungdomsuddannelse lige efter grundskolen, og som omskoling.

Søgningen til erhvervsuddannelserne er vigende

Erhvervsuddannelserne har gennem en årrække haft en vigende søgning af elever direkte fra grundskolen, og for mange vælger gymnasiet, selvom en erhvervsuddannelse burde være et attraktivt tilbud[11]. Det skyldes formentlig bl.a., at erhvervs-

[11] Regeringens vækstforum 2011, *Ny vækst i Danmark – hovedkonklusioner fra vækstforum*

uddannelserne har fået et ry, som noget man vælger, hvis man ikke er dygtig nok til at gå i gymnasiet.

Således er andelen som søgte direkte på gymnasiet efter 9. eller 10. klasse igennem de sidste 10 år steget fra 60 til 72 pct., mens andelen som søger direkte på en erhvervsuddannelse er faldet fra 32 til 20 pct.

Som det fremgår af figuren herunder, har erhvervsuddannelserne samtidig svært ved at tiltrække de bogligt stærke elever, og over 80 pct. af dem, som starter på en erhvervsuddannelse, har *under* 7 i gennemsnit.

Figur 2. Tilgang til ungdomsuddannelserne fordelt på karaktergennemsnit fra grundskolen. Under 20 år. 2011

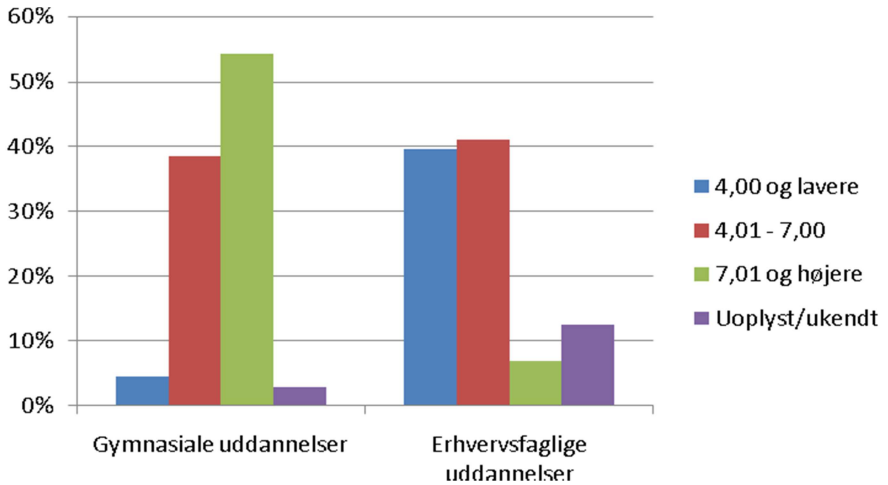

Kilde: Databanken hos Ministeriet for Børn og Undervisning.

Andelen af en ungdomsårgang, som forventes at gennemføre en erhvervsuddannelse, er også faldende. Profilmodellen for 2011 viser, at andelen af en ungdomsårgang, som forventes at gennemføre en erhvervsuddannelse 25 år efter 9. klasse, nu ligger på 32 pct. Andelen er på 10 år faldet fra et niveau på ca. 40 pct. Til sammenligning er andelen af en årgang, som forventes at få en gymnasial uddannelse steget fra 55 pct. for 2008-årgangen til 65 pct. for 2011-årgangen.

De unge kommer for sent i gang og bliver for sent færdige

Elever, der afslutter en erhvervsuddannelse, er i gennemsnit ca. 8 år ældre end elever, der afslutter en gymnasial uddannelse.

Figur 3. Tilgang til de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne i 2011 fordelt på alder.

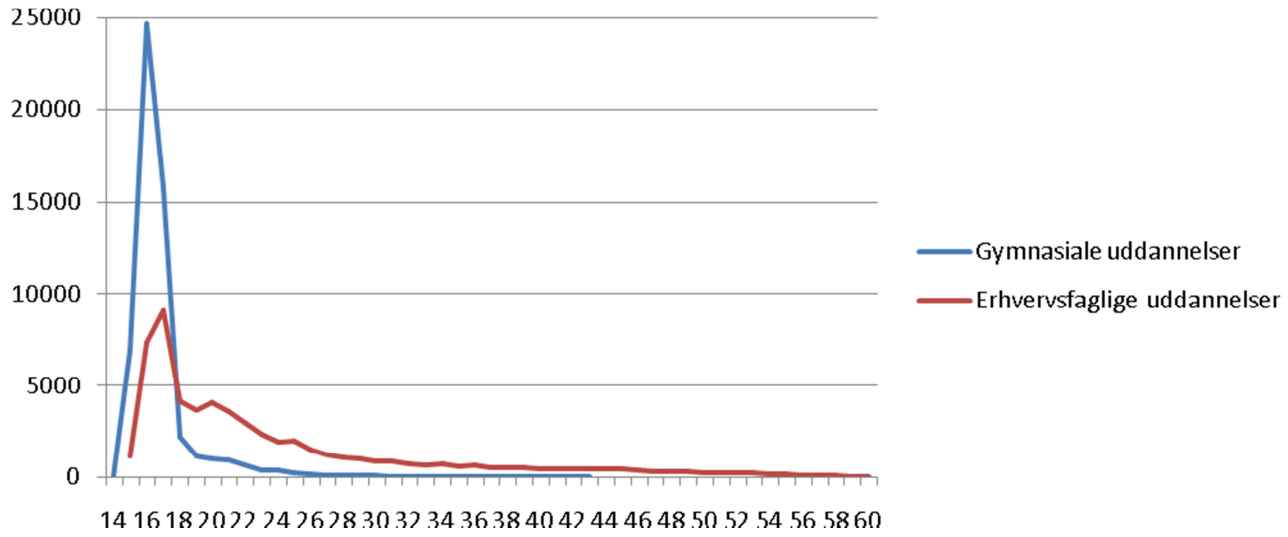

Kilde: Databanken hos Ministeriet for Børn og Undervisning.

Gennemsnitsalderen for eleverne ved start på erhvervsuddannelsernes grundforløb er lige over 21 år, og den er i gennemsnit 22 år, når de er færdige med grundforløbet. Gennemsnitsalderen ved start på hovedforløb er knap 26 år, og her er de næsten 28 år, når de er færdige. De elever, som starter på hovedforløb, er således i gennemsnit næsten fire år ældre, end de elever, som afslutter et grundforløb.

Forskellen mellem de forskellige erhvervsuddannelser er samtidig meget markant. Det illustreres bl.a. tydeligt ved, at kun 2 pct. af eleverne på bygge og anlæg er over 35 år, mens dette gælder for hver fjerde elev på sosu. Se bilag 16, vedlæg 1, for en oversigt over aldersfordelingen ved tilgang til hhv. de 12 indgange (grundforløb) og de 109 hovedforløb (uddannelser).

Der er to årsager til forskellen i alder ved tilgang til hhv. grundforløb og hovedforløb:

1. For det første er der en del at de ældre elever, som starter direkte på et hovedforløb uden forudgående grundforløb. Det er via de faglige udvalg eller skolen blevet skønnet, at eleven af andre veje har opnået de nødvendige kompetencer for at gennemføre et hovedforløb, enten via formel uddannelse, fx hhx eller via erfaring opnået på arbejdsmarkedet. Specielt sosu har mange elever, som starter i en høj alder uden forudgående grundforløb.

2. For det andet bliver et grundforløb ikke forældet, det vil sige at en person, som tidligere har taget et grundforløb, og efterfølgende beskæftiget sig med enten arbejde eller uddannelse i andet regi, kan vælge at komme tilbage og starte på et hovedforløb.

Det er således ikke den samme population, som er 21 år i gennemsnit ved start af grundforløbet og 28 år i gennemsnit når de fuldfører hovedforløbet.

Under højkonjunkturen i 2006-2008 var omkring halvdelen af de, der påbegyndte en erhvervsuddannelse under 20 år, men de sidste år er andelen af ældre elever

steget. Både andelen af 20-24-årige og andelen over 25 år er steget med 4-5 pct. point siden 2008. Det indikerer, at mange af de unge, som under den økonomiske højkonjunktur fravalgte ungdomsuddannelsen til fordel for ufaglært arbejde, nu som følge af krisen vender tilbage til uddannelsessystemet – og i høj grad til erhvervsuddannelserne.

En væsentlig årsag, til at alderen er så høj på erhvervsuddannelserne, er, at næsten 30 pct. af dem som starter, har en anden fuldført uddannelse bag sig. Således har 12 pct. en gymnasial uddannelse bag sig, 14 pct. har en anden erhvervsfaglig uddannelse og 3-4 pct. har en videregående uddannelse bag sig. Af dem der afslutter en erhvervsuddannelse er ca. 23 pct. voksne med en forudgående erhvervskompetencegivende uddannelse, dvs. en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Frafald, omvalg og dobbeltuddannelse

Mange unge har øjensynligt vanskeligt ved at vælge det rigtige uddannelsestilbud i første forsøg. Mange unge har vanskeligt ved til at træffe uddannelses- og karrierevalg efter 9. eller 10. klasse[12] og vælger ofte de 3-årige gymnasiale uddannelser eller det typisk 2-årige merkantile grundforløb HG, for herved at udskyde det egentlige uddannelses- og karrierevalg.

De seneste tal viser, at 10 pct. af en ungdomsårgang tager en dobbelt ungdomsuddannelse, *jf. tabel 2*. De samlede omkostninger til dobbelt ungdomsuddannelse skønnes på baggrund af uddannelsesadfærden blandt de færdiggjorte elever i 2010 at udgøre ca. 0,8 mia. kr. som følge af at elever, der først gennemfører en gymnasial uddannelser for derefter at fuldføre en erhvervsuddannelse med merit for dele af forløbet, er dyrere end en elev, der gennemfører en fuld erhvervsuddannelse. Det skal understreges, at estimatet bygger på uddannelsesadfærden blandt de færdiggjorte elever i 2010, og derfor er yderst usikre som udgiftsskøn over en længere periode.

Tabel 2. Andel af en ungdomsårgang som forventes af opnå dobbelt ungdomsuddannelse.

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Andel af årgang	13,8 %	13,0 %	12,0 %	10,9 %	10,7 %	10,1 %	9,5 %	9,6 %	10,3 %

Kilde: Profilmodellen 2011, UNI-C Statistik & Analyse.

Personer som tager en erhvervsuddannelse har i gennemsnit brugt 5 måneder på studieskift og forsinkelse, inden de er færdige. Tiden brugt på afbrudt uddannelse er primært brugt på erhvervsuddannelse. Under halvdelen af eleverne på det primært 2-årige merkantile grundforløb (HG) fortsætter ikke i et merkantilt hovedforløb, inden for det første halve år. De har således kun et grundforløbsbevis, der hverken giver studie- eller erhvervskompetence.

De elever, som ikke opnår en ungdomsuddannelse, har i gennemsnit brugt lige så meget tid på uddannelse efter grundskolen, at de *kunne* have gennemført en uddannelse inden for sosu, egu eller hf.

Frafaldet er for højt, navnlig på erhvervsuddannelserne

[12] CEFU, Ungdom på erhvervsuddannelserne, 2011.

Næsten halvdelen af dem, som starter på en erhvervsuddannelse, kommer ikke igennem.

Blandt de hyppigste årsager til frafald er elevernes faglige, sociale og psykiske barrierer, og de kan være uafklarede i forhold til deres karriere- og uddannelsesvalg.

Boks 1. Forskningsresultater vedr. frafald på erhvervsuddannelserne

Blandt forskningen i frafald på erhvervsuddannelserne kan der udledes en række årsager, som der ofte peges på:

- Skoler, der har en klar strategi i forhold til frafald og bruger flere forskellige værktøjer til at begrænse frafaldet, lykkes i højere grad med at fastholde eleverne, AKF (Daugaard m.fl., 2009)
- Manglen på praktikpladser er en væsentlig årsag til frafald på erhvervsuddannelserne. Dertil betyder erhvervsuddannelsernes form som vekseluddannelser, at eleverne ikke blot skal klare overgangen fra folkeskole til erhvervsuddannelse, men også overgangen fra skole til praktik. Anskaffelse af en praktikaftale kan også være en uigennemskuelig proces for visse elever, (Christian H. Jørgensen, RUC: Artikel om praktikpladsproblemets betydning for elevernes frafald og engagement i Christian H. Jørgensen (red.): Frafald i erhvervsuddannelserne, (185-204), Roskilde Universitetsforlag).
- Elever der falder fra på erhvervsuddannelserne, er ofte unge med relativt svage ressourcer. Det vil sige unge, der ikke har boet i en kernefamilie, unge med forældre med lav indkomst og lavt uddannelsesniveau samt unge med indvandrerbaggrund. Således har en elev med ikke-vestlig indvandrerbaggrund en markant højere sandsynlighed (ca. 57%) for at falde fra, sammenlignet med en person med dansk herkomst (ca. 35%), (Torben P. Jensen og Maria K. Humlum, 2010: Frafald på de erhvervsfaglige uddannelser - hvad karakteriserer de frafaldstruede unge, Kbh: AKF)
- Karakteristika ved eleverne har større betydning end særlige træk ved skolerne, når man ser på chancerne for at gennemføre en erhvervsuddannelse. Uddannelsesinstitutionerne bør derfor i højere grad tage udgangspunkt i de unges forudsætninger for at gennemføre en uddannelse, (Torben P. Jensen og Britt Larsen, 2011: Hvem falder fra – spiller skolen nogen rolle? i Christian H. Jørgensen (red.): Frafald i erhvervsuddannelserne (205-224), Roskilde Universitetsforlag)

Udfordringen er størst på erhvervsuddannelsernes grundforløb og i overgangen mellem grundforløb og hovedforløb. Gennemførslen på grundforløbene er 72 pct., og kun 64 pct. af de elever, der har fuldført et grundforløb, er seks måneder senere påbegyndt et hovedforløb.

I alt der det således kun 53 pct. af dem, der påbegynder et grundforløb, som efterfølgende fuldfører et hovedforløb uden pauser på mere end 15 måneder. Udfordringen på erhvervsuddannelsernes hovedforløb, de erhvervsgymnasiale og de almengymnasiale uddannelser er mindre udtalt, da afbrudsprocenterne ligger mellem 13-25pct., jf. tabellen herunder. Med den seneste ændring af erhvervsuddannelsesloven er bl.a. karensperioden ophævet og der oprettes praktikcentre, begge ændringer med virkning i 2013. Effekten på frafaldet af disse ændringer kan derfor ikke opgøres på nuværende tidspunkt.

Tabel3. Frafald på de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne. 2006-2011.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Gymnasiale uddannelser	**16 %**	**15 %**	**14 %**	**12 %**	**13 %**	**13 %**
Hf	27 %	27 %	24 %	21 %	22 %	23 %
Stx	16 %	14 %	13 %	12 %	13 %	13 %
Hhx	23 %	21 %	19 %	19 %	18 %	21 %
Htx	28 %	26 %	26 %	23 %	23 %	25 %
Erhvervsfaglige uddannelser	**44 %**	**44 %**	**44 %**	**45 %**	**46 %**	**47 %**
Grundforløb	29 %	27 %	25 %	25 %	26 %	28 %
Hovedforløb	18 %	18 %	19 %	19 %	20 %	21 %

Kilde: Databanken hos Ministeriet for Børn og Undervisning.

De ældre elever har samlet set en højere gennemførsel i erhvervsuddannelserne end de yngre elever. Hvis man ser på alle dem, som i 2006 startede på en erhvervsuddannelse, har kun godt halvdelen fem år senere opnået en fuldført erhvervsuddannelse. Som Tabel 4 viser, har de ældste elever været bedst til at fuldføre. Således har 64 pct. af dem over 25 år fuldført deres erhvervsuddannelse, mod 58 pct. af dem i alderen 20 - 24 år, og kun 43 pct. af de unge på 15-19 år.

De helt unge elever været lige så gode som de ældre elever til at fuldføre grundforløb og hovedforløb, så forklaringen på den lavere gennemførselsfrekvens for grund- og hovedforløb tilsammen skal i høj grad søges i overgangen til hovedforløb, som antageligt er vanskeligere for de unge.

Tabel 4. Fuldførelse ved erhvervsuddannelserne for de elever som startede i 2006 fordelt på alder.

15-19 år	
Erhvervsfaglige uddannelser (grund- og hovedforløb)	**42,6 %**
Grundforløb	72,3 %
Hovedforløb	81,8 %
20-24 årige	
Erhvervsfaglige uddannelser (grund- og hovedforløb)	**57,7 %**
Grundforløb	63,6 %
Hovedforløb	81,7 %
25 årog over	
Erhvervsfaglige uddannelser (grund- og hovedforløb)	**64,1 %**
Grundforløb	74,4 %
Hovedforløb	80,2 %

Kilde: Databanken hos Ministeriet for Børn og Undervisning.

Af tabellen neden for fremgår fuldførelsesprocenterne fordelt på køn og herkomst, *jf. tabel 5*.

Tabel 5. Fuldførelsespct.er på ungdomsuddannelserne 2011.

	Dansk herkomst		Udenlandskherkomst		Alle
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	
Gymnasiale uddannelser	**85 %**	**90 %**	**79 %**	**83 %**	**87 %**
Almengymnasiale uddannelser	86 %	89 %	79 %	82 %	87 %
Erhvervsgymnasiale uddannelser	77 %	82 %	65 %	71 %	77 %
Erhvervsfaglige uddannelser	**53 %**	**55 %**	**32 %**	**55 %**	**53 %**
Grundforløb	71 %	76 %	55 %	71 %	72 %
Hovedforløb	80 %	78 %	71 %	78 %	79 %

Kilde: Databanken hos Ministeriet for Børn og Undervisning.

Fællesindgange, grundforløb, speciale- og trindeling

19. marts 2013

Formålet med erhvervsuddannelserne er bl.a. at motivere til uddannelse og sikre, at de unge får en uddannelse, der giver grundlag for et fremtidigt arbejdsliv, samtidig med at uddannelserne imødekommer arbejdsmarkedets behov for uddannet arbejdskraft, *jf. boks 1*.

Boks 1: Erhvervsuddannelsernes formål

§ 1. Undervisningsministeren tilrettelægger et samordnet system af erhvervsuddannelser med henblik på den private og den offentlige sektors forskellige beskæftigelsesområder.
Stk. 2. Dette uddannelsessystem skal tilrettelægges således, at det i videst muligt omfang er egnet til at
1) motivere unge til uddannelse og sikre, at alle unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, får reelle muligheder herfor og for at vælge inden for en større flerhed af uddannelser,
2) give unge en uddannelse, der giver grundlag for deres fremtidige arbejdsliv, herunder etablering af selvstændig virksomhed,
3) bidrage til at udvikle de unges interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund og bidrage til deres personlige udvikling,
4) imødekommer arbejdsmarkedets behov for erhvervsfaglige og generelle kvalifikationer vurderet under hensyn til den erhvervsmæssige og samfundsmæssige udvikling, herunder udviklingen i erhvervsstruktur, arbejdsmarkedsforhold, arbejdspladsorganisation og teknologi, samt for en innovativ og kreativ arbejdsstyrke,
5) give de uddannelsessøgende viden om internationale forhold og viden som grundlag for arbejde og uddannelse i udlandet og
6) give de uddannelsessøgende grundlag for videreuddannelse.
Kilde. Lov om erhvervsuddannelser, lovbekendtgørelse nr. 171 af 2. marts 2011

Erhvervsuddannelserne udgør et samlet erhvervsuddannelsessystem, som bl.a. er kendetegnet ved[13]:

- Uddannelserne er som hovedregel vekseluddannelser, hvilket indebærer, at eleverne veksler mellem undervisning på en skole og praktikuddannelse som hovedregel i en virksomhed.
- Der er 109 erhvervsuddannelser i alt. Uddannelserne længde varierer fra 1½ til 5½ år, men varer normalt 3-4 år. 50-70 procent af en erhvervsuddannelse består af praktikuddannelse i en virksomhed.
- Af de 106 erhvervsuddannelser, som er vekseluddannelser udbydes 47 med skolepraktik, hvor eleven under visse betingelser kan optages til praktikuddannelse på skolen (praktikcentret).
- Erhvervsuddannelserne er som udgangspunkt trindelte. Formålet med trindelingen er at bl.a. at give korterevarende erhvervskompetencegivende uddannelsestilbud til unge, som ikke er parate til at gennemføre en erhvervsuddannelses trin 2.
- Skolerne kan som supplement tilrettelægge individuelle erhvervsuddannelser inden for nærmere fastsatte rammer. Herudover er der mulighed for at tilbyde produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse. Det er en særlig tilrettelæggelsesmåde for erhvervsuddannelser, der er vekseluddannelser, og som helt eller delvis gennemføres på produktionsskole.

[13] Erhvervsuddannelserne er talmæssigt belyst i bilag 13 "Tværgående udfordringer på ungdomsuddannelserne".

Erhvervsuddannelserne tilpasses og udvikles løbende i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, virksomheder og skoler. Erhvervsuddannelserne er således kendetegnet ved en betydelig partsstyring. Fx bestemmer de faglige udvalg formål og indhold i uddannelserne inden for generelle rammer fastsat af Folketinget og børne- og undervisningsministeren.

Den nære tilknytning til arbejdsmarkedet medvirker til at sikre, at eleverne tilegner sig relevante faglige og personlige kompetencer til at kunne opnå et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet. Hver enkelt erhvervsuddannelses relevans overvåges systematisk ved årlig måling af beskæftigelses- og videreuddannelsesfrekvensen for de færdiguddannede. Målingen gøres til genstand for behandling i Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, de faglige udvalg og ministeriet med henblik på at foretage de nødvendige ændringer.

Trin og specialer
En erhvervsuddannelse skal have mindst et speciale, som er uddannelsens højeste niveau. Desuden er uddannelserne, som tidligere nævnt, i almindelighed trindelte, således at en elev fx kan afslutte trin 1 af uddannelsen og umiddelbart eller senere fortsætte i uddannelsens trin 2 uden tab af uddannelsestid. Enkelte uddannelser har tre trin.

Hvert trin skal afspejle en kompetenceprofil, som har sit modsvar på arbejdsmarkedet. Trindelingen har til formål at medvirke til, at flere unge kan gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse, nedbringe frafaldet og give mulighed for, at de unge kan komme hurtigere igennem uddannelsessystemet.

Trin og specialer på uddannelsernes hovedforløb betyder, at der reelt udbydes mere end 300 forskellige uddannelser.

Trindeling af erhvervsuddannelserne blev obligatorisk i 2007 således, at alle uddannelser som udgangspunkt skal trindeles. Ministeren kan bestemme efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, at en uddannelse ikke trindeles.

Erhvervs- og studiekompetence
Alle erhvervsuddannelser giver formel og reel erhvervskompetence. Uddannelserne skal også give eleverne grundlag for efter- og videreuddannelse (herunder speciel studiekompetence), eksempelvis arbejdsmarkedsuddannelser, erhvervsakademiuddannelser og visse professionsbacheloruddannelser. Tilrettelagt som studiekompetencegivende eksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) kan uddannelsen også give generel studiekompetence, jf. bilag 18.

Uddannelsernes opbygning
Erhvervsuddannelserne er opdelt i et grundforløb og et hovedforløb. Grundforløbet foregår på skolen og kan normalt indledes uden, at eleven har en uddannelsesaftale med en virksomhed. Deltagelse i (veksel)uddannelsernes hovedforløb kræver, at eleven har en uddannelsesaftale eller en optagelse i skolepraktik.

Uddannelserne er grupperet i 12 erhvervsfaglige fællesindgange, som skal gøre uddannelsesbilledet mere overskueligt, så eleven kan nøjes med at vælge mellem indgangene frem for at skulle vælge direkte mellem de (for tiden) 109 uddannelser. Der er dog knyttet et meget forskelligt antal uddannelser de forskellige indgange. Der er fx tilknyttet mere end 25 uddannelser til indgangen "Produktion og udvikling", mens der i indgangen "Krop og stil" er 3 uddannelser.

Det er et krav i loven til denne struktur, at alle unge, der gennemfører et grundforløb inden en af de 12 indgange, har mulighed for at afslutte et hovedforløb inden for den valgte indgang enten i virksomhedspraktik eller ved brug af skolepraktik eller i en af de uddannelser, der ikke har praktik. Elever, hvis grundforløb ikke umiddelbart giver adgang til en uddannelse med skolepraktik, er berettiget til optagelse på et kursus af højst 10 ugers varighed, som kvalificerer eleven til at fortsætte i en anden erhvervsuddannelse, som udbydes med skolepraktik. Skolen har ansvaret for, at eleven tilbydes et sådant overgangskursus.

Grund- og hovedforløb
Eleverne begynder typisk på en uddannelse ved at blive optaget i et grundforløb. Varigheden af grundforløbet varierer fra 8 uger til 116 uger. Grundforløbets indhold og niveau er sammensat således, at de kan gennemføres af elever, der har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven. For elever, der kommer direkte fra 9.-10. klasse, skal eleverne desuden være vurderet uddannelsesparate.

Erhvervsuddannelsessystemet rummer dog mange tilrettelæggelsesformer:

- Elever kan i almindelighed begynde uddannelserne enten via skoleadgangsvej (optag i grundforløb uden uddannelsesaftale) eller praktikadgangsvej (uddannelsesaftale der omfatter grundforløbet).
- Uddannelserne kan også tilrettelægges som Ny mesterlære, hvor et års praktisk oplæring i en virksomhed helt eller delvis træder i stedet for grundforløbet.
- Den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse er baseret på samme model for tilrettelæggelse som Ny mesterlære. Den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse kan dog kun tilrettelægges for elever inden for en defineret målgruppe.
- Grundforløbet kan af skolerne tilrettelægges individuelt og som særlige grundforløbspakker for definerede målgrupper.
- Systemet rummer endvidere forskellige uddannelsesaftaler (fx ordinære aftaler, mesterlæreaftaler og korte uddannelsesaftaler) og skolepraktik herunder med delaftaler.

Rammer for adgangskrav til erhvervsuddannelserne er beskrevet nærmere i bilag 18. Optagelse af elever i adgangsbegrænsede uddannelser er beskrevet i bilag 19.

De kompetencer, eleverne skal tilegne sig på grundforløbet, er primært beskrevet som kompetencemål. Der er således fag og kompetencemål, som er fælles for hele indgangen, og der er fag og kompetencemål, som er specifikke for den enkelte uddannelse, *jf. boks 2*.

Boks 2: Om grundforløb

Grundforløbet giver en bred indføring i de kompetencer, eleven skal opnå i indgangens uddannelser, samtidig med at eleven opnår kompetencer rettet specifikt mod den enkelte uddannelse. Ethvert grundforløb skal derfor sigte på et eller flere konkrete hovedforløb, idet eleverne dog kan vælge om undervejs. Et grundforløb afsluttes med en prøve, hvor det vurderes, om eleven har opnået de kompetencemål, som kræves for at begynde i det eller de konkrete hovedforløbet for uddannelsen, som elevens uddannelsesplan har sigtet på..

Grundforløbet kan for den enkelte elev udover det obligatoriske grundforløb bestå af valgfri dele, der så vidt muligt skal gennemføres som en integreret del i det obligatoriske grundforløb. Grundforløbets valgfri dele kan maksimalt vare 40 uger og kan bestå af undervisning, der støtter elevens tilegnelse af almene og faglige kundskaber, højere niveauer der udbygger elevens studiekompetence samt i begrænset omfang undervisning, der afklarer elevens uddannelsesvalg, og støtter elevens personlige udvikling.

Skoleundervisningen i grund- og hovedforløb består af grundfag, områdefag, specialefag og valgfag, *jf. også boks 3*. Grundfagene er traditionelt de fag, der i uddannelserne medvirker til at styrke elevernes almene og generelle kompetencer. Omfanget af grundfag i henholdsvis grundforløb og hovedforløb, er dog mindsket over årene.

Inden for nogle beskæftigelsesområder fastsættes der desuden i stigende grad krav om uddannelse og minimumsalder for at kunne udføre konkrete arbejdsfunktioner, herunder krav om særlige certifikater. Eksempelvis stilles krav om hygiejnecertifikater inden for fødevareområdet, sikkerhedscertificeringer inden for stilladsarbejde, kørekort inden for personbefordring og særlige krav inden for dyrevelfærd.

Boks 3: Fagtyper i erhvervsuddannelserne og tilrettelæggelse

Frem til en lovændring i 2003 var der fastsat en brøkfordeling af, hvor stor en andel hhv. grundfag, områdefag, specialefag skulle udgøre for hver uddannelse. Med lovændringen bortfaldt reglen om fordelingen af de fire fagtyper. Uddannelsernes sammensætning skal dog fortsat overholde de fælles rammer for erhvervsuddannelserne, som fremgår af reglerne om erhvervsuddannelsessystemets formål og rammerne for indholdet af uddannelserne. Fagsammensætning og omfang af fagene fastsættes af de faglige udvalg i uddannelsesordningen for den enkelte uddannelse i henhold til uddannelses kompetencemål. De faglige udvalg beskriver endvidere mål for specialefag og områdefag. Krav til hhv. grundfag, områdefag, valgfag og specialefag fremgår nedenfor:

§ 26. Grundfag omfatter praktisk og teoretisk undervisning, der bidrager til at give erhvervsuddannelserne faglig bredde. Samtidig har grundfagene til formål at opfylde krav til ungdomsuddannelserne, herunder med hensyn til at fremme den personlige udvikling, at bidrage til studiekompetence og at give en forståelse af samfundet og dets udvikling.

Stk. 2. Områdefag omfatter praktisk og teoretisk undervisning, der er særlig for en eller flere uddannelser, og som bidrager til at give eleven en generel og specifik erhvervskompetence.

Stk. 3. Specialefag omfatter, på det for erhvervsuddannelserne højeste faglige niveau, praktisk og teoretisk undervisning, der er særlig for en del af en uddannelse, og som især bidrager til at give eleven en specifik erhvervskompetence. Eleverne vælger specialefag blandt de fag, der er godkendt for den pågældende uddannelse. En arbejdsmarkedsuddannelse, der er godkendt som et valgfrit specialefag i en erhvervsuddannelse kan ikke udbydes som enkeltfag.

§ 27. Valgfag skal være egnede til at imødekomme elevernes interesser. Der skal herunder tilbydes fag, der er af betydning for videreuddannelse og for adgangen til videregående uddannelser. Skolerne skal tilbyde eleverne undervisning i innovation og etablering af selvstændig virksomhed og i mindst et fremmedsprog ud over engelsk. Der kan endvidere tilbydes valgfag svarende til uddannelsernes generelle niveau med henblik på kvalifikationsbehov og beskæftigelsesmuligheder i skolens lokalområde.

§ 28. Der skal ved undervisningens tilrettelæggelse tages hensyn til elevernes ønsker og tilstræbes den differentiering af undervisningen, som en hensyntagen til elevernes forudsætninger og interesser tilsiger. Eleverne skal kunne vælge undervisning på højere niveauer end de obligatoriske i de enkelte fag.

Kilde: Lov om erhvervsuddannelser. lovbekendtgørelse nr. 171 af 2. marts 2011

Særlige forhold på social- og sundhedsområdet

På social- og sundhedsuddannelserne gør en række særlige forhold sig gældende, som stammer fra uddannelsesordningerne før 2007, hvor social- og sundhedsskolerne overgik til statsligt selveje og 2008, hvor uddannelserne blev en del af et samlet erhvervsuddannelsessystem, *jf. boks 4*.

Boks 4: Social- og sundhedsuddannelsen

Social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse retter sig primært mod ansættelse i kommuner og regioner. Social- og sundhedsuddannelsen består af to trin, social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent. Uddannelserne på området er omfattet af en dimensioneringsaftale, som løber til 2015. I 2013 skal der ansættes 8.119 social- og sundhedshjælperelever og 3.993 social- og sundhedsassistentelever samt 1.592 pædagogisk assistentelever. I alt 13.704 elever.

På social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse råder skolerne over et antal praktikpladser, som kommuner og regioner har stillet til rådighed og som fordeles til de elever, der optages.

For social- og sundhedsuddannelsens trin 1 (social- og sundhedshjælper) og den pædagogiske assistentuddannelse gælder en særlig regel om, at arbejdsgiverne, dvs. kommuner og regioner, kun selvstændigt kan ansætte elever svarende til op til halvdelen af de dimensionerede pladser i social- og sundhedshjælperuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse. Skolerne råder tilsvarende over mindst halvdelen af de dimensionerede pladser. Skolerne optager de elever, de er berettigede til, og fordeler dem til arbejdsgiverne, som har pligt til at ansætte eleverne.

Vedlæg 1 til: Fællesindgange, grundforløb, speciale- og trindeling

19. marts 2013

Tilgang på grundforløb fordelt på fællesindgange og aldersgrupper	2010			2011		
Grundforløb, merkantile	Uoplyst/ukendt	30	0,2%	Uoplyst/ukendt	18	0,1%
	15-19 år	7.446	57,8%	15-19 år	6.978	54,1%
	20-24 år	2.888	22,4%	20-24 år	3.170	24,6%
	25-29 år	1.091	8,5%	25-29 år	1.178	9,1%
	30-34 år	564	4,4%	30-34 år	662	5,1%
	35-39 år	371	2,9%	35-39 år	402	3,1%
	40-44 år	220	1,7%	40-44 år	251	1,9%
	45-49 år	145	1,1%	45-49 år	139	1,1%
	50-54 år	92	0,7%	50-54 år	70	0,5%
	55-59 år	22	0,2%	55-59 år	19	0,1%
	Total	12.872	100,0%	Total	12.890	100,0%
Grundforløb, bil, fly og anden transport	Uoplyst/ukendt	17	0,4%	Uoplyst/ukendt	26	0,6%
	15-19 år	3.589	76,0%	15-19 år	3.172	73,6%
	20-24 år	798	16,9%	20-24 år	741	17,2%
	25-29 år	197	4,2%	25-29 år	209	4,8%
	30-34 år	69	1,5%	30-34 år	85	2,0%
	35-39 år	38	0,8%	35-39 år	44	1,0%
	40-44 år	6	0,1%	40-44 år	17	0,4%
	45-49 år	5	0,1%	45-49 år	9	0,2%
	50-54 år		0,0%	50-54 år	5	0,1%
	Total	4.720	100,0%	Total	4.310	100,0%
Grundforløb, bygge og anlæg	Uoplyst/ukendt	95	1,2%	Uoplyst/ukendt	60	0,8%
	15-19 år	4.817	61,5%	15-19 år	4.522	60,7%
	20-24 år	1.843	23,5%	20-24 år	1.734	23,3%
	25-29 år	596	7,6%	25-29 år	645	8,7%
	30-34 år	248	3,2%	30-34 år	249	3,3%
	35-39 år	130	1,7%	35-39 år	137	1,8%
	40-44 år	56	0,7%	40-44 år	59	0,8%
	45-49 år	25	0,3%	45-49 år	33	0,4%
	50-54 år	16	0,2%	50-54 år	6	0,1%
	55-59 år		0,0%	Total	7.451	99,9%
	Total	7.827	100,0%			
Grundforløb, medieproduktion	Uoplyst/ukendt	8	0,4%	Uoplyst/ukendt	12	0,5%
	15-19 år	894	40,1%	15-19 år	837	38,2%
	20-24 år	873	39,1%	20-24 år	893	40,8%

	25-29 år	263	11,8%	**25-29 år**	268	12,2%
	30-34 år	91	4,1%	**30-34 år**	86	3,9%
	35-39 år	48	2,2%	**35-39 år**	43	2,0%
	40-44 år	31	1,4%	**40-44 år**	32	1,5%
	45-49 år	15	0,7%	**45-49 år**	13	0,6%
	50-54 år	7	0,3%	**50-54 år**	5	0,2%
	Total	2.231	100,0%	**Total**	2.189	100,0%
Grundforløb, produktion og udvikling	**Uoplyst/ukendt**	35	0,9%	**Uoplyst/ukendt**	33	0,9%
	15-19 år	1.976	52,3%	**15-19 år**	1.879	50,8%
	20-24 år	950	25,2%	**20-24 år**	933	25,2%
	25-29 år	363	9,6%	**25-29 år**	329	8,9%
	30-34 år	166	4,4%	**30-34 år**	179	4,8%
	35-39 år	106	2,8%	**35-39 år**	122	3,3%
	40-44 år	103	2,7%	**40-44 år**	106	2,9%
	45-49 år	45	1,2%	**45-49 år**	77	2,1%
	50-54 år	24	0,6%	**50-54 år**	26	0,7%
	55-59 år	8	0,2%	**55-59 år**	11	0,3%
	Total	3.776	100,0%	**Total**	3.697	99,9%
Grundforløb, strøm, styring og it	**Uoplyst/ukendt**	37	0,8%	**Uoplyst/ukendt**	23	0,5%
	15-19 år	2.455	55,6%	**15-19 år**	2.345	54,1%
	20-24 år	1.066	24,1%	**20-24 år**	1.081	24,9%
	25-29 år	458	10,4%	**25-29 år**	443	10,2%
	30-34 år	210	4,8%	**30-34 år**	192	4,4%
	35-39 år	97	2,2%	**35-39 år**	123	2,8%
	40-44 år	52	1,2%	**40-44 år**	65	1,5%
	45-49 år	26	0,6%	**45-49 år**	45	1,0%
	50-54 år	12	0,3%	**50-54 år**	13	0,3%
	Total	4.418	99,9%	**55-59 år**	5	0,1%
				Total	4.335	100,0%
Grundforløb, transport og logistik	**15-19 år**	548	44,2%	**15-19 år**	583	42,1%
	20-24 år	496	40,0%	**20-24 år**	577	41,7%
	25-29 år	104	8,4%	**25-29 år**	133	9,6%
	30-34 år	35	2,8%	**30-34 år**	36	2,6%
	35-39 år	16	1,3%	**35-39 år**	22	1,6%
	40-44 år	20	1,6%	**40-44 år**	15	1,1%
	45-49 år	14	1,1%	**45-49 år**	6	0,4%
	Total	1.239	99,5%	**50-54 år**	9	0,6%
				Total	1.385	99,7%
Grundforløb, sundhed, omsorg og pæd.	**15-19 år**	4.062	66,7%	**Uoplyst/ukendt**	10	0,2%
	20-24 år	1.032	17,0%	**15-19 år**	3.905	62,6%
	25-29 år	345	5,7%	**20-24 år**	1.225	19,6%
	30-34 år	236	3,9%	**25-29 år**	396	6,3%
	35-39 år	182	3,0%	**30-34 år**	273	4,4%
	40-44 år	134	2,2%	**35-39 år**	192	3,1%
	45-49 år	56	0,9%	**40-44 år**	133	2,1%

	50-54 år	27	0,4%	**45-49 år**	67	1,1%
	55-59 år	10	0,2%	**50-54 år**	33	0,5%
	Total	6.088	99,9%	**Total**	6.238	99,9%
Grundforløb, bygnings- og brugerservice	**Uoplyst/ukendt**	5	0,6%	**15-19 år**	283	28,6%
	15-19 år	224	27,4%	**20-24 år**	333	33,7%
	20-24 år	276	33,7%	**25-29 år**	126	12,7%
	25-29 år	107	13,1%	**30-34 år**	64	6,5%
	30-34 år	65	7,9%	**35-39 år**	58	5,9%
	35-39 år	39	4,8%	**40-44 år**	55	5,6%
	40-44 år	43	5,3%	**45-49 år**	37	3,7%
	45-49 år	33	4,0%	**50-54 år**	23	2,3%
	50-54 år	23	2,8%	**55-59 år**	9	0,9%
	Total	818	99,6%	**Total**	989	99,9%
Grundforløb, dyr, planter og natur	**Uoplyst/ukendt**	30	0,8%	**Uoplyst/ukendt**	9	0,3%
	15-19 år	2.131	59,0%	**15-19 år**	1.872	56,1%
	20-24 år	929	25,7%	**20-24 år**	941	28,2%
	25-29 år	292	8,1%	**25-29 år**	291	8,7%
	30-34 år	121	3,3%	**30-34 år**	100	3,0%
	35-39 år	43	1,2%	**35-39 år**	63	1,9%
	40-44 år	28	0,8%	**40-44 år**	25	0,7%
	45-49 år	28	0,8%	**45-49 år**	22	0,7%
	55-59 år	6	0,2%	**50-54 år**	9	0,3%
	Total	3.613	99,9%	**Total**	3.335	99,9%
Grundforløb, krop og stil	**15-19 år**	473	59,3%	**15-19 år**	309	52,7%
	20-24 år	233	29,2%	**20-24 år**	200	34,1%
	25-29 år	59	7,4%	**25-29 år**	39	6,7%
	30-34 år	16	2,0%	**30-34 år**	17	2,9%
	35-39 år	9	1,1%	**35-39 år**	9	1,5%
	Total	798	99,0%	**40-44 år**	7	1,2%
				Total	586	99,1%
Grundforløb, mad til mennesker	**Uoplyst/ukendt**	89	1,4%	**Uoplyst/ukendt**	88	1,4%
	15-19 år	3.406	52,4%	**15-19 år**	3.047	47,7%
	20-24 år	1.852	28,5%	**20-24 år**	1.974	30,9%
	25-29 år	530	8,2%	**25-29 år**	585	9,2%
	30-34 år	250	3,8%	**30-34 år**	307	4,8%
	35-39 år	144	2,2%	**35-39 år**	168	2,6%
	40-44 år	124	1,9%	**40-44 år**	114	1,8%
	45-49 år	71	1,1%	**45-49 år**	75	1,2%
	50-54 år	26	0,4%	**50-54 år**	22	0,3%
	55-59 år	10	0,2%	**55-59 år**	5	0,1%
	Total	6.502	100,0%	**Total**	6.385	100,0%

Grundforløb inden for de 12 indgange	Tilgang fordelt på alder, køn og etnicitet i 2010								
	Dansk herkomst	Udenlandsk herkomst	Uoplyst/ukendt	Total	Mænd	Kvinder	Total	Tilgang, gns. alder	Tilgang, total
Grundforløb, merkantile	10.855	1.977	40	12.872	4.633	8.239	12.872	21,7	12.872
Grundforløb, bil, fly og anden transport	4.223	475	22	4.720	4.407	313	4.720	19	4.720
Grundforløb, bygge og anlæg	6.919	798	110	7.827	6.782	1.045	7.827	20,5	7.827
Grundforløb, medieproduktion	2.038	184	9	2.231	1.451	780	2.231	22,3	2.231
Grundforløb, produktion og udvikling	3.248	476	52	3.776	2.970	806	3.776	22,3	3.776
Grundforløb, strøm, styring og it	3.863	508	47	4.418	4.242	176	4.418	21,4	4.418
Grundforløb, transport og logistik	1.099	129	11	1.239	1.127	112	1.239	22	1.239
Grundforløb, sundhed, omsorg og pæd.	4.740	1.337	11	6.088	918	5.170	6.088	21,1	6.088
Grundforløb, bygnings- og brugerservice	675	138	5	818	548	270	818	26,5	818
Grundforløb, dyr, planter og natur	3.239	342	32	3.613	2.121	1.492	3.613	20,7	3.613
Grundforløb, krop og stil	740	53	5	798	87	711	798	20,4	798
Grundforløb, mad til mennesker	5.746	630	126	6.502	3.437	3.065	6.502	21,8	6.502
TOTAL	**47.385**	**7.047**	**470**	**54.902**	**32.723**	**22.179**	**54.902**	**21,64**	**54.902**

Grundforløb inden for de 12 indgange	Tilgang fordelt på alder, køn og etnicitet i 2011								
	Dansk her-komst	Uden-landsk her-komst	Uop-lyst/u kendt	Total	Mænd	Kvin-der	Total	Til-gang gns. alder	Til-gang, total
Grundforløb, merkanti-le	11.033	1.832	25	12.890	4.562	8.328	12.890	22	12.890
Grundforløb, bil, fly og anden transport	3.809	463	38	4.310	4.050	260	4.310	19,3	4.310
Grundforløb, bygge og anlæg	6.649	727	75	7.451	6.449	1.002	7.451	20,7	7.451
Grundforløb, medie-produktion	1.975	202	12	2.189	1.463	726	2.189	22,3	2.189
Grundforløb, produkti-on og udvikling	3.175	476	46	3.697	2.943	754	3.697	22,8	3.697
Grundforløb, strøm, styring og it	3.826	482	27	4.335	4.153	182	4.335	21,7	4.335
Grundforløb, transport og logistik	1.239	137	9	1.385	1.260	125	1.385	21,9	1.385
Grundforløb, sundhed, omsorg og pæd.	4.711	1.510	17	6.238	1.070	5.168	6.238	21,4	6.238
Grundforløb, bygnings- og brugerservice	804	184		989	647	342	989	26,3	989
Grundforløb, dyr, plan-ter og natur	3.100	223	12	3.335	1.924	1.411	3.335	21	3.335
Grundforløb, krop og stil	543	40		586	64	522	586	21	586
Grundforløb, mad til mennesker	5.642	638	105	6.385	3.187	3.198	6.385	22,2	6.385
TOTAL	**46.506**	**6.914**	**366**	**53.790**	**31.772**	**22.018**	**53.790**	**21,88**	**53.790**

.

Vedlæg 2 til: Indgange, grundforløb, speciale- og trindeling

19. marts 2013

Tilgang til hovedforløb fordelt på uddannelser fordelt på alder

Uddannelse	tilgang 2010	procentfordeling 2010	tilgang 2011	procentfordeling 2011
Indgang – Merkantil	**8.989**		**9.100**	
Detailhandelsuddannelse	**4.081**	**100%**	**4.039**	**100%**
15-19 år	1.911	47%	1.886	47%
20-24 år	1.862	46%	1.833	45%
25-29 år	189	5%	202	5%
30-34 år	50	1%	47	1%
35-39 år	20	0%	28	1%
40-44 år	24	1%	14	0%
45-49 år	8	0%	8	0%
Eventkoordinator	**30**	**100%**	**55**	**100%**
15-19 år	0	0%	5	9%
20-24 år	14	47%	26	47%
25-29 år	5	17%	16	29%
30-34 år	0	0%	0	0%
Finansuddannelsen	**289**	**100%**	**236**	**100%**
15-19 år	55	19%	53	22%
20-24 år	162	56%	163	69%
25-29 år	31	11%	19	8%
30-34 år	21	7%	0	0%
35-39 år	6	2%	0	0%
40-44 år	9	3%	0	0%
45-49 år	5	2%	0	0%
Handelsuddannelse	**648**	**100%**	**787**	**100%**
15-19 år	178	27%	215	27%
20-24 år	334	52%	369	47%
25-29 år	78	12%	114	14%
30-34 år	31	5%	48	6%
35-39 år	12	2%	28	4%
40-44 år	6	1%	7	1%
45-49 år	0	0%	5	1%
Kontoruddannelse	**3.622**	**100%**	**3.700**	**100%**
15-19 år	615	17%	548	15%

.

20-24 år	1.559	43%	1.704	46%
25-29 år	701	19%	678	18%
30-34 år	365	10%	363	10%
35-39 år	183	5%	209	6%
40-44 år	112	3%	112	3%
45-49 år	53	1%	45	1%
50-54 år	23	1%	29	1%
55-59 år	9	0%	0	0%
Sundhedsservicesekretær	**428**	**100%**	**442**	**100%**
15-19 år	7	2%	13	3%
20-24 år	79	18%	83	19%
25-29 år	74	17%	90	20%
30-34 år	57	13%	89	20%
35-39 år	59	14%	46	10%
40-44 år	51	12%	44	10%
45-49 år	54	13%	42	10%
50-54 år	36	8%	26	6%
55-59 år	11	3%	7	2%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Bil, fly og anden transport	1.892		1.928	
Bådmekaniker - total	**14**	**100%**	**9**	**100%**
15-19 år	7	50%	0	0%
20-24 år	5	36%	0	0%
Cykel- motorcykelmekaniker	**134**	**100%**	**150**	**100%**
15-19 år	86	64%	67	45%
20-24 år	24	18%	46	31%
25-29 år	7	5%	17	11%
30-34 år	10	7%	8	5%
35-39 år	0	0%	8	5%
40-44 år	0	0%	0	0%
Entreprenør - landbrugsmaskinm	**155**	**100%**	**156**	**100%**
15-19 år	135	87%	144	92%
20-24 år	14	9%	8	5%
25-29 år	0	0%	0	0%
Flymekaniker	**25**	**100%**	**19**	**100%**
15-19 år	0	0%	0	0%
20-24 år	12	48%	11	58%

.

Karrosserismed	**102**	**100%**	**111**	**100%**
15-19 år	74	73%	65	59%
20-24 år	20	20%	35	32%
25-29 år	6	6%	8	7%
Lastvognsmekaniker[14]	**-**	**-**	**43**	**100%**
15-19 år	-	-	36	84%
Mekaniker	**1.341**	**100%**	**1.095**	**100%**
15-19 år	1.075	80%	837	76%
20-24 år	195	15%	173	16%
25-29 år	42	3%	43	4%
30-34 år	20	1%	25	2%
35-39 år	6	0%	13	1%
Personvognsmekaniker[1]	**-**	**-**	**287**	**100%**
15-19 år	-	-	209	73%
20-24 år	-	-	54	19%
25-29 år	-	-	14	5%
30-34 år	-	-	8	3%
Vognmaler	**122**	**100%**	**133**	**100%**
15-19 år	82	67%	81	61%
20-24 år	25	20%	24	18%
25-29 år	8	7%	11	8%
30-34 år	0	0%	5	4%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Bygge og anlæg	**4.088**		**4.500**	
Boligmonteringsuddannelse	**11**	**100%**	**18**	**100%**
15-19 år	0	0%	0	0%
20-24 år	0	0%	10	56%
25-29 år	0	0%	0	0%
Brolægger-struktør	**224**	**100%**	**227**	**100%**
15-19 år	108	48%	128	46%
20-24 år	50	22%	69	25%
25-29 år	28	13%	39	14%
30-34 år	21	9%	19	7%
35-39 år	9	4%	16	6%
40-44 år	0	0%	0	0%

[14] Blev oprettet den 15. juli 2011 ved opdeling af Mekanikeruddannelsen i to selvstændige uddannelser – Lastvogns- og Personvognsmekaniker

.

45-49 år	0	0%	0	0%
Byggemontagetekniker	**308**	**100%**	**325**	**100%**
15-19 år	185	60%	184	57%
20-24 år	82	27%	86	26%
25-29 år	24	8%	31	10%
30-34 år	7	2%	18	6%
35-39 år	7	2%	5	2%
Bygningsmaler	**669**	**100%**	**737**	**100%**
15-19 år	351	52%	361	49%
20-24 år	197	29%	239	32%
25-29 år	66	10%	85	12%
30-34 år	30	4%	26	4%
35-39 år	14	2%	13	2%
40-44 år	8	1%	8	1%
45-49 år	0	0%	5	1%
Glarmester	**31**	**100%**	**24**	**100%**
15-19 år	13	42%	13	54%
20-24 år	11	35%	8	33%
25-29 år	0	0%	0	0%
Maskinsnedker m.m	**66**	**100%**	**120**	**100%**
15-19 år	32	48%	35	29%
20-24 år	18	27%	21	18%
25-29 år	6	9%	11	9%
30-34 år	0	0%	13	11%
35-39 år	0	0%	13	11%
40-44 år	0	0%	14	12%
45-49 år	0	0%	8	7%
Murer	**502**	**100%**	**522**	**100%**
15-19 år	318	63%	339	65%
20-24 år	108	22%	106	20%
25-29 år	44	9%	38	7%
30-34 år	21	4%	16	3%
35-39 år	5	1%	14	3%
40-44 år	5	1%	7	1%
Skorstensfejer	**33**	**100%**	**25**	**100%**
15-19 år	12	36%	10	40%
20-24 år	0	0%	0	0%

.

25-29 år	6	18%	6	24%
30-34 år	6	18%	0	0%
Snedkeruddannelsen	**136**	**100%**	**152**	**100%**
15-19 år	61	45%	52	34%
20-24 år	41	30%	47	31%
25-29 år	19	14%	32	21%
30-34 år	7	5%	10	7%
35-39 år	0	0%	7	5%
40-44 år	5	4%	0	0%
Stenhugger	**8**	**100%**	**<5**	**100%**
Tagdækker	**31**	**100%**	**44**	**100%**
15-19 år	12	39%	16	36%
20-24 år	12	39%	12	27%
25-29 år	0	0%	8	18%
30-34 år	0	0%	0	0%
35-39 år	0	0%	0	0%
Teknisk isolatør	**12**	**100%**	**20**	**100%**
15-19 år	0	0%	9	45%
20-24 år	6	50%	6	30%
Træfagenes byggeuddannelse	**1.632**	**100%**	**1.794**	**100%**
15-19 år	1.256	77%	1.283	72%
20-24 år	247	15%	299	17%
25-29 år	73	4%	120	7%
30-34 år	32	2%	51	3%
35-39 år	8	0%	27	2%
40-44 år	15	1%	8	0%
Vvs-energiuddannelsen	**517**	**100%**	**519**	**100%**
15-19 år	290	56%	273	53%
20-24 år	124	24%	122	24%
25-29 år	47	9%	70	13%
30-34 år	24	5%	27	5%
35-39 år	18	3%	13	3%
40-44 år	10	2%	10	2%
45-49 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang – Medieproduktion	**968**		**1.059**	

.

Digital media uddannelse	**17**	**100%**	**38**	**100%**
15-19 år	7	41%	14	37%
20-24 år	9	53%	18	47%
25-29 år	0	0%	6	16%
Film-TV produktionsuddannelse	**60**	**100%**	**50**	**100%**
20-24 år	34	57%	30	60%
25-29 år	16	27%	14	28%
30-34 år	7	12%	0	0%
Fotograf	**53**	**100%**	**52**	**100%**
15-19 år	6	11%	0	0%
20-24 år	26	49%	20	38%
25-29 år	13	25%	18	35%
30-34 år	5	9%	0	0%
Grafisk tekniker	**39**	**100%**	**40**	**100%**
15-19 år	16	41%	12	30%
20-24 år	9	23%	11	28%
25-29 år	6	15%	12	30%
30-34 år	0	0%	0	0%
Mediegrafiker	**194**	**100%**	**197**	**100%**
15-19 år	42	22%	36	18%
20-24 år	84	43%	93	47%
25-29 år	42	22%	43	22%
30-34 år	14	7%	15	8%
35-39 år	5	3%	7	4%
40-44 år	0	0%	0	0%
Skiltetekniker	**72**	**100%**	**77**	**100%**
15-19 år	32	44%	37	48%
20-24 år	22	31%	24	31%
25-29 år	13	18%	12	16%
Web-integrator	**522**	**100%**	**621**	**100%**
15-19 år	247	47%	233	38%
20-24 år	161	31%	223	36%
25-29 år	54	10%	94	15%
30-34 år	25	5%	33	5%
35-39 år	17	3%	14	2%
40-44 år	13	2%	13	2%
45-49 år	0	0%	7	1%

.

50-54 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Produktion og udvikling	**2.023**		**2.003**	
Beklædningshåndværker	**81**	**100%**	**98**	**100%**
15-19 år	44	54%	41	42%
20-24 år	28	35%	38	39%
25-29 år	5	6%	9	9%
30-34 år	0	0%	0	0%
Beslagsmed	**18**	**100%**	**16**	**100%**
15-19 år	0	0%	6	38%
20-24 år	5	28%	7	44%
25-29 år	0	0%	0	0%
30-34 år	6	33%	0	0%
CNC-teknikuddannelse	**<5**		**11**	**100%**
20-24 år	0	0%	0	0%
Finmekaniker	**43**	**100%**	**31**	**100%**
15-19 år	16	37%	10	32%
20-24 år	15	35%	8	26%
25-29 år	0	0%	6	19%
30-34 år	0	0%	0	0%
Industrioperatøruddannelse	**309**	**100%**	**265**	**100%**
20-24 år	9	3%	10	4%
25-29 år	25	8%	17	6%
30-34 år	43	14%	40	15%
35-39 år	45	15%	39	15%
40-44 år	83	27%	63	24%
45-49 år	44	14%	54	20%
50-54 år	40	13%	25	9%
55-59 år	20	6%	9	3%
Industriteknikuddannelse	**267**	**100%**	**226**	**100%**
15-19 år	154	58%	111	49%
20-24 år	64	24%	50	22%
25-29 år	25	9%	35	15%
30-34 år	12	4%	17	8%
35-39 år	0	0%	0	0%
40-44 år	0	0%	5	2%
45-49 år	0	0%	0	0%

.

50-54 år	0	0%	0	0%
Køletekniker	**32**	**100%**	**39**	**100%**
15-19 år	13	41%	17	44%
20-24 år	9	28%	8	21%
25-29 år	0	0%	0	0%
30-34 år	0	0%	0	0%
35-39 år	0	0%	0	0%
Laboratorietandtekniker	**77**	**100%**	**71**	**100%**
15-19 år	22	29%	17	24%
20-24 år	27	35%	22	31%
25-29 år	14	18%	15	21%
30-34 år	8	10%	8	11%
35-39 år	5	6%	7	10%
Maritime håndværksfag	**23**	**100%**	**20**	**100%**
15-19 år	9	39%	7	35%
20-24 år	7	30%	6	30%
25-29 år	7	30%	0	0%
Metalsmed	**5**	**100%**	**<5**	
Ortopædist	**<5**		**<5**	
Overfladebehandler	**20**	**100%**	**20**	**100%**
15-19 år	6	30%	0	0%
20-24 år	0	0%	0	0%
25-29 år	5	25%	6	30%
35-39 år	0	0%	0	0%
Plastmager	**48**	**100%**	**73**	**100%**
15-19 år	10	21%	25	34%
20-24 år	14	29%	13	18%
25-29 år	9	19%	13	18%
30-34 år	0	0%	8	11%
35-39 år	5	10%	6	8%
40-44 år	0	0%	7	10%
45-49 år	6	13%	0	0%
Procesoperatør	**111**	**100%**	**72**	**100%**
15-19 år	14	13%	9	13%
20-24 år	22	20%	21	29%

.

25-29 år	6	5%	13	18%
30-34 år	9	8%	6	8%
35-39 år	17	15%	8	11%
40-44 år	17	15%	6	8%
45-49 år	19	17%	0	0%
50-54 år	0	0%	7	10%
55-59 år	0	0%	0	0%
Produktør	**<5**		**16**	**100%**
15-19 år	0	0%	7	44%
20-24 år	0	0%	6	38%
Skibsmontør	**55**	**100%**	**37**	**100%**
15-19 år	44	80%	27	73%
20-24 år	10	18%	0	0%
25-29 år	0	0%	5	14%
Smedeuddannelse	**694**	**100%**	**694**	**100%**
15-19 år	488	70%	482	69%
20-24 år	132	19%	136	20%
25-29 år	47	7%	47	7%
30-34 år	16	2%	9	1%
35-39 år	5	1%	7	1%
40-44 år	0	0%	8	1%
45-49 år	0	0%	0	0%
Teknisk designer	**147**	**100%**	**180**	**100%**
15-19 år	21	14%	28	16%
20-24 år	35	24%	44	24%
25-29 år	32	22%	45	25%
30-34 år	22	15%	21	12%
35-39 år	16	11%	15	8%
40-44 år	13	9%	14	8%
45-49 år	7	5%	11	6%
Urmager	**15**	**100%**	**16**	**100%**
15-19 år	5	33%	0	0%
20-24 år	5	33%	5	31%
30-34 år	0	0%	0	0%
Vindmølleoperatør		**100%**	**12**	**100%**
45-49 år	0	0%	5	42%

.

Værktøjsmageruddannelsen	**41**	**100%**	**49**	**100%**
15-19 år	27	66%	26	53%
20-24 år	10	24%	12	24%
25-29 år	0	0%	0	0%
35-39 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Ædelsmed (nu guld- og sølvsmed)	**37**	**100%**	**40**	**100%**
15-19 år	5	14%	0	0%
20-24 år	7	19%	14	35%
25-29 år	7	19%	10	25%
30-34 år	6	16%	0	0%
35-39 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Strøm, styring og it	**1.621**		**1.887**	
Automatik-procesuddannelse	**136**	**100%**	**132**	**100%**
15-19 år	63	46%	68	52%
20-24 år	42	31%	28	21%
25-29 år	12	9%	24	18%
30-34 år	8	6%	6	5%
35-39 år	0	0%	0	0%
45-49 år	0	0%	0	0%
Data- og kommunikationsudd.	**405**	**100%**	**521**	**100%**
15-19 år	153	38%	162	31%
20-24 år	149	37%	176	34%
25-29 år	51	13%	99	19%
30-34 år	30	7%	45	9%
35-39 år	8	2%	24	5%
40-44 år	8	2%	6	1%
45-49 år	5	1%	0	0%
50-54 år	0	0%	0	0%
Elektriker	**976**	**100%**	**1.068**	**100%**
15-19 år	639	65%	650	61%
20-24 år	162	17%	212	20%
25-29 år	73	7%	105	10%
30-34 år	49	5%	56	5%
35-39 år	29	3%	25	2%
40-44 år	14	1%	13	1%
45-49 år	10	1%	0	0%

.

Elektronikoperatør	**6**	**100%**	**11**	**100%**
40-44 år	0	0%	0	0%
Elektronik-svagstrømsudd.	**69**	**100%**	**101**	**100%**
15-19 år	30	43%	38	38%
20-24 år	24	35%	32	32%
25-29 år	10	14%	17	17%
30-34 år	0	0%	7	7%
Forsyningsoperatør	**8**	**100%**	**23**	**100%**
30-34 år	0	0%	0	0%
45-49 år	0	0%	12	52%
50-54 år	0	0%	0	0%
Teater-udstillings-eventteknik	**28**	**100%**	**39**	**100%**
15-19 år	15	54%	17	44%
20-24 år	6	21%	14	36%
25-29 år	6	21%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - transport og logistik	**1.222**		**1.382**	
Havne- terminaluddannelsen	**<5**	**100%**	**5**	**100%**
Lager- terminaluddannelse	**489**	**100%**	**550**	**100%**
15-19 år	131	27%	126	23%
20-24 år	138	28%	144	26%
25-29 år	60	12%	82	15%
30-34 år	37	8%	43	8%
35-39 år	30	6%	45	8%
40-44 år	38	8%	40	7%
45-49 år	34	7%	43	8%
50-54 år	13	3%	19	3%
55-59 år	7	1%	6	1%
Lufthavnsuddannelsen	**104**	**100%**	**86**	**100%**
20-24 år	6	6%	9	10%
25-29 år	9	9%	0	0%
30-34 år	14	13%	8	9%
35-39 år	23	22%	13	15%
40-44 år	25	24%	18	21%
45-49 år	23	22%	23	27%
50-54 år	0	0%	7	8%

.

Personbefordringsudd.	**95**	**100%**	**109**	**100%**
25-29 år	0	0%	6	6%
30-34 år	0	0%	7	6%
35-39 år	9	9%	8	7%
40-44 år	13	14%	13	12%
45-49 år	22	23%	27	25%
50-54 år	22	23%	16	15%
55-59 år	13	14%	21	19%
60-64 år	5	5%	0	0%
Redder	**162**	**100%**	**226**	**100%**
20-24 år	132	81%	164	73%
25-29 år	25	15%	33	15%
30-34 år	0	0%	19	8%
35-39 år	0	0%	9	4%
Vejgodstransportudd.	**395**	**100%**	**426**	**100%**
15-19 år	91	23%	113	27%
20-24 år	71	18%	93	22%
25-29 år	29	7%	28	7%
30-34 år	19	5%	27	6%
35-39 år	41	10%	43	10%
40-44 år	49	12%	39	9%
45-49 år	51	13%	40	9%
50-54 år	31	8%	30	7%
55-59 år	11	3%	12	3%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Sundhed, omsorg og pædagogik	**13.180**		**12.523**	
Hospitalsteknisk assistent	**42**	**100%**	**32**	**100%**
20-24 år	6	14%	0	0%
25-29 år	11	26%	9	28%
30-34 år	10	24%	5	16%
35-39 år	7	17%	5	16%
40-44 år	0	0%	7	22%
Pædagogisk assistent	**1.684**	**100%**	**1.987**	**100%**
15-19 år	690	41%	808	41%
20-24 år	574	34%	665	33%
25-29 år	166	10%	231	12%
30-34 år	73	4%	99	5%
35-39 år	81	5%	68	3%
40-44 år	50	3%	62	3%

.

45-49 år	36	2%	38	2%
50-54 år	11	1%	12	1%
55-59 år	0	0%	0	0%
Social- sundhedsuddannelsen	**11.063**	**100%**	**10.022**	**100%**
15-19 år	1.825	16%	1.663	17%
20-24 år	1.829	16%	1.639	16%
25-29 år	1.740	16%	1.635	16%
30-34 år	1.409	13%	1.205	12%
35-39 år	1.194	11%	1.059	11%
40-44 år	1.112	10%	978	10%
45-49 år	1.005	9%	866	9%
50-54 år	668	6%	669	7%
55-59 år	311	3%	277	3%
60-64 år	19	0%	8	0%
Tandklinikassistent	**447**	**100%**	**539**	**100%**
15-19 år	131	29%	155	29%
20-24 år	162	36%	202	37%
25-29 år	63	14%	79	15%
30-34 år	44	10%	43	8%
35-39 år	24	5%	37	7%
40-44 år	16	4%	18	3%
45-49 år	7	2%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Bygnings- og brugerservice	**609**		**817**	
Ejendomsservice	**173**	**100%**	**246**	**100%**
15-19 år	14	8%	23	9%
20-24 år	20	12%	42	17%
25-29 år	16	9%	21	9%
30-34 år	15	9%	24	10%
35-39 år	20	12%	24	10%
40-44 år	34	20%	36	15%
45-49 år	22	13%	39	16%
50-54 år	22	13%	21	9%
55-59 år	10	6%	15	6%
Serviceassistent	**423**	**100%**	**533**	**100%**
15-19 år	0	0%	8	2%
20-24 år	18	4%	36	7%
25-29 år	38	9%	41	8%
30-34 år	45	11%	65	12%

.

35-39 år	78	18%	73	14%
40-44 år	79	19%	92	17%
45-49 år	68	16%	85	16%
50-54 år	64	15%	87	16%
55-59 år	26	6%	44	8%
Sikkerhedsvagt	**13**	**100%**	**16**	**100%**
20-24 år	6	46%	9	56%
25-29 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Dyr, planter og natur	**2.258**		**2.179**	
Anlægsgartner	**261**	**100%**	**348**	**100%**
15-19 år	116	44%	133	38%
20-24 år	71	27%	96	28%
25-29 år	25	10%	52	15%
30-34 år	14	5%	26	7%
35-39 år	13	5%	13	4%
40-44 år	12	5%	11	3%
45-49 år	6	2%	8	2%
50-54 år	0	0%	7	2%
Dyrepasser	**195**	**100%**	**223**	**100%**
15-19 år	109	56%	120	52%
20-24 år	65	33%	89	38%
25-29 år	12	6%	15	6%
30-34 år	5	3%	5	2%
Greenkeeper	**70**	**100%**	**68**	**100%**
15-19 år	11	16%	6	9%
20-24 år	13	19%	6	9%
25-29 år	8	11%	10	15%
30-34 år	13	19%	10	15%
35-39 år	7	10%	10	15%
40-44 år	7	10%	9	13%
45-49 år	6	9%	10	15%
50-54 år	0	0%	6	9%
Landbrugsuddannelse	**1.316**	**100%**	**1.177**	**100%**
15-19 år	836	64%	822	70%
20-24 år	398	30%	274	23%
25-29 år	59	4%	61	5%
30-34 år	18	1%	13	1%

.

35-39 år	0	0%	5	0%
Produktionsgartner	**60**	**100%**	**58**	**100%**
15-19 år	11	18%	17	29%
20-24 år	19	32%	11	19%
25-29 år	8	13%	11	19%
30-34 år	9	15%	9	16%
35-39 år	5	8%	0	0%
40-44 år	6	10%	0	0%
Skov- naturtekniker	**108**	**100%**	**131**	**100%**
15-19 år	45	42%	40	31%
20-24 år	22	20%	19	15%
25-29 år	21	19%	31	24%
30-34 år	9	8%	8	6%
35-39 år	8	7%	5	4%
45-49 år	0	0%	10	8%
50-54 år	0	0%	10	8%
55-59 år	0	0%	6	5%
Veterinærsygeplejerske	**197**	**100%**	**117**	**100%**
15-19 år	9	5%	5	4%
20-24 år	67	34%	47	40%
25-29 år	27	14%	18	15%
30-34 år	5	3%	0	0%
Væksthusgartner	**59**	**100%**	**58**	**100%**
15-19 år	13	22%	16	28%
20-24 år	29	49%	22	38%
25-29 år	9	15%	14	24%
30-34 år	0	0%	0	0%
45-49 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Krop og stil	**723**		**629**	
Fitnessinstruktør	**49**	**100%**	**66**	**100%**
15-19 år	11	22%	10	15%
20-24 år	24	49%	30	45%
25-29 år	6	12%	14	21%
30-34 år	5	10%	5	8%
Frisør	**595**	**100%**	**483**	**100%**
15-19 år	390	66%	308	64%

.

20-24 år	155	26%	143	30%
25-29 år	26	4%	19	4%
30-34 år	13	2%	10	2%
35-39 år	6	1%	0	0%
40-44 år	0	0%	0	0%
Kosmetiker	**77**	**100%**	**81**	**100%**
15-19 år	24	31%	27	33%
20-24 år	36	47%	40	49%
25-29 år	10	13%	9	11%
30-34 år	5	6%	0	0%
35-39 år	0	0%	0	0%
	2010	2010	2011	2011
Indgang - Mad til mennesker	**2.465**		**2.927**	
Bager-konditor	**278**	**100%**	**330**	**100%**
15-19 år	156	56%	179	54%
20-24 år	84	30%	110	33%
25-29 år	15	5%	18	5%
30-34 år	10	4%	11	3%
35-39 år	6	2%	5	2%
Detailslagter	**372**	**100%**	**344**	**100%**
15-19 år	215	58%	194	56%
20-24 år	111	30%	115	33%
25-29 år	26	7%	18	5%
30-34 år	7	2%	7	2%
35-39 år	0	0%	8	2%
40-44 år	6	2%	0	0%
Ernæringsassistent	**343**	**100%**	**424**	**100%**
15-19 år	99	29%	97	23%
20-24 år	93	27%	125	29%
25-29 år	44	13%	66	16%
30-34 år	31	9%	53	13%
35-39 år	28	8%	24	6%
40-44 år	26	8%	24	6%
45-49 år	13	4%	22	5%
50-54 år	8	2%	11	3%
Gastronom	**1.035**	**100%**	**1.301**	**100%**
15-19 år	484	47%	566	44%
20-24 år	313	30%	437	34%

.

25-29 år	121	12%	176	14%
30-34 år	51	5%	62	5%
35-39 år	28	3%	30	2%
40-44 år	20	2%	18	1%
45-49 år	8	1%	5	0%
50-54 år	0	0%	0	0%
Industrislagter	**41**	**100%**	**60**	**100%**
15-19 år	19	46%	27	45%
20-24 år	14	34%	23	38%
25-29 år	0	0%	6	10%
30-34 år	0	0%	0	0%
Mejerist	**81**	**100%**	**89**	**100%**
15-19 år	23	28%	22	25%
20-24 år	24	30%	32	36%
25-29 år	17	21%	11	12%
30-34 år	7	9%	10	11%
35-39 år	7	9%	5	6%
40-44 år	0	0%	0	0%
Receptionist	**83**	**100%**	**95**	**100%**
15-19 år	13	16%	13	14%
20-24 år	47	57%	45	47%
25-29 år	11	13%	19	20%
30-34 år	8	10%	10	11%
35-39 år	0	0%	5	5%
Tarmrenser	**31**	**100%**	**30**	**100%**
15-19 år	0	0%	11	37%
20-24 år	22	71%	15	50%
Tjener	**229**	**100%**	**287**	**100%**
15-19 år	112	49%	116	40%
20-24 år	85	37%	134	47%
25-29 år	19	8%	24	8%
30-34 år	7	3%	6	2%
35-39 år	0	0%	0	0%

.

Geografisk fordeling af udbud af indgange og hovedforløb

19. marts 2013
J.nr. 036.99N.391

Udbud af erhvervsfaglige fællesindgange og hovedforløb
Ministeriet for Børn og Undervisning godkender efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) udbydere af erhvervsuddannelsernes fællesindgange og hovedforløb.

Ministeriets udbudsgodkendelser gives som enkeltgodkendelser. De er konkret begrundede og afgrænsede i forhold til, hvilke uddannelser der er tale om, og den geografiske placering af udbuddet. Generelt udbudsplaceres de erhvervsfaglige fællesindgange således, at der er mulighed for tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb over alt i landet. For ø-elever og elever fra tyndt befolkede områder vil elever dog ofte være henvist til optagelse på en skole med kostafdeling.

Den sidste store ordinære runde for udbud af erhvervsuddannelserne forgik i 2007, hvor alle erhvervsuddannelser skulle udbydes på ny og efter nedenstående vilkår for samtlige godkendelser af institutioner til udbud:

Udbudskriterier 2007

- Institutionen skal inden den 1. juli 2008 udarbejde en lokal undervisningsplan for de uddannelser, den er godkendt til at udbyde.
- Institutionen skal (etablere og) opretholde et fagligt og pædagogisk bæredygtigt uddannelsesmiljø på uddannelsen, og der skal være en regional efterspørgsel efter uddannelsen på den pågældende institution, herunder skal institutionen i skoleåret 2009/2010 have en årselevaktivitet på minimum 5 årselever. Hvis denne minimumsaktivitet ikke nås, vil udbudsgodkendelsen som udgangspunkt blive tilbagekaldt.
- Institutionen skal indgå en skriftlig samarbejdsaftale med den/de nærmest liggende godkendte udbydere af et grundforløb/hovedforløb, hvis institutionen ikke selv er godkendt til den relevante indgang eller fagligt ikke kan dække den pågældende uddannelse fuldt ud. Den godkendte udbyder skal snarest muligt og senest den 1. juli 2008 have indgået de fornødne samarbejdsaftaler, således at disse er tilgængelige bl.a. i forbindelse med ministeriets tilsynsbesøg.
- Institutionen skal løbende vurdere sine udbudsgodkendelser med henblik på en afvejning af, om det konkret er fagligt og økonomisk forsvarligt at anvende disse. Ministeriet modtager og behandler således løbende ansøgninger om ophør af en godkendelse.
- De godkendte institutioner skal samarbejde om implementering og udvikling af samt fremskaffelse af praktikpladser til uddannelserne, især de nye uddannelser.
- Ministeriets udbudsgodkendelser er geografisk forankret hvad angår regionale/lokale udbudssteder.
- Der skal samarbejdes mellem institutionerne om uddannelsesopgaverne.
- Allerede godkendte aftaler om udlagt undervisning kan videreføres, mens udlægningsaftaler, der skal have virkning efter 1. juli 2008, afventer et nyt regelsæt på området.

.

- Den enkelte godkendte institution skal påse, at andre godkendte udbydere på område ikke generes.

Procedure ved nye udbudsgodkendelser
Der har ikke efterfølgende været afholdt udbudsrunder, og generelt lægges der ikke op til, at erhvervsskolerne kan få godkendelser til nye udbud. Skolerne opfordres i stedet til at indgå samarbejde og anvende de fastsatte retningslinjer for udlagt undervisning. Ministeriet har dog godkendt skoler til at udbyde yderligere uddannelser efter følgende procedure: Skolen indsender begrundet ansøgning til ministeriet, som sender ansøgningen til høring hos naboskolerne og det relevante regionsråd. Ansøgning og høringsudtalelser forelægges REU til indstilling, som herefter forelægges ministeren til resolution.

Retningslinjer for udlagt undervisning m.v. inden for erhvervsuddannelsesområdet.
Ved udlagt undervisning forstås, at en godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse, som af ministeriet er godkendt til at udbyde en bestemt fællesindgang eller et hovedforløb (udbudsinstitutionen), kan aftale med en anden godkendt institution for erhvervsrettet uddannelse, som ikke er godkendt til den pågældende uddannelse, at den ikke godkendte institution (den afholdende institution) gennemfører en indgang eller hovedforløb på udbudsinstitutionens vegne. Udlagt undervisning gennemføres altid på udbudsinstitutionens vegne, under dennes ansvar, opsyn og tilsyn. Påtænkte aftaler om udlægning skal sendes til høring hos berørte naboskoler og vedkommende regionsråd skal udtale sig om den ændrede stedlige placering af uddannelsen. Hvis høringen resulterer i at nogen udtaler sig imod udlægningen, kan den kun finde sted med ministeriets godkendelse. Ellers skal ministeriet blot underrettes.

Formålet med udlagt undervisning er at sikre eleverne en rimelig lokal og regional uddannelsesdækning, så erhvervsuddannelserne er optimalt tilgængelige for de unge. Endvidere er formålet med udlagt undervisning at understøtte, at uddannelsesbehovet også dækkes de steder i landet, hvor der ikke er uddannelsesinstitutioner, der opfylder forudsætningerne for at få en godkendelse til en fællesindgang eller et hovedforløb i en erhvervsuddannelse.

.

Udbudssteder - erhvervsuddannelser

Tabel 1 viser antallet af udbudssteder for indgangene.

Tabel 2 Antallet af udbudssteder for indgangene

Indgang	antal udbudssteder
Bil, fly og andre transportmidler	29
Bygge og anlæg	27
Bygnings- og brugerservice	20
Dyr, planter og natur	18
Krop og stil	13
Mad til mennesker	22
Medieproduktion	11
Merkantil	42
Produktion og udvikling	34
Strøm, styring og it	32
Sundhed, omsorg og pædagogik	28
Transport og logistik	19

Tabel 3 viser, at mange uddannelser kun udbydes et eller få steder i landet.
31 uddannelser udbydes kun ét sted i landet.

Tabel 3 Antallet af udbudssteder for uddannelserne

Udbudssteder	Antal
1	31
2-3	31
4-10	19
11-20	27
21-27	5

Geografisk fordeling af udbud af indgange og hovedforløb

Nedenstående kort, viser hvorledes landet er dækket i forhold til udbud af erhvervsuddannelser. Der er ligeledes vedlagt bilag 1 med oversigt over antal udbudssteder fordelt på indgange og uddannelser.

.

Kort over udbudssteder af erhvervsuddannelser:

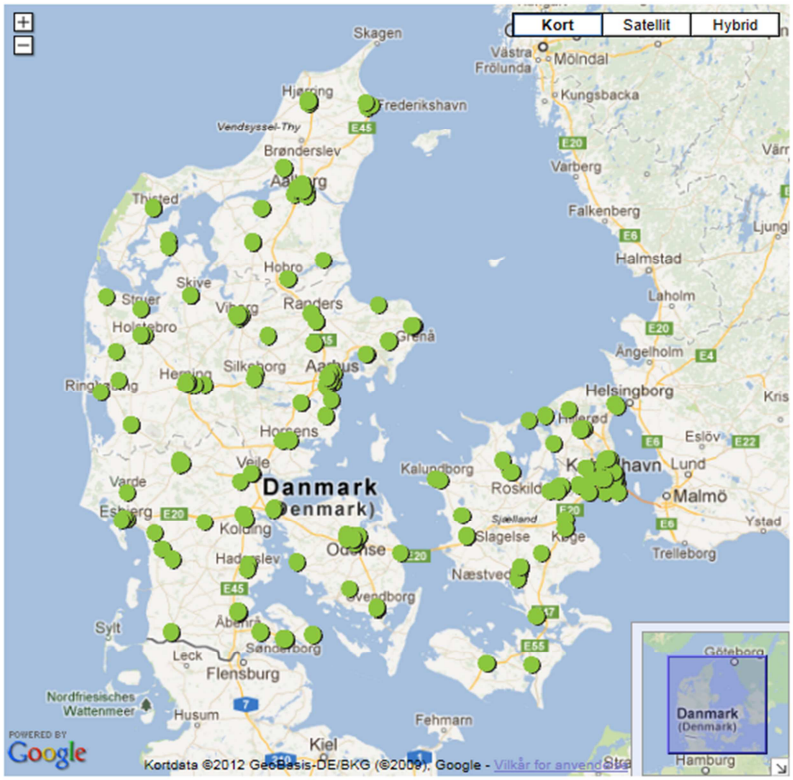

Tegnforklaring

Vis	Ikon	Beskrivelse
☑		Erhvervsrettet uddannelse

.

Oversigt over antal udbudssteder fordelt på fællesindgange og uddannelser, skolepraktik og adgangsbegrænsning til uddannelsen

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal udbudssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbegrænsning**
Bil, fly og andre transportmidler	**29**		
Bådmekaniker	1	-	-
Cykel- og motorcykeluddannelsen	3	+	-
Entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen	1	+	-
Flymekaniker	1	-	-
Karosseriuddannelsen	2	+	-
Personvognsmekaniker	22	+	-
Lastvognsmekaniker	4	+	-
Vognmaler	1	+	-

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal udbudssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbegrænsning**
Bygge og anlæg	**27**		
Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger	13	+	-
Boligmontering	1	-	-
Byggemontagetekniker	12	(skolebaseret)	-
Bygningsmaler	15	+	-
Glarmester	1	-	-
Maskinsnedker	5	+	-
Murer	18	+	-
Skorstensfejer	1	-	-
Snedker	9	+	-
Stenhugger	1	-	-
Stukkatør	1	-	-
Tagdækker	2	-	-
Teknisk isolatør	1	+	-
Træfagenes byggeuddannelse	24	+	-
VVS-uddannelsen	12	+	-

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal udbudssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbegrænsning**
Bygnings- og brugerservice	**20**		
Ejendomsserviceteknikker	4	-	-
Serviceassistent	13	+	-
Sikkerhedsvagt	1	-	-

.

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Dyr, planter og natur	**18**		
Anlægsgartner	5	+	-
Dyrepasser	2	+	-
Greenkeeper	2	-	-
Landbrugsuddannelsen	20	-	-
Landbrugets lederuddannelse	15	-	-
Produktionsgartner	2	+	-
Skov- og naturtekniker	1	+	-
Veterinærsygeplejerske	1	-	+
Væksthusgartner	3	+	-

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Krop og stil	**13**		
Fitnessinstruktør	3	-	+
Frisør	13	+	+
Kosmetiker	3	-	+

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Mad til mennesker	**22**		
Bager og konditor	5	-	-
Detailslagter	5	+	-
Ernæringsassistent	16	+	-
Gastronom	14	+	-
Hotel- og fritidsassistent	1	-	-
Industrislagter	1	-	-
Mejerist	1	-	-
Receptionist	2	-	-
Tarmrenser	1	-	-

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Medieproduktion	**11**		
Digital media	4	-	+
Film- og tv- produktionsuddannelsen	2	-	+
Fotograf	2	-	+
Grafisk tekniker	3	-	-
Mediegrafiker	7	+	+
Skiltetekniker	2	+	-
Webintergrator	5	(skolebaseret)	-
Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**

.

Merkantil	**42**		
Detailhandelsuddannelse med specialer	21	+	-
Eventkoordinator	3	-	-
Finansuddannelsen	10	-	-
Generel kontoruddannelse	3	+	-
Handelsuddannelse med specialer	10	+	-
Kontoruddannelse med specialer	27	+	-
Sundhedsservicesekretær	15	(skolebaseret)	+

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Produktion og udvikling	**34**		
Beklædningshåndværker	3	+	+
Beslagsmeduddannelsen	1	-	-
Cnc-teknikeruddannelsen	12	-	-
Finmekaniker	2	+	-
Guld- og sølvsmeden (ædelsmeden)	2	-	+
Industrioperatør	13	-	-
Industriteknikuddannelsen	16	+	-
Køletekniker	1	-	-
Laboratorietandtekniker	2	+	-
Maritime håndværksfag	1	-	-
Metalsmed	1	+	-
Modelsnedker	1	-	-
Oliefyrstekniker	4	-	-
Ortopædist	1	-	-
Overfladebehandler	2	-	-
Plastmager	2	+	-
Procesoperatør	3	-	-
Produktør	5	-	-
Skibsmekaniker	1	-	-
Skibsmontør	3	-	-
Skibstekniker	1	-	-
Smedeuddannelsen	26	+	-
Støberitekniker	1	-	-
Teknisk designer	13	+	-
Urmager	1	+	-
Vindmølleoperatør	4	-	-
Værktøjsuddannelsen	2	+	-

.

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Strøm, styring og it	**32**		
Automatik- og procesuddannelsen	6	+	-
Data- og kommunikationsuddannelsen	9	+	-
Elektriker	17	+	-
Elektronikoperatør	3	-	-
Elektronik- og svagstrømsuddannelsen	7	+	-
Forsyningsoperatør	3	-	-
Frontline PC-supporter	2	-	-
Frontline radio/tv-supporter	1	-	-
Teater-, udstillings- og eventtekniker	3	-	+

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Sundhed, omsorg og pædagogik	**28**		
Den pædagogiske assistentuddannelse	18	-	-
Hospitalsteknisk assistent	1	-	-
Social- og sundhedsuddannelsen	18	-	-
Tandklinikassistent	9	+	-

Fællesindgang/Uddannelse	**Antal ud-budssteder**	**Udbydes med skp**	**Adgangsbe-grænsning**
Transport og logistik	**19**		
Havne- og terminaluddannelsen	2	-	-
Lager- og terminaluddannelsen	13	+	-
Lufthavnsuddannelsen	1	-	-
Personbefordringsuddannelsen	14	-	-
Redderuddannelsen	2	-	-
Togklargøringsuddannelsen	1	-	-
Vejgodstransportuddannelsen	14	-	-

.

Højere faglige niveauer, innovation, iværksætteri og studiekompetencer

19. marts 2013

En analyse fra Danmarks Evalueringsinstitut 2011 (EVA)[15] om erhvervsuddannelsernes tilbud til stærke elever viser, at 84 pct. af de adspurgte uddannelsesledere på erhvervsskoler angiver, at skolen arbejder strategisk med at kunne tiltrække, fastholde og udfordre de stærke elever.

Eleverne får bl.a. tilbudt ekstra faglige udfordringer så de kan blive endnu dygtigere. Det kan være tilbud om at tage fag på højere niveauer, deltagelse i faglige konkurrencer eller forløb med ekstra udfordringer og fx fokus på innovation eller deres fag i et internationalt perspektiv. Alt efter hvad der er relevant for deres elevgruppe og den enkelte elev. Flere skoler markedsfører linjer med højere niveauer som talentspor for at tiltrække stærke elever.

Analysen viser endvidere, at to ud af tre uddannelsesledere vurderer, at manglende efterspørgsel fra eleverne er en barriere for at udbyde særlige tilbud til stærke elever. Dette skal holdes op mod, at halvdelen af de uddannelsesledere, som har erfaringer med at udbyde særlige tilbud er uenige i, at manglende efterspørgsel er en barriere. Casestudier i analysen indikerer som en forklaring på de forskellige vurderinger, at eleverne ikke ser sig selv som "stærke elever".

Der er en række muligheder for skolerne i forhold til at tilrettelægge undervisning og tilbud til de fagligt stærkere elever:

- **Anvendelse af grundforløbspakker.** Skolerne skal tilrettelægge undervisningen i grundforløbene både som individuelt tilrettelagte forløb og som særligt strukturerede grundforløbspakker til forskellige målgrupper. For eksempel udbydes grundforløbspakker for de stærke elever. I EVA's analyse svarer 37 pct. af de adspurgte uddannelsesledere på erhvervsskolernes grundforløb, at de udbyder grundforløbspakker med højere niveauer.

- **Trin 3.** Erhvervsuddannelserne er som udgangspunkt trindelte og typisk i to trin. Der er i dag også udviklet trin 3 på 6 erhvervsuddannelser med fokus på højt fagligt niveau eller generelle brede kompetencer, der går igen på flere uddannelser f.eks. inden for ledelse og planlægning eller innovation og iværksætteri.

- **Præstationsstandarder.** Der opereres med fire præstationsstandarder, hvorved man forstår de niveauer, som de faglige udvalg kan beskrive område- og specialefag på. Niveauerne spænder fra begynderniveau til ekspertniveau, *jf. også vedlæg.*

[15] "Tilbud til stærke elever på erhvervsuddannelserne. Status og erfaringer. Danmarks Evalueringsinstitut, 2011

.

- **Innovation og iværksætteri.** Erhvervsuddannelserne skal i videst muligt omfang sikre grundlaget for de unges fremtidige arbejdsliv, herunder etableringen af selvstændig virksomhed, og virke for at der skabes en innovativ og kreativ arbejdsstyrke til dækning af arbejdsmarkedets behov. Innovation og/eller iværksætteri er indskrevet i kompetencemålene i 70 erhvervsuddannelser. Endvidere er der udarbejdet et grundfag om innovation og iværksætteri, ligesom kompetencerne er indarbejdet i to andre grundfag. Det er desuden muligt at tilrettelægge undervisning i disse kompetencer inden for de gældende rammer for valgfri undervisning på såvel grundforløbet som hovedforløbet.

- **Eux.** Eux er et tilbud til eleverne i erhvervsuddannelserne, der også vil have generel studiekompetence. Eux giver generel studiekompetence på linje med for eksempel stx eller htx i kombination med et bevis for den gennemførte erhvervsuddannelse, tillige erhvervskompetence. I dag er eux en mulighed i 20 erhvervsuddannelser. Derved kan elever erhverve dobbeltkompetencer uden dobbeltuddannelse.

- **Konkurrencer.** Mange erhvervsskoler tilbyder højere faglige niveauer og intensiv træning, der kan være en forberedelse til deltagelse i konkurrencer f.eks. Skills konkurrencer både nationalt og internationalt og Young Enterprise.

- **Centers of Excellence.** Centres of Excellence (CoE) er et projekt initieret af DI med økonomisk støtte fra Industriens Fondog oprettet på 4 erhvervsskoler. Målet med CoE er at udvikle undervisningsforløb på højt niveau for uddannelser inden for fremstilling og cleantech.

- **Erhvervsrettet påbygning.** Eleven og virksomheden kan som erhvervsrettet påbygning vælge at supplere de obligatoriske mål i uddannelsen gennem valg af yderligere undervisning inden for de valgfri specialefag i uddannelsen i et omfang af indtil 4 uger. Påbygning finder sted på hovedforløbet eller umiddelbart herefter. I 2012 var der en aktivitet på erhvervsrettet påbygning svarende til 387 årselever. Muligheden anvendes bl.a. i forbindelse med CoE og konkurrencer.

- **Studierettet påbygning.** Elever i erhvervsuddannelser kan tage studierettet påbygning for at supplere erhvervskompetencen med hel eller delvis studiekompetence. Eleven skal kunne vælge studierettede enkeltfag, hvilket vil sige almene grundfag, erhvervsgymnasiale samt andre særlige fag på gymnasialt niveau. Studierettet påbygning kan vare indtil 1½ år som heltidsundervisning. Påbygning finder sted på hovedforløbet eller umiddelbart herefter. I 2012 var der en aktivitet på studierettet påbygning svarende til 33 årselever.

- **Muligheder for videregående uddannelse.** Én ud af ti faglærte tager videregående uddannelse. Skolen skal give valgmuligheder og tilbyde fag, der er af betydning for elevens adgang til videregående uddannelser.

Vedlæg: Præstationsstandarder
Område- og specialefag skal, hvor det er muligt, være beskrevet med et valgfrit præstationsniveau ud over det obligatoriske, så dygtige elever kan nå så højt som muligt. Hvis det obligatoriske niveau for et fag fx er begynderniveau, skal det være muligt at vælge faget på rutineret niveau og så fremdeles. Ekspertniveauer kan kun beskrives som overbygning for specialefag beskrevet på avanceret niveau, og det forekommer i dag på knap 30 af 110 uddannelser.

Tabel 1 viser, hvordan de præstationsstandarder, der anvendes i dag fordeler sig i de enkelte indgange. Tabellen skal forstås således, at det fx er 5 pct. af uddannelserne i indgangen "Bil, fly og andre transportmidler", som benytter et ekspertniveau. Inden for de enkelte fag, som kan gå igen på forskellige uddannelser, kan der bruges flere forskellige præstationsstandarder.

Tabel 1: Procentfordeling af præstationsstandarder fordelt på indgange (2012):

	Procent (%)					
	Uden Niveau*	Begynder	Rutineret	Avanceret	Ekspert	Hovedtotal
Bil, fly og andre transportmidler	1	4	50	41	5	100
Bygge og anlæg	2	2	45	49	2	100
Bygnings- og brugerservice	0	32	39	28	0	100
Dyr, planter og natur	0	23	48	29	0	100
Krop og stil	0	12	37	42	8	100
Mad til mennesker	0	10	42	45	2	100
Medieproduktion	0	4	32	59	4	100
Merkantil	0	1	3	85	12	100
Produktion og udvikling	0	10	45	38	8	100
Strøm, styring og it	0	8	57	30	5	100
Sundhed, omsorg og pædagogik	0	13	25	63	0	100
Transport og logistik	18	2	36	44	0	100
I alt	1	6	31	55	7	100

*Angivelsen: Uden Niveau – dækker over certifikater

Præstationsstandarderne fremgår af § 29 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelserne, som er sat ind i nedenstående faktaboks 1:

.

Faktaboks 1. Præstationsstandarder

§ 29. I beskrivelserne af områdefag og specialefag i uddannelsesordningerne for de enkelte uddannelser skal de faglige udvalg anvede følgende præstationsstandarder:
1) Begynderniveau. Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning. På dette niveau lægges der vægt på personlig kompetence til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning.
2) Rutineret niveau. Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelse, alene og i samarbejde med andre. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selvstændigt at sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.
3) Avanceret niveau. Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.
Stk. 2. Specialefag, der er beskrevet på avanceret niveau, kan beskrives med følgende yderligere præstationsstandard, som er valgfri for eleverne: Ekspertniveau. Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne således, at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.
Stk. 3. Fagene skal så vidt muligt være beskrevet med et valgfrit præstationsniveau ud over det obligatoriske.
Stk. 4. Præstationsstandarder undlades ved valgfri specialefag, der vælges i form af arbejdsmarkedsuddannelser, eller hvor niveauet er bestemt af, at undervisningen skal opfylde krav til certificering eller lignende.

Kilde: Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (bekendtgørelse nr. 1514 af 15. december 2010)

Gældende regler mv. for optag af elever i adgangsbegrænsede uddannelser

19. marts 2013

Der er som udgangspunkt fri adgang og frit optag til erhvervsuddannelserne. Der er dog fastsat begrænsninger i adgangen til enkelte uddannelser, som bl.a. omfatter forbud mod at optage flere end et vist antal elever til:

1. Skoleundervisning uden uddannelsesaftale inden for en given uddannelses grundforløb (adgangsbegrænsning til uddannelsen).
2. Praktikuddannelse på skole (skolepraktik) efter grundforløbet i en given uddannelse (adgangsbegrænsning til skolepraktik).

I begge tilfælde skal adgangsbegrænsning fastsættes under hensyn til beskæftigelsesmulighederne. Fastsættelse af begrænset adgang til skolepraktik kan dog også varetage hensynet til virksomhedernes ansvar for sikring af vekseluddannelsesprincippet. Begge hensyn er lovfæstede. De nærmere regler er fastsat administrativt.

Som følge af Aftale *om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* vil den nuværende adgangsbegrænsning til praktikuddannelse på skole blive erstattet af adgangsbegrænsning til grundforløbet, for så vidt angår elever, der er startet på grundforløbet efter 15. august 2013.

I begge tilfælde af adgangsbegrænsninger gælder ligeledes, at ministeren efter indstilling fra REU fastsætter, hvilke uddannelser, der skal være omfattet af adgangsbegrænsningen og dernæst bestemmer adgangsbegrænsningens omfang. De faglige udvalg rådgiver REU om begge dele. Den første del fastsættes i reglerne om uddannelserne. Omfanget fastsættes årligt via breve til skolerne.

Ved adgangsbegrænsning til en uddannelse er der som udgangspunkt kun adgang til uddannelsens grundforløb for elever med uddannelsesaftale. Ministeren kan dog fastsætte, at der herudover kan optages elever i et nærmere bestemt omfang. Det sker i praksis én gang årligt efter en procedure, hvor REU på baggrund af oplysninger, som dels er indhentet fra de faglige udvalg og dels modtaget fra ministeriet, afgiver udtalelse om:

1. Uddannelsens samlede kvote, dvs. antallet af elever som kan optages til uddannelsen uden uddannelsesaftale.
2. Det nøgletal, hvormed den samlede kvote fordeles på skoler.

Nøgletallet fremkommer som den procentdel, som kvoten udgør af de uddannelsesaftaler (dog med undtagelse af korte uddannelsesaftaler, restuddannelsesaftaler og delaftaler), som er registreret for uddannelsen i det kalenderår, der ligger to år forud for det år, kvoten gælder for. Den enkelte skoles kvote udregnes som den fastsatte procentsats af den del af aftalerne, som er registreret ved skolen. På den

.

måde bliver kvotens fordeling en funktion af den enkelte skoles evne til at optage elever med uddannelsesaftale. For uddannelser uden praktikuddannelse, for nye udbudsgodkendte skoler og nye uddannelser kan fordelingen ikke foretages på denne måde. I disse tilfælde fastsættes kvoter i absolutte tal. Alle kvoter skal udmeldes i juni måned gældende for det følgende kalenderår. Hvis en skole ikke anvender sin kvote, forudsættes kvoten overdraget til en anden skole.

Ved adgangsbegrænsning til skolepraktik fastsættes kvoterne på tilsvarende måde, som fastsættelsen af kvoter ved adgangsbegrænsning til en uddannelses grundforløb. Dog adskiller adgangsbegrænsningen til skolepraktik sig fra adgangsbegrænsningen til grundforløbet ved, at nogle uddannelser slet ikke udbydes med skolepraktik (negativlisten), hvorfor det ikke er mulige at optage elever på hovedforløbet uden uddannelsesaftale. Endvidere kan elever, der uforskyldt mister en uddannelsesaftale eller som afslutter en kort uddannelsesaftale inden for en uddannelser, der er adgangsbegrænset til skolepraktik, optages til skolepraktik uden anvendelse af en kvoteplads. Dette er særligt relevant for uddannelser, der er adgangsbegrænset med en kvote på 0 procent.

Nuværende omfang af adgangsbegrænsning til grundforløb
Der er på nuværende tidspunkt fastsat adgangsbegrænsning til grundforløb i følgende 12 af de nuværende 109 erhvervsuddannelser, jf. tabel 1.

Tabel 4: Adgangsbegrænsning til grundforløb for 2013

Uddannelse	**Kvote (pct.)**	**Kvote (antal)**	**Aftaler[16] 2011**	**Antal skoler der er godkendt til at udbyde uddannelsen**
Beklædningshåndværker	265 pct.	101	38	3
Digital Media	210 pct.	65	31	5
Film- og Tv-produktionsuddannelsen	268 pct.	110	41	2
Fitnessinstruktør	37 pct.	27	73	3
Fotograf	400 pct.	100	25	2
Frisør	50 pct.	227	454	10
Guld- og sølvsmed	83 pct.	30	36	2
Kosmetiker	80 pct.	67	84	3
Mediegrafiker	200 pct.	232	116	7
Sundhedsservicesekretær	-	500	-	15
Teater-, udstillings- og eventtekniker	287 pct.	92	32	3
Veterinærsygeplejerske	10 pct.	8	80	1
I alt	-	1.559	1.010	

Herudover vil der som følge af *Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* blive indført adgangsbegrænset til grundforløbet på ti af de 11 uddannelser, der i dag er adgangsbegrænset til skolepraktik.

Nuværende omfang af adgangsbegrænsning til skolepraktik

[16] Eksklusiv korte uddannelsesaftaler, restaftaler og delaftaler

.

Der er for 2013 fastsat adgangsbegrænsning til skolepraktik i 11 uddannelser, jf. tabel 2.

Tabel 2: Adgangsbegrænsning til skolepraktik for 2013

Uddannelse	Kvote (pct)	Kvote (antal)	Aftaler[17] 2011	Antal skoler der er godkendt til at udbyde uddannelsen
Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger	26,7 pct.	70	262	13
Data og kommunikation	51,5 pct.	201	390	9
Dyrepasser	0,0 pct.	0	86	2
Elektriker	29,5 pct.	236	803	18
Elektronik og svagstrøm	13,5 pct.	10	74	6
Kontoruddannelse med speciale	10,7 pct.	383	3.607	27
Mekaniker (to uddannelser)	55,6 pct.	632	1.134	23
Snedker	61,4 pct.	54	88	9
Teknisk designer	24,1 pct.	40	166	14
Træfagenes Byggeuddannelse	33,7 pct.	374	1.105	24
I alt	**-**	**2.000**	**7.715**	

Som følge af Aftale om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti vil adgangsbegrænsningen til skolepraktik blive fjernet for alle uddannelserne med undtagelse af dyrepasseruddannelsen, som fortsat vil være adgangsbegrænset til skolepraktik med en kvote på 0 procent.

Optagelse af elever, når der er adgangsbegrænsning
Hvis der er flere ansøgere, end dem, der kan påbegynde grundforløbet uden uddannelsesaftale, henholdsvis optages til skolepraktik, inden for skolens optagelsestal, træffer den skole, hvor undervisningen skal gennemføres, afgørelse om, hvem der kan påbegynde grundforløbet henholdsvis praktikuddannelse på skolen.

Afgørelsen skal træffes ud fra en vurdering af den enkelte ansøgers egnethed til uddannelsen på baggrund af hidtidige uddannelsesforløb og eventuel beskæftigelse, medmindre andet fremgår af reglerne om den enkelte uddannelse. Eleverne skal senest 4 uger før påbegyndelsen af grundforløbet, henholdsvis skolepraktikken, have besked, om de er optaget. For uddannelsesparate elever, som ønsker optagelse til et grundforløb umiddelbart efter grundskolen eller 10. klasse, træffer uddannelsesinstitutionen dog afgørelsen senest den 15. april.

Elever, der ikke optages, skal vejledes om andre uddannelsesmuligheder og om klagemulighederne. For elever, som søger optagelse til grundforløbet direkte fra grundskolen eller 10. klasse, gælder en særlig procedure.
Ministeriet har ikke fastsat regler om skolernes vurderinger af elevernes egnethed for de enkelte uddannelser, men en skoles lokale undervisningsplaner skal inde-

[17] Eksklusiv korte uddannelsesaftaler, restaftaler og delaftaler

.

holde en beskrivelse af skolens kriterier og fremgangsmåde ved optagelse af elever, når der er adgangsbegrænsning for derved at sikre forudberegnelighed og saglighed i skolens sagsbehandling.

Der er ikke eksempler på regler i de enkelte uddannelsesbekendtgørelser om kriterier for skolernes afgørelser på dette område.

Fremgangsmåden varierer fra skole til skole og fra uddannelse til uddannelse, men det grundlæggende princip er, at skolerne skal foretage en individuel vurdering af alle ansøgere og at negative afgørelser skal være begrundede.

Skolernes afgørelser i sager om optagelse til grundforløbet kan indbringes for ministeriet. I sager om optagelse til skolepraktik, kan afgørelserne indbringes for det faglige udvalg. Ministeriet modtager meget få klagesager, og har ikke kendskab til omfanget og arten af klager til de faglige udvalg.

.

Regeringens folkeskoleudspil

19. marts 2013

Indledning
I dette faktapapir beskrives udvalgte initiativer i regeringens folkeskoleudspil, der omhandler udskoling og overgang til ungdomsuddannelser. Folkeskoleudspillet "Gør en god skole bedre" blev offentliggjort den 4. december 2012.

Forhandlinger om udspillet er i gang i regi af folkeskolens forligskreds, der omfatter alle Folketingets partier på nær Enhedslisten og Liberal Alliance. Endvidere indkaldes til en række møder i partnerskab for folkeskolen, der omfatter de centrale interessenter på folkeskoleområdet: BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Danmarks Lærerforening, Danske Skoleelever, KL, Skolelederforeningen samt Skole og Forældre.

Regeringen forventer, at kunne indgå en aftale med efterfølgende lovændringer, så initiativerne træder i kraft fra skoleåret 2014/15.

Beskrivelse af regeringens folkeskoleudspil
Det er regeringens mål, at vores børn skal blive den bedst uddannede generation i danmarkshistorien. Folkeskolen skal lægge fundamentet for, at 95 pct. af alle unge kan gennemføre mindst en ungdomsuddannelse. Folkeskolen skal sikre velkvalificeret arbejdskraft i fremtiden.

Derfor har regeringens folkeskoleudspil fokus på faglighed og på, at der skal være tid til, at alle lærer mere gennem en sammenhængende skoledag med mere og bedre undervisning samt tid til aktivitetstimer. Udspillet handler om nye måder at tilrettelægge skolen på, så det enkelte barns muligheder og evner bliver udviklet mest muligt.

Udspillet har - ud over rammerne for den nye sammenhængende skoledag med bl.a. flere timer - fokus på at styrke efteruddannelse af lærere, ledere og pædagoger samt anvendelse af viden om god undervisning gennem bl.a. et korps af læringskonsulenter.

Udspillet har tre klare mål for folkeskolens udvikling:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Udvalgte initiativer med særlig relevans for udskoling og overgang til ungdomsuddannelserne gennemgås nedenfor.
Aktivitetstimer i hele skoleforløbet

.

Indførelse af en ny type timer – aktivitetstimer. Timerne skal primært indeholde fagligt understøttende aktiviteter, motion og bevægelse samt aktiviteter, der fremmer elevernes alsidige udvikling. I udskolingen foreslås 5,4-7,4 lektioner ugentligt. Timerne kan lægges fleksibelt og kan variere fra fx 10 minutter til en hel skoledag afhængig af den planlagte aktivitet.

Flere timer til dansk og matematik i 4.-9. klasse
1 lektion mere om ugen i 4.-9. klasse til hvert af fagene dansk og matematik. Særligt de fagligt svageste elevers kompetencer skal styrkes i de to centrale fag, således at de har de grundlæggende læse- og matematikkompetencer til at kunne starte på en ungdomsuddannelse.

Valgfag fra 7. klasse
Valgfag fra 7. klasse med 2 lektioner om ugen. Eleverne skal have flere valgfag med mulighed for indflydelse på deres skoleforløb, der kan motivere og udfordre dem på egne interesser. Dette for at undgå øget skoletræthed blandt de ældste elever og for at øge muligheden for valgfagspakker i udskolingen, hvor det overordnede emne fx kan være sprog, naturfag, teknologi eller innovation.

Endvidere får kommunerne adgang til at godkende, at der tilbydes undervisning i valgfag, der ligger ud over de valgfag, der findes Fælles Mål for, og som ikke nødvendigvis er praktisk eller kunstnerisk betonede fag.

Internationale linjer i 7.-9. klasse
Kommunerne får adgang til at oprette internationale linjer i 7.-9. klasse for at styrke internationaliseringen i folkeskolen.

Mere virkelighedsnær og praktiskorienteret undervisning
Den udvidede skoledag giver bedre mulighed for virkelighedsnær og praktisk orienteret undervisning, der i nogle sammenhænge kan være tidskrævende. Det kan bl.a. være i forhold til at inddrage idræts- og kulturforeninger, men også ungdomsuddannelser og det lokale erhvervsliv. Endvidere sættes forsøg i gang med henblik på at afdække effekterne af praktiskorienterede læringsformer. Den virkelighedsnære og praktiskorienterede undervisning skal øge forståelsen af teorien og afspejle, at Danmark både er et produktions- og videnssamfund.

Bedre fokus på uddannelsesparathed
Der skal lægges større vægt på klare, objektive kriterier for, hvad det vil sige at være uddannelsesparat.

Der indføres en foreløbig uddannelsesparathedsvurdering (UPV) i 8. klasse. Det giver mulighed for, at lærere og vejledere i Ungdommens Uddannelsesvejledning systematisk kan tage hånd om elever, der er i risiko for ikke at blive uddannelsesparate og har brug for at udvikle deres kompetencer.

Aktivitetstimerne i udskolingen kan benyttes til systematisk at følge op på og arbejde med elevens udvikling ift. uddannelsesparathed. Det gælder både den faglige, personlige og sociale udvikling gennem systematiske forløb med løbende sam-

.

taler mellem elev og voksen. Forløbene kan indeholde undervisning af UU-vejledere i uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering (UEA), elevmentorordninger i samarbejde med ungdomsuddannelser, besøg på og af virksomheder og ungdomsuddannelser, kortere praktikophold, forældre fra skolen, der fortæller om deres arbejde for at udvide elevernes horisont og vække deres interesser mm. Aktivitetstimerne øger muligheden for, at vejledningen af de ældste elever kan tænkes tættere ind i skolens dagligdag og i mindre grad være en selvstændig parallel aktivitet.

Desuden styrkes det obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering (UEA) gennem gode eksempler på forløb.

Fornyelse og forenkling af afgangsprøverne
Afgangsprøverne skifter navn til '9. klasseprøver', da de skal afspejle, at 9. klasse ikke blot er afslutningen på folkeskolen, men også begyndelsen på videre uddannelse.

Prøverne skal have et mere virkelighedsnært fokus og have en mere moderne form, hvor brug af it, gruppeprøver samt tværfaglige-, projekt- og produktorienterede prøver fylder mere.

Der igangsættes et udredningsarbejde med henblik på at vurdere muligheden for færre og bedre prøver med mindre censur – herunder i forhold til målet, om at flere lærere skal være mest muligt sammen med eleverne.

Tabel 1. Opsummering af initiativer vedr. udskoling og uddannelsesparathed
Aktivitetstimer i hele skoleforløbet
Flere timer til dansk og matematik i 4.-9. klasse
Valgfag fra 7. klasse
Internationale linjer i 7.-9. klasse
Mere virkelighedsnær og praktisk orienteret undervisning
Bedre fokus på uddannelsesparathed
Fornyelse og forenkling af afgangsprøverne
Kilde: Regeringens folkeskoleudspil "Gør en god skole bedre", december 2012.

.

Rammer for adgangskrav (optagelseskrav) til grundforløb og hovedforløb, herunder uddannelsesparathedsvurdering

19. marts 2013

Adgang til erhvervsuddannelserne reguleres i dag ved to mekanismer med forskellige formål; adgangskrav (optagelseskrav) og adgangsbegrænsning (kapacitetsstyring).

Adgangskrav (optagelseskrav) har til formål at sikre, at eleverne har de kompetencer, der forudsættes nødvendige for at kunne gennemføre uddannelsen.

Adgangsbegrænsning (kapacitetsstyring) har til formål at regulere antallet af elever i en erhvervsuddannelse i overensstemmelse med arbejdsmarkedets forventede behov for uddannet arbejdskraft og praktikpladsmulighederne inden for uddannelsen.

Dette faktapapir omhandler som udgangspunkt adgangskrav (optagelseskrav), og adgangsbegrænsning berøres kun perifert. Med hensyn til adgangsbegrænsning henvises til faktapapir om gældende regler mv. for optag af elever i adgangsbegrænsede uddannelser.

Optagelseskrav til grundforløbet
Efter lov om erhvervsuddannelser har alle, der har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven, adgang til en erhvervsuddannelse. Adgang i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse forudsætter dog, at eleven er vurderet uddannelsesparat, *jf. nedenfor*.

Alle, der opfylder ovennævnte betingelser, har umiddelbart krav på at blive optaget i et grundforløb efter eget valg.

Uddannelsesparathedsvurdering i 9. og 10. klasse
Efter vejledningslovgivningen skal der for unge, der forlader 9. og 10. klasse og søger om optagelse på en ungdomsuddannelse, foretages en vurdering af, om den unge er uddannelsesparat. Vurderingen foretages af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), hvis UU har ansvaret for vejledningen, ellers af elevens skole (visse frie skoler) .Vurderingen fremgår af elevens uddannelsesplan, som alle skal have med udgangen af 9. klasse.

Eleverne anses for uddannelsesparate, hvis de har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, som er nødvendige for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Der vurderes til henholdsvis de gymnasiale uddannelser under ét og erhvervsuddannelserne under ét. Der er tale om en samlet vurdering af kompetencer. I grundlaget skal indgå elevens standpunkts- og prøvekarakterer. Grundet prøvetidspunkter er sidstnævnte primært en mulighed i 10. klasse.

.

En elev med uddannelsesaftale, der har krav på at blive optaget til undervisning efter lov om erhvervsuddannelser, eller er optaget på en uddannelse, anses automatisk for uddannelsesparat.

Hvis UU vurderer, at en elev ikke er uddannelsesparat, og eleven og den eventuelle forældremyndighedsindehaver ikke er enig heri, skal der foretages en ny vurdering af en udbyder af gymnasiale uddannelser eller erhvervsuddannelser.

Tabel 1. Uddannelsesparathedsvurderinger af eud-søgende afgangselever

Eud-ansøgende afgangselever	Vurderet uddannelsesparate	Vurderet ikke-uddannelsesparate	Omvurderet til uddannelsesparate
2011	14.724	160	76
2012	13.942	199	99

Adgangsbegrænsning til erhvervsuddannelserne
I de erhvervsuddannelser, hvor beskæftigelsesmulighederne begrunder det, kan der etableres adgangsbegrænsning. Hvis der er etableret adgangsbegrænsning til en uddannelse indebærer det, at skolen kun kan optage de elever i grundforløbet, som har indgået uddannelsesaftale, eller som kan rummes inden for en årligt fastsat kvote, hvortil skolen skal optage de bedst egnede ansøgere, *jf. faktapapiret om gældende regler mv. for optag af elever i adgangsbegrænsede uddannelser.*

Krav om danskkundskaber
I lov om erhvervsuddannelser er ministeren bemyndiget til at fastsætte regler om krav til ansøgerens danskkundskaber ved optagelse til skoleundervisning. Den enkelte skole kan fastsætte krav til ansøgerens danskkundskaber ved optagelsen til grundforløbet eller en uddannelses hovedforløb. Kravene vil gælde for alle elever uanset etnisk herkomst. Kravene vil dog ikke finde anvendelse for elever, der har indgået uddannelsesaftale.

Kravene kan højst omfatte sprogkundskaber svarende til Prøve i Dansk 3, *jf. bekendtgørelse om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.* eller Prøve i Dansk 2, *jf. samme bekendtgørelse*, suppleret med mindst 6 måneders erhvervserfaring inden for det relevante beskæftigelsesområde.
Når sådanne krav er fastsat i skolens lokale undervisningsplan, skal skolen afvise at optage elever, som ikke opfylder kravene.

Processuelle optagelsesbetingelser
I den erhvervsfaglige fællesindgang medieproduktion er der fire uddannelser (Film- og tv-produktionsuddannelsen, Fotograf, Grafisk tekniker og Mediegrafiker), hvor det er en betingelse for ansøgning om optagelse tiluddannelsen, at eleven forinden har gennemført en farvesynstest. For film- og tv-produktionsuddannelsen er det tillige en betingelse, at eleven har gennemført en høretest. Det er ikke et krav, at eleven skal opnå bestemte testresultater, men alene at testen er gennemført. Skolen vejleder eleverne om betydningen af de opnåede testresultater.

.

For film- og tv-produktionsuddannelsen, fotograf og mediegrafiker, der alle er adgangsbegrænsede uddannelser, vil testresultatet indgå i skolens vurdering af den enkelte ansøgers egnethed til uddannelsen efter § 37, stk. 5, i hovedbekendtgørelsen. Skolens kriterier og fremgangsmåde ved optagelse af elever i uddannelser med adgangsbegrænsning skal fremgå af skolens lokale undervisningsplan.

Kompetencevurdering ved påbegyndelsen af en erhvervsuddannelse
Når en elev påbegynder en erhvervsuddannelse, skal skolen sammen med eleven og den eventuelle praktikvirksomhed udarbejde en personlig uddannelsesplan for eleven. Til brug for uddannelsesplanen skal skolen gennemføre en kompetencevurdering af eleven inden for to uger fra påbegyndelsen af undervisningen. Vurderingen skal omfatte elevens forudsætninger i forhold til den primært ønskede uddannelse, herunder et eventuelt behov for supplerende undervisning samt give eleven en klar forståelse af egne forudsætninger og behov.

Kompetencevurderingens formål er at sikre, at eleven får et uddannelsesforløb, der passer til dennes forudsætninger og behov, herunder for eksempel en relevant grundforløbspakke. For lærerne giver kompetencevurderingerne grundlag for at tilrettelægge undervisningen, så den tager hensyn til elevernes forudsætninger.

Optagelseskrav til hovedforløbet
Optagelse til et hovedforløb forudsætter, at eleven har gennemført et grundforløb, der giver adgang til hovedforløbet – dvs. har opnået grundforløbsbevis eller har opnået tilsvarende kompetencer på anden vis – og enten har indgået uddannelsesaftale med en virksomhed eller er optaget til skolepraktik. Grundforløbet kan for den enkelte elev helt eller delvist erstattes af grundlægende praktisk oplæring i en virksomhed på grundlag af en uddannelsesaftale (ny mesterlære), hvis ikke andet fremgår af reglerne om uddannelsen.

Som udgangspunkt udbydes erhvervsuddannelserne med skolepraktik. Det er en betingelse for optagelse til skolepraktik, at eleven bl.a. opfylder de såkaldte EMMA-kriterier (Egnet, Mobil fagligt, Mobil geografisk, Aktivt praktikpladssøgende).

Overgang fra grundforløb til hovedforløb
Den obligatoriske del af grundforløbet består af grundfag, kompetencemål fælles for uddannelserne i den enkelte indgang og kompetencemål, der er særlige for den enkelte uddannelse. De mål eleverne skal opfylde ved overgangen fra grundforløbet til hovedforløbet varierer mellem fællesindgangene og mellem uddannelserne inden for de enkelte indgange, jf. nedenfor.

Grundforløbet afsluttes med et projekt, der danner grundlag for en prøve, hvor elevens tilegnelse af de kompetencemål, som eleven skal opfylde ved overgangen fra grundforløb til hovedforløb, bedømmes. Dvs. kompetencemål for den enkelte uddannelse, som eleven skal opfylde ved overgangen fra grundforløbet til skoleundervisningen i hovedforløbet.

.

Når grundforløbet er afsluttet, udsteder skolen bevis for gennemført grundforløb, såfremt eleven efter skolens samlede vurdering har opnået de nødvendige faglige, almene og personlige forudsætninger for at kunne fortsætte i et hovedforløb, herunder har opfyldt eventuelle krav efter reglerne om den eller de uddannelser, eleven ønsker at fortsætte i.

Efter hovedbekendtgørelsen kan de faglige udvalg i særlige tilfælde bestemme, at eleverne i en uddannelse ved overgangen fra grundforløbet til skoleundervisningen i hovedforløbet skal opfylde bestemte krav om gennemførelse af fag og niveauer, herunder eventuelle beståkrav, såfremt opfyldelsen af kravene er nødvendige for at opnå slutmålene i uddannelsen eller i et eller flere af uddannelsens specialer. Kravene skal kunne opfyldes inden for den vejledende varighed af grundforløbet af elever, som har de forudsætninger, som det i almindelighed kan forventes, at elever besidder ved afslutningen af grundskolens 9. klasse.

Eksempler på kompetencemål eleverne skal opfylde forud for skoleundervisningen i hovedforløbet, fremgår af bilag 1.

.

Eksempler på kompetencemål eleverne skal opfylde forud for skoleundervisningen i hovedforløbet

Social- og sundhedsuddannelsen (SOSU) er valgt som et eksempel på en uddannelse, hvor der ikke stilles krav om beståede fag mv. ved overgangen fra grundforløb til skoleundervisningen i hovedforløbet.

Elektrikeruddannelsen er valgt som et eksempel på en uddannelse, hvor der stilles enkelte krav om beståede fag mv. (se 3.2. og 3.3. i bilagsdelen).

Kontoruddannelsen med specialer er valgt som eksempel på en uddannelse, hvor der stilles en flerhed af krav om beståede fag mv. (se 3.2. – 3.5 i bilagsdelen).

SOSU- Bekendtgørelse nr. 816 af 20. juli 2012 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik	
§-del	§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan: 1) møde andre mennesker på en etisk og respektfuld måde samt forstå betydningen af egen faglige og professionelle rolle i mødet med andre mennesker, 2) medvirke ved sikkerheds- og sundhedsmæssige opgaver og til at arbejdsmiljøarbejdet sker systematisk svarende til grundfaget arbejdsmiljø (modul 1), 3) indrette arbejdsstedet og bruge sin krop efter gældende ergonomiske principper med og uden hjælpemidler, 4) deltage aktivt i læreprocesser og fungere hensigtsmæssigt i skiftende samarbejdssituationer, herunder kan kommunikere og samarbejde under hensyntagen til menneskers forskellighed, 5) forholde sig til sine lære- og arbejdsprocesser bl.a. gennem selvevalueringsværktøjer og 6) anvende brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling på grundlæggende niveau. Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag: 1) Dansk, niveau F og 2) førstehjælp og elementær brandbekæmpelse 0,5 uge. Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.
Bilag	3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet 3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet, er, at eleverne kan: 1. udvise forståelse for de rettigheder og pligter, som følger af et ansættelsesforhold, samt udvise forståelse for det faglige og personlige ansvar, der er forbundet med at arbejde inden for social- og sundhedsområdet, 2. beskrive social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering i systemet samt forstå betydningen af sundhedsfaglig dokumentation og ansvaret herfor, 3. kende til principper for at igangsætte aktiviteter for andre og kan i relation hertil forklare sundhedsbegrebet herunder særligt sundhedsfremme svarende til grundfaget sundhed, 4. ud fra grundlæggende personlige og psykologiske teorier opnå forståelse af, hvad der har betydning for menneskelige relationer i hverdagen og i det professionelle omsorgsarbejde, 5. kende faktorer, der fremmer eller hæmmer menneskers motivation for egenomsorg samt vedligehold og udvikling af funktionsevner,

.

	6. kende de almindeligst forekommende fagudtryk inden for ældre- og sundhedsområdet og kan forklare betydningen af at tilpasse sproget i løsningen af arbejdsopgaver inden for området, 7. kende betydningen af at arbejde med konflikthåndtering, 8. kende de hygiejniske principper og forstå betydningen af en etisk dimension, når eleverne skal hjælpe andre med personlig pleje, 9. redegøre for kroppens basale opbygning, dens organsystemer og basale funktioner, og 10. redegøre for og handle fagligt korrekt i forhold til naturfaglige problemstillinger inden for social- og sundhedsområdet på baggrund af naturfaglig viden og færdigheder svarende til grundfaget naturfag, niveau F.

Elektriker - Bekendtgørelse nr. 509 af 31. maj 2012 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang strøm, styring og it	
§-del	§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan: 1) udvælge og anvende hensigtsmæssige materialer, komponenter, værktøjer, måleinstrumenter, udstyr og maskiner til udførelse af enkle faglige arbejdsopgaver inden for indgangens uddannelser, 2) anvende den tekniske dokumentation, som er relevant for indgangens uddannelser i forbindelse med udførelse af jobområdernes arbejdsopgaver, 3) udføre sine arbejdsopgaver sikkerheds- og miljømæssigt forsvarligt i henhold til gældende regler, 4) udvise kendskab til servicebegrebet, kundepsykologi og de afgørende faktorer i forhold til at udføre en god kundeservice, såvel intern som eksternt, 5) udvise kendskab til egen rolle i virksomhedsorganisationer, som er relevante for indgangens uddannelser, herunder samarbejde med forskellige faggrupper, og til betydningen af at være fleksibel og udføre kvalitetssikring af eget arbejde i relation til indgangens uddannelser, 6) udføre struktureret fejlfinding på relevante kredsløb under vejledning og løse enkelte opgaver inden for vedligehold og betjening og 7) udvise kendskab til arbejdstilrettelæggelse og planlægning. Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag: 1) Førstehjælp og elementær brandbekæmpelse, 0,5 uge. 2) Informationsteknologi, niveau F. Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.
Bilag	3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet 3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i uddannelsens hovedforløb, er, at eleverne kan: 1. udføre stærk- og svagstrømsinstallationer samt tele-datainstallationer i bygninger håndværksmæssigt korrekt under vejledning, herunder vælge og anvende el-materiel efter fabrikantens anvisninger, under hensyntagen til el-sikkerhed, miljø og sikkerhed på arbejdspladsen, 2. udføre mindre automatiske anlæg under vejledning, herunder tilslutte 1- og 3-fasede brugsgenstande, motorer med forskellige styringsprincipper og standardkoblinger på baggrund af kendskab til de mest almindelige mekaniske styre- og føleorganer, elektromekaniske relæer og tidsrelæer, 3. anvende dokumentation til at udføre mindre relætekniske opgaver samt tegne simple kreds-

	skemaer og el-diagrammer under hensyntagen til gældende love og regler, 4. udføre el-tekniske beregninger under vejledning, herunder anvende matematiske og el-tekniske grundbegreber til beregning af spænding, strøm og effekt, 5. foretage tilslutning til el-forsyningsnettet, på baggrund af kendskab til produktion, transmission og distribution af elektrisk energi samt forsyningsnettets opbygning, 6. foretage eftersyn og afprøvning før idriftsætning af el-installationen under vejledning, samt foretage målinger på installationer og kredsløb med forskellige former for belastninger, 7. anvende gældende love og regler, herunder stærkstrømsbekendtgørelsen vedrørende lysinstallationer og installation af brugsgenstande i boliger, 8. anvende digitale og analoge kredsløb samt logiske komponenter under vejledning og 9. skabe sikkerhed for personer, husdyr og ejendom mod de farer og skader, som kan opstå ved normalbrug af elektriske installationer, herunder chokstrømme og høje temperaturer. 3.2. For at påbegynde uddannelsens hovedforløb skal eleven, ud over de i § 4 nævnte fælleskompetencer, tillige have opnået beståkarakter i grundfaget Matematik, niveau F. Dette gælder dog ikke for specialet el-montør. 3.3. Grundforløbsprøven skal være bestået.

Kontoruddannelse med specialer - Bekendtgørelse nr. 1435 af 15. december 2010 om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang merkantil	
§-del	§ 4. De fælles kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen, er, at eleverne kan: 1) arbejde ansvarligt med merkantile arbejdsopgaver og omstillingsprocesser selvstændigt og i grupper, 2) løse merkantile arbejdsopgaver inden for afsætning, handel og service, 3) løse merkantile arbejdsopgaver ved at inddrage viden om virksomhedens organisering, arbejdsmarkedsforhold og miljø- og samfundsforhold, 4) løse merkantile arbejdsopgaver ved anvendelse af kulturforståelse og viden om internationale handelsrelationer, 5) løse merkantile arbejdsopgaver ved anvendelse af kommunikation og kommunikationsteknologiske værktøjer, og 6) løse merkantile arbejdsopgaver ved anvendelse af virksomhedsøkonomi og inddragelse af samfundsøkonomiske aspekter. Stk. 2. For at begynde på skoleundervisningen i et hovedforløb inden for fællesindgangen skal eleverne tillige opfylde målene for følgende grundfag: 1) Dansk, niveau F og 2) Informationsteknologi, niveau F. Stk. 3. Yderligere krav om kompetencemål, der er særlige for overgangen til skoleundervisning i det enkelte hovedforløb, er fastsat i bilagene til bekendtgørelsen.
Bilag	3. Særlige kompetencemål forud for skoleundervisningen i hovedforløbet 3.1. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet i uddannelsens trin 1, er, at eleverne kan: 1. arbejde ansvarligt og vurdere egen indsats og resultater i forhold til opstillede mål, 2. arbejde med innovation og personlig og faglig udvikling (livslang læring) i faglige og organisatoriske omstillingsprocesser, 3. samarbejde med andre og bidrage til drøftelse og løsning af problemstillinger og dermed tage medansvar for den faglige, personlige og sociale del af en arbejdsproces, 4. medvirke ved planlægning, administration og opfølgning af salgs- og markedsføringsaktivi-

	teter, 5. medvirke ved kundeserviceopgaver og forholde sig til kundeadfærd, kulturelle normer og værdier samt betydningen af personlig fremtræden, 6. medvirke ved løsning af administrative og økonomiske opgaver ud fra kvalitative og etiske normer, 7. forholde sig til forretningsforståelse ved at medvirke i løsning af konkrete opgaver, 8. forholde sig til egen rolle og indflydelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og som medarbejder i en given virksomhed, 9. udvise jobparathed ved hjælp af kendskab til grundlæggende arbejdsfunktioner og -forhold, 10. tilpasse kommunikation sprogligt, kulturelt og teknologisk i forhold til forskellige kommunikationssituationer, 11. anvende teknologiske værktøjer rationelt og hensigtsmæssigt ved opgaveløsning, og 12. udføre konkrete beregninger med og uden anvendelse af hjælpemidler på baggrund af talforståelse. 3.2 Eleverne skal have gennemført følgende grundfag forud for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet på trin 1, kontorservice: 1. Dansk, niveau E. 2. Informationsteknologi, niveau E. 3. Erhvervsøkonomi, niveau E. 4. Engelsk, niveau E. 5. Salg og Service, niveau E. 6. Samfundsfag, niveau E. 3.2.1. De i afsnit 3.2., nr. 1-2 nævnte fag skal være bestået. 3.3. Eleverne skal have bestået hvert af de følgende grundfag forud for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet på trin 1, kundekontaktcenter: 1. Dansk, niveau D. 2. Informationsteknologi, niveau D. 3. Salg og service, niveau D. 3.4. De særlige kompetencemål, eleverne skal opfylde for at påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet i uddannelsens specialer (trin 2), jf. afsnit 1.4., er, at eleverne kan: 1. prioritere og tage ansvar for planlægning, udførelse og afslutning af arbejdsopgaver, 2. analysere en problemstilling og opstille alternative løsningsmodeller, 3. arbejde selvstændigt og ansvarligt og vurdere egen indsats og resultater i forhold til opstillede mål, 4. arbejde med innovation og personlig og faglig udvikling (livslang læring) i faglige og organisatoriske omstillingsprocesser, 5. samarbejde med andre og bidrage til drøftelse og løsning af problemstillinger og dermed tage medansvar for den faglige, personlige og sociale del af en arbejdsproces, 6. arbejde metodisk med planlægning, administration og opfølgning af salgs- og markedsføringsaktiviteter, 7. medvirke ved typiske opgaver i virksomhedens handels- og logistikfunktioner ud fra en forståelse af handlens betydning nationalt og internationalt, 8. løse salgs- og kundeserviceopgaver, hvor eleven anvender viden om kundeadfærd, kulturelle normer og værdier samt betydningen af personlig fremtræden, 9. arbejde struktureret med administrative og økonomiske opgaver ud fra kvalitative og etiske normer, 10. anvende forretningsforståelse i løsningen af konkrete opgaver, 11. arbejde med metoder til udvikling af nye forretningsområder (innovation) og etablering af

	virksomhed (iværksætteri), 12. forholde sig til egen rolle og indflydelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og som medarbejder i en given virksomhed, 13. udvise jobparathed gennem kendskab til grundlæggende arbejdsfunktioner og -forhold, 14 tilpasse kommunikation sprogligt, kulturelt og teknologisk til en virksomheds forskellige kommunikationssituationer og -kanaler, 15. vurdere og vælge teknologiske værktøjer og anvende dem rationelt og hensigtsmæssigt ved opgaveløsning, 16. udføre konkrete beregninger med og uden anvendelse af hjælpemidler og udvise talforståelse, 17. forholde sig til internationaliseringens betydning for en virksomheds strategi, organisation og servicekoncepter, 18. udarbejde typiske skriftlige fremstillinger inden for det administrative område under anvendelse af nuanceret sprog samt korrekt retstavning og tegnsætning og 19. anvende grundlæggende funktioner inden for styresystemer, tekstbehandling, regneark, præsentation, internet, e-mail samt andre relevante it-baserede værktøjer i udførelse af typiske administrative og servicemæssige kommunikationsopgaver. 3.5. Eleverne skal have bestået følgende grundfag forud for påbegyndelse af skoleundervisningen i hovedforløbet på trin 2: 1. Dansk, niveau C. 2. Erhvervsøkonomi, niveau E, jf. dog afsnit 3.6.2. 3. Engelsk, niveau E, jf. dog afsnit 3.6. og 3.6.1. 4. 2. fremmedsprog, niveau E, jf. dog afsnit 3.6., og 3.6.1. 5. Informationsteknologi, niveau C. 6. Salg og Service, niveau D. 7. Samfundsfag, niveau D. 3.6. For alle specialer gælder, at mindst ét af grundfagene i afsnit 3.5., nr. 3, engelsk, og 3.5., nr. 4., 2. fremmedsprog, skal være bestået på D niveau, jf. dog afsnit 3.6.1. 3.6.1. For specialerne rejseliv og spedition og shipping skal mindst et af grundfagene nævnt i 3.5., nr. 3., engelsk, og 3.5., nr. 4., 2. fremmedsprog, være bestået på C niveau. 3.6.2. For specialerne økonomi og revision skal grundfaget nævnt i 3.5., nr. 2., erhvervsøkonomi, være bestået på C niveau.

Sammenfatning af erfaringer med forsøg vedrørende EMMA-kriterier

12. april 2013

Indledning
Som følge af *"Aftale om forstærket indsats for flere praktikpladser"* fra 5. november 2009 blev der iværksat en indsats for at styrke kvalitet i skolepraktik, som følge af *"Aftale om flere praktikpladser i 2011"* fra 1. november 2010 blev dette arbejde fortsat gennem et forsøgsprogram. Rammerne for disse forsøg blev ved *"Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012"* udvidet til også at omfattet forsøg med etablering af praktikcentre.

Ministeriet har endvidere og på egen foranledning fået foretaget en spørgeundersøgelse af elevernes praktikpladssøgning. Resultatet af undersøgelsen er vedlagt dette papir som bilag.

Evaluering
I forbindelse med forsøgsprogrammet er der givet dispensation for dele af EMMA-kriterierne for elever optaget til skolepraktik på fire skoler. Forsøgene har løbet fra marts 2012 indtil årsskiftet 2012/13.

Dispensationerne er givet på to måder:

- To skoler har fået dispensation fra kravet om geografisk mobilitet, jf. hovedbekendtgørelsens § 108, og om aktiv søgende, jf. § 110. Således at eleverne i skolepraktik under disse forsøg ikke er forpligtet til at søge aktivt efter en uddannelsesaftale, og heller ikke er forpligtet til at tage imod tilbud om en uddannelsesaftale, hvor arbejdsstedet ligger mere en fem kvarters transporttid fra elevens bopæl.
- To andre skoler har fået dispensation fra kravet om geografisk mobilitet, jf. § 108, således at elevernes pligt til at søge efter en uddannelsesaftale alene gælder inden for et område fra elevernes bopæle på fem kvarters transporttid i modsætning til det almindelige krav om søgning inden for hele Danmark.

Ministeriet kan på baggrund af skolernes tilbagemeldinger konstatere, at antallet af elever, som har deltaget i forsøgene er meget begrænset. Det er ministeriets vurdering, at forsøgene derved er udtryk for lokale forhold, hvorfor ministeriet finder, at grundlaget for at drage konklusioner af generel karakter på baggrund af skolernes erfaringer ikke er tilstrækkeligt.

Nedenfor er skolernes evalueringer gengivet i anonymiseret form.

.

Dispensation fra §§ 108 og 110
Den ene skole har erfaret, at eleverne har en mere helstøbt og realistisk oplevelse af at være i et reelt læreforhold på arbejdsmarkedet. Skolepraktikeleverne har kunnet koncentrere sig om læring på skolen i stedet for at skulle bekymre sig om krav om ansøgninger mv. Skolen erfarer også, at fritagelse fra de to dele af EMMA har givet eleverne en stærkere bevidste om at være i et læreforhold, hvilket styrker selvbevidstheden i forhold til arbejde på at sikre sig restlæreplads.

Den anden skole har erfaret, at dispensationerne har skabt muligheder for, at skabe et miljø i praktikcentret, hvor skolen kan tage individuelle hensyn. Skolen har haft større frihed til at udvise hensyn overfor de elever, som har haft andre udfordringer, som fx at møde til tiden og tilegne sig faglige kvalifikationer.

Dispensation fra § 108
Den ene skole har ikke haft et stort nok elevgrundlag til at kunne evaluere forsøget.

Den anden skole har erfaret, at fritagelse for kravet om geografisk mobilitet har betydet, at flere elever med familiære forpligtelser har søgt optagelse og er blevet i skolepraktik. De har ikke haft det pres på sig, at skulle søge ledige praktikpladser, som lå uoverskueligt langt væk fra deres bopæl. Skolen erfarer også, at skolen fik mange flere elever ind i skolepraktik, end de ellers ville have fået.

.

Bilag: Spørgeundersøgelse af elevernes praktikpladssøgning

		Procent	Antal Respondenter
1. Er du på nuværende tidspunkt i gang med en erhvervsuddannelse?	Ja	100,0 %	702
Total		**100,0 %**	**702**

		Procent	Antal Respondenter
2. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for?	Bil, fly og andre transportmidler	17,2%	121
	Bygge og anlæg	16,1%	113
	Dyr, planter og natur	5,1%	36
	Krop og stil	1,7%	12
	Mad til mennesker	6,4%	45
	Medieproduktion	5,1%	36
	Merkantil (HG)	21,9%	154
	Produktion og udvikling	7,0%	49
	Strøm, styring og it	13,2%	93
	Sundhed, omsorg og pædagogik	2,8%	20
	Transport og logistik	3,3%	23
Total		**100,0 %**	**702**

		Procent	Antal Respondenter
2.1. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Bil, fly og andre transportmidler	Mekaniker (personvognsmekaniker og lastvognsmekaniker)	82,6%	100
	Vognmaler	17,4%	21
Total		**100,0 %**	**121**

		Procent	Antal Respondenter
2.2. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Bygge og anlæg	Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger	0,9%	1
	Bygningsmaler	27,4%	31
	Murer	12,4%	14
	Snedker	1,8%	2
	Træfagenes byggeuddannelse (tømrer, gulvlægger)	52,2%	59
	Vvs-energiuddannelsen	5,3%	6
Total		**100,0 %**	**113**

	Procent	Antal Respondenter

.

2.3. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Bygnings- og brugerservice	.	0,0%	0
Total		**0,0%**	**0**

		Procent	Antal Respondenter
2.4. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Dyr, planter og natur	Anlægsgartner	52,8%	19
	Skov- og naturtekniker	47,2%	17
Total		**100,0%**	**36**

		Procent	Antal Respondenter
2.5. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Krop og stil	Frisør	100,0%	12
Total		**100,0%**	**12**

		Procent	Antal Respondenter
2.6. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Mad til mennesker	Ernæringsassistent	31,1%	14
	Gastronom (kok)	68,9%	31
Total		**100,0%**	**45**

		Procent	Antal Respondenter
2.7. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Medieproduktion	Digital media	2,8%	1
	Mediegrafiker	58,3%	21
	Skiltetekniker	38,9%	14
Total		**100,0%**	**36**

		Procent	Antal Respondenter
2.8. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Merkantil (HG)	Detailhandelsuddannelse med specialer	28,6%	44
	Eventkoordinator	0,6%	1
	Finansuddannelsen	1,3%	2
	Generel kontoruddannelse	11,0%	17
	Handelsuddannelse med specialer	1,9%	3
	Kontoruddannelse med specialer	56,5%	87
Total		**100,0%**	**154**

.

		Procent	Antal Respondenter
2.9. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Produktion og udvikling	Beklædningshåndværker	38,8%	19
	Laboratorietandtekniker	10,2%	5
	Metalsmed	14,3%	7
	Skibsmontør	2,0%	1
	Smedeuddannelsen	34,7%	17
Total		**100,0 %**	**49**

		Procent	Antal Respondenter
2.10. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Strøm, styring og it	Data- og kommunikationsuddannelsen	58,1%	54
	Elektriker	40,9%	38
	Frontline PC-supporter	1,1%	1
Total		**100,0 %**	**93**

		Procent	Antal Respondenter
2.11. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Sundhed, omsorg og pædagogik	Social- og sundhedsuddannelsen	5,0%	1
	Tandklinikassistent	95,0%	19
Total		**100,0 %**	**20**

		Procent	Antal Respondenter
2.12. Hvilken indgang/uddannelse ønsker du allermest at få en praktikplads inden for? Transport og logistik	Lager- og terminaluddannelsen	95,7%	22
	Vejgodstransportuddannelsen	4,3%	1
Total		**100,0 %**	**23**

		Procent	Antal Respondenter
3. Søger du praktikplads inden for flere uddannelser?	Ja	8,8%	62
	Nej	91,2%	640
Total		**100,0 %**	**702**

		Procent	Antal Respondenter
4. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for?	Bil, fly og andre transportmidler	16,1%	10
	Bygge og anlæg	6,5%	4
	Dyr, planter og natur	1,6%	1
	Krop og stil	1,6%	1

.

	Mad til mennesker	8,1%	5
	Medieproduktion	3,2%	2
	Merkantil (HG)	46,8%	29
	Produktion og udvikling	1,6%	1
	Strøm, styring og it	4,8%	3
	Sundhed, omsorg og pædagogik	1,6%	1
	Transport og logistik	9,7%	6
Total		**101,6 %**	**62**

		Procent	Antal Respondenter
4.1. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Bil, fly og andre transportmidler	Cykel- og motorcykeluddannelsen	10,0%	1
	Entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen	10,0%	1
	Karosseriuddannelsen	20,0%	2
	Mekaniker (personvognsmekaniker og lastvognsmekaniker)	80,0%	8
	Vognmaler	10,0%	1
Total		**130,0 %**	**10**

		Procent	Antal Respondenter
4.2. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Bygge og anlæg	Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger	50,0%	2
	Snedker	25,0%	1
	Træfagenes byggeuddannelse (tømrer, gulvlægger)	25,0%	1
Total		**100,0 %**	**4**

		Procent	Antal Respondenter
4.3. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Bygnings- og brugerservice	.	0,0%	0
Total		**0,0%**	**0**

		Procent	Antal Respondenter
4.4. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Dyr, planter og natur	Landbrugsuddannelsen	100,0 %	1
Total		**100,0 %**	**1**

.

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
4.5. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Krop og stil	Frisør	100,0 %	1
Total		**100,0 %**	**1**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
4.6. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Mad til mennesker	Detailslagter	20,0%	1
	Ernæringsassistent	20,0%	1
	Gastronom (kok)	20,0%	1
	Hotel- og fritidsassisten	20,0%	1
	Tjener	20,0%	1
Total		**100,0 %**	**5**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
4.7. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Medieproduktion	Digital media	100,0 %	2
Total		**100,0 %**	**2**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
4.8. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Merkantil (HG)	Detailhandelsuddannelse med specialer	24,1%	7
	Eventkoordinator	10,3%	3
	Finansuddannelsen	24,1%	7
	Generel kontoruddannelse	51,7%	15
	Handelsuddannelse med specialer	37,9%	11
	Kontoruddannelse med specialer	34,5%	10
Total		**182,8 %**	**29**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
4.9. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Produktion og udvikling	Smedeuddannelsen	100,0 %	1
Total		**100,0 %**	**1**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter

.

4.10. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Strøm, styring og it	Automatik- og procesuddannelsen	33,3%	1
	Elektriker	33,3%	1
	Elektronik- og svagstrømsuddannelsen	33,3%	1
Total		**100,0 %**	**3**

		Procent	Antal Respondenter
4.11. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Sundhed, omsorg og pædagogik	Hospitalteknisk assistent	100,0 %	1
Total		**100,0 %**	**1**

		Procent	Antal Respondenter
4.12. Hvilke eventuelle andre indgange/uddannelser søger du så praktikplads inden for? Transport og logistik	Havne- og terminaluddannelsen	16,7%	1
	Lager- og terminaluddannelsen	50,0%	3
	Lufthavnsuddannelsen	50,0%	3
	Personbefordringsuddannelsen	16,7%	1
	Redderuddannelsen	16,7%	1
	Togklargøringsuddannelsen	16,7%	1
	Vejgodstransportuddannelsen	33,3%	2
Total		**200,0 %**	**6**

		Procent	Antal Respondenter
5. Hvor mange praktikpladser har du søgt inden for den seneste måned?	Har ikke søgt praktikplads inden for den seneste måned	29,2%	205
	Har søgt mellem 1 og 5 praktikpladser	31,1%	218
	Har søgt mellem 6 og 10 praktikpladser	17,9%	126
	Har søgt mere end 11 praktikpladser	21,8%	153
Total		**100,0 %**	**702**

		Procent	Antal Respondenter
6. Hvor lang tid har du været praktikpladssøgende?	Søger ikke aktivt praktikplads	12,5%	88
	Mindre end 4 uger	2,3%	16

.

	5-9 uger	2,7%	19
	10-13 uger	5,0%	35
	Mere end 13 uger	77,5%	544
Total		**100,0 %**	**702**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
7. Hvor langt væk fra din bolig søger du typisk praktikpladser?	Søger ikke aktivt praktik-plads	11,1%	78
	0-10 km	7,5%	53
	11-20 km	11,4%	80
	21-50 km	27,5%	193
	Mere end 50 km	42,5%	298
Total		**100,0 %**	**702**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
8. Hvor langt er du villig til at flytte for at få en praktikplads?	Jeg vil ikke flytte for at få en praktikplads	44,2%	310
	0-10 km	2,6%	18
	11-20 km	4,7%	33
	21-50 km	8,5%	60
	Mere end 50 km	40,0%	281
Total		**100,0 %**	**702**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
9. Bruger du/har du brugt erhvervsskolens praktikpladsvejledning/praktikpladskontor?	Ja	73,9%	519
	Nej	26,1%	183
Total		**100,0 %**	**702**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
10. Bruger du stadig erhvervsskolens praktikpladsvejledning/praktikpladskontor?	Ja	74,6%	387
	Nej	25,4%	132
Total		**100,0 %**	**519**

		Pro-cent	Antal Re-spondenter
11. Hvorfor benytter du dig ikke af erhvervsskolens praktikpladsvejledning /praktikpladskontor?	Jeg kender ikke muligheden	48,1%	88
	Har ikke haft behov for vejledning	30,1%	55
	Jeg søger information på internettet i stedet for	4,4%	8

.

	Jeg spørger mine forældre, klassekammerater og venner i sted	1,1%	2
	Andet	7,7%	14
	Ved ikke	10,9%	20
Total		**102,2 %**	**183**

		Procent	Antal Respondenter
12. Har skolen tilbudt dig et praktikophold i udlandet?	Ja	20,5%	144
	Nej	79,5%	558
Total		**100,0 %**	**702**

		Procent	Antal Respondenter
13. Har du overvejet et praktikophold i udlandet?	Ja	41,6%	292
	Nej	58,4%	410
Total		**100,0 %**	**702**

		Procent	Antal Respondenter
14. Har du været i udlandet i praktik?	Ja	7,4%	26
	Nej	92,6%	327
Total		**100,0 %**	**353**

Incitamenter ift. virksomhedspraktik og praktik i praktikcenter

3. april 2013

Indledning
Udvalget har til opgave at fremkomme med forslag til langsigtede og holdbare løsninger på praktikpladssituationen. Som en del af dette skal skolepraktik (praktikuddannelse i et praktikcenter) bidrage til at modvirke bl.a. de konjunkturbestemte udsving på praktikpladsmarkedet. Udvalget fremkom med dets forslag hertil i udvalgets fase I. Det fremgår af udvalgets rapport fra fase I, at udvalget i fase II vil kigge på incitamenterne for virksomhedspraktik ift. incitamenterne for praktikuddannelse i et praktikcenter, således at der ikke sker en skævvridning af omfanget.

Dette faktapapir beskriver kort de økonomiske incitamenter for praktikcentre for hhv. at få eleven i uddannelsesaftale og få eleven i praktik i praktikcenteret.

Faktapapiret beskriver alene de økonomiske incitamenter. Det er forudsat, at institutionerne overholder deres forpligtelser, jf. erhvervsuddannelsesloven, i forhold til at opsøge og formidle praktikpladser.

Beskrivelse af incitamentsstrukturen
Praktikcentrene har til opgave at tilrettelægge en samlet model for afholdelse af praktikuddannelse for de elever, der ikke indgår en ordinær uddannelsesaftale med en virksomhed. Det samlede praktikforløb tilrettelægges med anvendelse af de forskellige uddannelsesaftaleformer (delaftaler, korte uddannelsesaftaler, restuddannelsesaftaler, virksomhedsforlagt undervisning m.v.) og elementer af skolepraktik (praktikuddannelse i praktikcenteret) med henblik at opnå en bedre og mere fleksibel udnyttelse af praktikpladskapaciteten. Desuden skal praktikcentrene inddrages i det praktikpladsopsøgende arbejde som led i en effektiv og koordineret indsats for at få flest muligt i virksomhedspraktik.

Det er udgangspunktet for praktikcentrenes arbejde, at eleverne i videst muligt omfang kommer i lønnet virksomhedspraktik, og det er en forudsætning, at de lovgivningsmæssige forpligtelser for skolerne til bl.a. at opsøge og formidle praktikpladser i virksomheder overholdes.

Praktikcentrene ligger inden for de nuværende organisatoriske rammer af erhvervsskolerne. Det vil således fortsat være de respektive skoler, der vil få udbetalt tilskud i forbindelse med praktikuddannelsen samt afholde udgifterne hertil.
De økonomiske incitamenter for at få eleven i hhv. praktik i virksomhed eller i et praktikcenter bygger på forskellige indtægter og udgifter, der er knyttet hertil.

Tabel 1 giver et overblik over indtægter og udgifter ved de forskellige former for tilrettelæggelse af elevens praktikperiode.

.

Tabel 1. Incitamenter ved hhv. uddannelsesaftale og praktik i praktikcenter			
Afholdelsesform	**Indtægter**	**Udgifter**	**Indtægtsdriver**
Uddannelsesaftale **-** ved mesterlære	Praktikpladstilskud pr. aftale Start-, slut- og tillægstaxametertilskud Praktikpladstilskud pr. aftale		Antal uddannelsesaftaler
Praktik i praktikcenter (skolepraktik) - ved virksomhedsforlagt undervisning/delaftale - ved restaftale	Taxametertilskud (praktikperioden) Halvt taxametertilskud i max 3 måneder i samme virksomhed Intet praktikpladstilskud pr. aftale Bortfald af taxametertilskud Praktikpladstilskud pr. aftale	Udgifter til praktikundervisning	Antal elever i praktik i praktikcenter
Indtægter/udgifter uafhængigt af afholdelsesform	Taxametertilskud i elevens skoleperioder Færdiggørelsestaxameter	Praktikpladsopsøgende arbejde Udgifter til skoleundervisning	Antal elever [Opfyldelse af institutionens lovbestemte forpligtelser]
Anm.: Der er ikke medtaget alle de tilskudstyper, som institutionen modtager uafhængigt af tilrettelæggelsen af elevens praktiktid, fx grundtilskud, færdiggørelsestaxameter etc. Det kan dog hævdes, at færdiggørelsestaxameteret i realiteten er afhængigt af, om eleven gennemfører praktik i en virksomhed eller i et praktikcenter, da frafaldsprocenten er lavere ved praktik i en virksomhed. **Kilde:** MBU			

Det fremgår af tabellen, at institutionen modtager praktikpladstilskud pr. indgået aftale, hvilket giver institutionen incitament til at få flere elever til at indgå en uddannelsesaftale.

Ved praktik i et praktikcenter får institutionen taxametertilskud pr. elev, hvilket alt andet lige og under antagelse om faldende gennemsnitsomkostninger pr. elev (stordriftsfordel) kan give institutionen et incitament til at oppebære en minimumsaktivitet i praktikcenteret.

Udover ovennævnte har institutionerne også et incitament til at få eleverne i uddannelsesaftale som følge af, at størrelsen af skolernes kvote for optag af elever på grundforløbet bl.a. vil afhænge af antal indgåede uddannelsesaftaler.

Udfordringer ved incitamentsstrukturen
Det er en grundlæggende udfordring, at incitamentsstrukturen som følge af taxameterstyring samlet set ikke umiddelbart understøtter aftaleindgåelsen.

.

Det skyldes, at institutionernes eneste direkte økonomiske incitament til at arbejde for at indgå aftaler er praktikpladstilskuddet. Færdiggørelsestaxameteret medfører dog, at institutionen isoleret set har fordel af at tilbyde et uddannelsesforløb, hvor eleven har størst chance for at gennemføre, hvilket antages at være virksomheds-praktik.

Incitamentet må dog antages at være størst, jo mindre holdstørrelserne i forvejen er, dvs. kapacitetsudnyttelsen, fordi den marginale fordel ved flere elever i praktik-centeret i de tilfælde vil være størst.

Det økonomiske incitament til en fleksibel tilrettelæggelse af praktikforløbet er samtidig svagt, idet institutionen mister halvdelen af eller hele taxametertilskuddet ved elevens indgåelse af henholdsvist en delaftale eller en restaftale, med mindre at institutionen kan få udnyttet kapaciteten i skolepraktik på anden vis.

.

Elevernes retsstilling i skoleaftaler

3. april 2013

Indledning

Som følge af *"Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012"* skal der oprettes praktikcentre til varetagelse af skolepraktikken. Af aftalen fremgår følgende: *"Optagelse af en elev til et sådan praktikcenter skal efter aftalen ske ved indgåelse af en aftale mellem skole og elev om elevens fortsatte uddannelse, som fastlægger rettigheder og pligter for eleven og skolen."*

Elevernes retsstilling i skoleaftaler

Fra udvalgets anbefalinger fra fase 1 fremgår følgende om skoleaftalen:
"Optagelse af en elev på praktikcenter sker ved indgåelse af en aftale mellem skole og elev om elevens fortsatte uddannelse, både for elever uden uddannelsesaftale og for elever med aftaler, som kun omfatter dele af en kompetencegivende uddannelse. Ved aftalen får eleven og skolen nogle rettigheder og pligter i forbindelse med uddannelsens gennemførelse. Skoleaftalen skal blandt andet indeholde en detaljeret plan for elevens praktikuddannelse med tilhørende skoleundervisning, herunder aftaler om, hvordan EMMA-kravene opfyldes og om, hvordan og hvornår eleven forventes at nå uddannelsens mål, og om hvordan der følges op på planen. Skoleaftalen forudsættes indgået i forbindelse med elevens optagelse til skolepraktik på praktikcentret. Skoleaftalen skal også bruges som redskab i forhold til dialogen mellem eleven og skolen om perioden efter grundforløbets afslutning og før undervisningens begyndelse, herunder understøtte elevens praktikpladssøgning. Aftalen skal ikke være en ansættelsesaftale i arbejdsretlig forstand, og derfor skal gældende regler om elevernes retsstilling i forbindelse med konstatering af mangelfuld uddannelse eller tvistigheder i øvrigt analyseres med henblik på at sikre og klargøre elevernes, virksomhedernes og skolernes retlige forhold. Aftalen reguleres i fornødent omfang i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser."

.

Elevers prøvetid i korterevarende uddannelsesaftaler

3. april 2013

Indledning
Det fremgår af udvalgets anbefalinger fra dets første fase, at udvalget finder, *"at det bør indgå i implementeringen af forslaget* (red. om etablering af praktikcentre)*, at reglerne om prøvetid overvejes ændret således, at prøvetiden i højere grad gøres afhængig af uddannelsesaftalens varighed."*

Det fremgår endvidere, at udvalget vil drøfte, om loven kan ændres, så elever kan få en anden retsstilling end i dag vedr. prøveperioden ved uddannelsesaftaler af kortere varighed, der indgår som led i en skoleaftale med et praktikcenter.

De gældende regler om prøvetid
Erhvervsuddannelseslovens § 60, stk. 2, foreskriver en prøvetid på tre måneder i et hvert nyt uddannelsesforhold uanset aftalens varighed. Med et nyt uddannelsesforhold forstås en uddannelsesaftale mellem en arbejdergiver og en elev, som ikke tidligere har haft en professionel relation inden for det pågældende uddannelsesområde.

Prøvetiden er begrundet i, at uddannelsesaftalen er uopsigelig efter prøvetidens udløb, jf. lovens § 60, stk. 1. Det er derfor en beskyttelsesregel for begge parter.

Udvalgets hidtidige overvejelser om ændring af de gældende regler om prøvetid
Udvalget angiver i dets rapport fra første fase, at *"Når en elevs praktikuddannelse i henhold til en skoleaftale består af en flerhed af korte delaftaler mv., som veksler med skoleundervisning og praktikuddannelse på skole, vil eleven være under prøvetid flere gange i løbet af sin praktikuddannelse. Hvis der er tale om en sammenstykning af mange kortvarige praktikforløb, vil eleven principielt kunne være under prøvetid i hele praktikuddannelsen.*

Udvalget finder derfor, at det bør indgå i implementeringen af forslaget, at reglerne om prøvetid overvejes ændret således, at prøvetiden i højere grad gøres afhængig af uddannelsesaftalens varighed. Dette princip findes fx i erhvervsgrunduddannelsen, hvor det følger af loven, at en praktikaftale skal indgås på en formular, der er godkendt af ministeriet efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, og at der i formularen fastsættes aftalevilkår om prøvetid, opsigelse og ophævelse.

Om prøvetid i erhvervsgrunduddannelse er fastsat følgende: "De første tre måneder i virksomheden er prøvetid, hvis praktikaftalen omfatter seks måneder eller mere. Ved kortere praktikophold kan prøvetiden vare én eller to måneder efter aftale." Det er ikke nærmere fastsat, hvornår prøvetiden kan aftales til én hhv. to måneder. Der er således aftalefrihed herom.

.

Udvalget finder, at det bør indgå i overvejelserne om implementering af praktikcentrene, at erhvervsuddannelseslovens § 60, stk. 2, kan ændres således, at der bliver mulighed for en kortere prøvetid ved uddannelsesaftaler af kortere varighed. Herved vil alle nye uddannelsesaftaler, hvor praktikuddannelsen varer seks måneder eller mere, få en prøvetid på tre måneder som i dag, medens der i andre tilfælde kan aftales en prøvetid på en eller to måneder efter aftaleparternes frie valg. Ved skoleaftaler med et praktikcenter, vil spørgsmålet om prøvetid i korte delaftaler mellem elever og virksomheder, herefter kunne indgå som et dynamisk element i samspillet mellem eleven, skolen og virksomheden."

Andre overvejelser om ændring af de gældende regler om prøvetid

Det bemærkes, at en ændring af reglerne om prøvetid vil få betydning for arbejdsgivernes ret til ydelser efter den midlertidige præmie- og bonusordningen, som er gældende i 2013. Hvorfor en eventuel ændring af reglerne om prøvetid bør udskydes til at træde i kraft for uddannelsesaftaler, der indgås efter 1. januar 2014.

.

Behandling af tvistighedssager i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet

3. april 2013

Dette faktapapir omhandler behandlingen af tvistighedssager i de faglige udvalg og Tvistighedsnævnet, særligt med fokus på de fremtidige muligheder for fortsat uddannelse for de elever, som oplever, at deres uddannelsesaftale ophæves ensidigt, og hvor skyldspørgsmålet for ophævelsen af uddannelsesaftalen er omtvistet.

Det fremgår af side 19 i erhvervsuddannelsesudvalgets rapport fra fase I, at udvalget henstiller, at sagsbehandlingstiden for relevante sager, dvs. sager om skyldsspørgsmålet for ophævelse af uddannelsesaftaler, i de faglige udvalg og i Tvistighedsnævnet nedsættes markant, så processen i Tvistighedsnævnet ikke overstiger i alt to måneder.

Behandlingen af tvistighedssager
Tvistighedsnævnet er oprettet i medfør af lov om erhvervsuddannelser og er et uafhængigt domstolslignende forvaltningsorgan. Tvistighedsnævnet har til formål at træffe afgørelse i sager om tvistigheder mellem elever og praktikvirksomheder inden for erhvervsuddannelserne, jf. §§ 63-65 i lov om erhvervsuddannelser og § 1 i bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet. Det er en forudsætning for indbringelse af tvistigheder for Tvistighedsnævnet, at sagen forinden har været behandlet i det faglige udvalg, som er nedsat i henhold til § 37 i lov om erhvervsuddannelser, med henblik på tilvejebringelse af forlig, jf. § 63, stk. 1 og 2, i lov om erhvervsuddannelser. Hensigten hermed er at begrænse antallet af sager, der indbringes for Tvistighedsnævnet, mest muligt. Tvistigheder kan ikke indbringes for domstolene eller andre myndigheder, før en sag herom har været behandlet af nævnet, jf. § 63, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser. Afgørelser truffet af nævnet kan senest otte uger efter, at nævnet har truffet afgørelse, af hver af parterne indbringes for domstolene, jf. § 65, stk. 4, i lov om erhvervsuddannelser.

"Uforskyldt mistet"
I forbindelse med optagelse i skolepraktik efter § 66 a, stk. 2, 1. pkt., i lov om erhvervsuddannelser, optagelse i skoleundervisning uden uddannelsesaftale efter § 66 e, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser og tildeling af tilskud til virksomheder, som indgår uddannelsesaftale med en elev, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale efter § 66 k, stk. 3, i lov om erhvervsuddannelser, skal det afgøres, hvorvidt en elev uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale.

Når skolen modtager en ophævelsesmeddelelse eller en ny uddannelsesaftale for en elev, der har mistet en uddannelsesaftale, skal skolen afgøre, hvorvidt eleven uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale.

Før afgørelsen træffes, skal skolen foretage de nødvendige undersøgelser af spørgsmålet. Er en tvistighed i henhold til § 63 i lov om erhvervsuddannelser indbragt for det faglige udvalg eller Tvistighedsnævnet, kan skolen ikke afgøre

.

spørgsmålet, før der er truffet afgørelse eller indgået forlig om afslutningen af tvistigheden, jf. lovens § 66 a, stk. 2, 3. pkt.

Dette betyder, at disse elever i en periode befinder sig i en uafklaret situation i forhold til deres fortsatte uddannelse.

Tvistighedsnævnets sager og sagsbehandlingstid i 2010 og 2011

	2010 (30 nævnsmøder)	2011 (16 nævnsmøder)
Tilgåede sager	105 sager	90 sager
Sager behandlet i nævnet	54 sager (Heraf 26 sager om skyldsspørgsmålet for ophævelsen af uddannelsesaftalen.*)	45 sager (Heraf 21 sager om skyldsspørgsmålet for ophævelsen af uddannelsesaftalen.*)
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid (fra klageskriftet er modtaget, til sagen behandles på et møde i nævnet)	Ca. 330 dage (10-11 måneder)	Ca. 323 dage (10-11 måneder)
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid fra en sag er behandlet i nævnet, og indtil der bliver afsagt kendelse i sagen.**	Ca. 23 dage.	Ca. 20 dage

*Tallene vedrører sager om ophævelse af uddannelsesaftalen. Sekretariatet har ikke oplysninger om, hvor mange af disse sager, der vedrører elever, som ønsker optagelse til skolepraktik efter at have mistet deres uddannelsesaftale.

**Tallene er hentet fra Tvistighedsnævnets og Ankenævnet for Praktikvirksomheders årsberetning for 2010 og 2011.

Forberedelsen af en sag i Tvistighedsnævnet

For at belyse de processuelle problemer ved en samlet sagsbehandlingstid på to måneder, har sekretariatet udarbejdet en oversigt, som viser de enkelte sagsbehandlingsskridt i forbindelse med forberedelsen af nævnets sager, jf. bilag 1.

Oversigten viser, at forberedelsen af en typisk sag i Tvistighedsnævnet tager 3-8 måneder.

Som det fremgår af bilaget, vil en samlet sagsbehandlingstid på tre måneder alene være mulig i enkelte tilfælde og kun, hvis:

- klageskriftet ikke er mangelfuldt,
- klageskriftet kan forkyndes for indklagede inden for 1 uge,
- den nuværende frist for at afgive svarskrift på 6 uger nedsættes til 4 uger,

.

- parterne accepterer mødedatoen umiddelbart efter den er meldt ud (og således ikke beder om en omberammelse af sagen),
- der ikke er behov for yderligere skriftveksling (replik og duplik), og
- det er muligt for dommerne at forberede sagen på max to uger (dette afhænger både af sagens kompleksitet og af dommernes øvrige arbejdsbyrde).

Faktorer, der forlænger sagsbehandlingstiden i Tvistighedsnævnet
Omberammelser og sager, der trækkes kort tid forinden nævnsmødet
Sekretariatet gennemgik i anden halvdel af 2011 alle sager indbragt for nævnet for at kortlægge hvilke faktorer, der forlænger nævnets sagsbehandlingstid væsentligt.

Gennemgangen viste, at særligt to faktorer forlænger sagsbehandlingstiden. Det drejer sig om:

- **Omberammelse af sager med kort varsel** - sager som en eller begge parter ønsker omberammet med så kort varsel, at det ikke er muligt at beramme en ny sag på den oprindelige mødedato.

- **Sager der trækkes eller forliges umiddelbart inden nævnsmødet** (eller hvor parterne først meddeler sekretariatet, at sagen er forligt umiddelbart inden nævnsmødet), således at det ikke er muligt at beramme en ny sag på den planlagte mødedato.

Som en konsekvens af ovenstående behandlede nævnet alene 50 % af de berammede sager i andet halvår af 2011.

Sekretariatets statistik vedrørende omberammelser m.v. for andet halvår af 2011 vedlægges som bilag 2.

Det bemærkes, at for sager, der tilgår nævnet efter den 1. juli 2012, gælder der nye skærpede regler for omberammelse af sager. Reglerne følger af § 16, stk. 2, i bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet.

Sekretariatet forventer, at de nye skærpede regler om omberammelse vil nedbringe antallet af meget sene omberammelser.

De nye skærpede regler om omberammelse af sager afhjælper dog ikke problemet med sager, der forliges eller trækkes kort tid inden nævnsmødet.

Formelle mangler ved klageskriftet
Sekretariatets erfaring er, at også manglende overholdelse af § 8 i bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet om udformning af klageskriftet medvirker til at forlænge sagsbehandlingstiden.

.

Det drejer sig særligt om:

- manglende dokumentation for, at sagen er forsøgt forligt af det faglige udvalg (eller dokumentation, der viser at sagens parter ikke har været orienteret om eller indkaldt til forligsmødet),

- manglende eller forkerte oplysninger om indklagedes navn og adresse (til brug ved forkyndelsen af klageskriftet),

- andre formelle mangler (manglende kopi af uddannelsesaftalen, manglende angivelse af påstandsbeløb m.v.).

Det er i den forbindelse sekretariatets opfattelse, at der i flere sager ikke ses at være gjort reelle forsøg på at mægle forlig mellem sagens parter, inden sagen indbringes for Tvistighedsnævnet.

Dette har sekretariatet dog ikke mulighed for at påtale, såfremt der, jf. § 8, stk. 4, nr. 2, i bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet, er udarbejdet et mødereferat fra forligsmødet (som fx kan være et kort telefonmøde, hvor partsrepræsentanterne uden partsmedvirken beslutter, at sagen ikke kan forliges).

Sagsbehandlingstiden i Tvistighedsnævnet kunne således nedbringes ved at styrke forligsbestræbelserne i de faglige udvalg og dermed nedbringe antallet af sager, der indbringes for nævnet.

Sekretariatet forsøger på den baggrund (og for generelt at nedbringe sagsbehandlingstiden) løbende at vejlede og orientere de faglige udvalg og nævnets brugere om bl.a. de formelle krav til klageskriftet

Omfanget af sager behandlet i de faglige udvalg
Ministeriet for Børn og Undervisning har anmodet de faglige udvalg om oplysninger om, hvor mange tvister, der er omfattet af § 63 i lov om erhvervsuddannelser, de faglige udvalg har behandlet i 2010 og 2011. Ministeriet har desuden anmodet de faglige udvalg om at svare på, hvor mange af disse tvister, der har omhandlet skyldsspørgsmålet for ophævelsen.

Ministeriet har modtaget svar fra stort set alle faglige udvalg. Alle de faglige udvalg, der har uddannelser med stor volumen, har svaret.

De faglige udvalg har i alt i 2010 behandlet 496 tvister, hvoraf de 225 omhandlede skyldsspørgsmålet. I 2011 har de faglige udvalg i alt behandlet 498 tvister, hvoraf de 214 omhandlede skyldsspørgsmålet.

.

.

Bilag 1: Forberedelsen af en sag i Tvistighedsnævnet ser typisk således ud:

Sekretariatet modtager og gennemgår klageskriftet for mangler (det er ikke usædvanligt at klageskriftet er mangelfuldt)	1-2 uger
Klager indrømmes en rimelige frist til at afhjælpe eventuelle mangler ved klageskriftet.	Minimum 2 uger
Klageskriftet forkyndes for indklagede	1-2 uger (kan tage væsentligt længere tid i sager, hvor det er vanskeligt at finde indklagede)
Indklagede indrømmes en frist til at afgive svarskrift i sagen	Minimum 4 uger (i praksis gives 6 uger)
Berammelse af sagen	Minimum 3 uger (det er i praksis uhensigtsmæssigt at beramme sagen til behandling, før der er indgivet svarskrift, fordi sekretariatet endnu ikke har overblik over, hvor lang tid, der skal sættes af til sagen på nævnsmødet)
Udpegning af dommere (foretages af de forhandlingsberettigede organisationer)	3 uger (kan evt. løbe samtidig med fristen for indgivelse af svarskriftet)
Replik	2-4 uger (alt efter om der er behov for at yderligere skriftveksling, og hvor kompliceret sagen er)
Duplik	2-4 uger (alt efter om der er behov for at yderligere skriftveksling, og hvor kompliceret sagen er)
Dommerne forbereder sagen	2-4 uger (alt efter, hvor kompliceret/omfangsrig sagen er)
Samlet sagsbehandlingstid	3-8 måneder

.

Bilag 2: Oversigt over sager, der er berammet i Tvistighedsnævnet anden halvdel af 2011

Oversigt over sager, der er berammet i Tvistighedsnævnet anden halvdel af 2011

"Belægningsprocent"

Torsdag 11. august		
Tid	Sagsnr.	Status
09.00	86.2010	Trukket
10.00	93.2010	
12.00	83.2010	Trukket
13.00	75.2010	
14.30	30.2010	Forlig meddelt 8. aug. 2011

Mandag 19. september		
Tid	Sagsnr.	Status
09.00	91.2010	
10.00	125.2009	Trukket 16. sep. 2011
11.00	89.2010	Ønsket omberammet 7. sep. 2011
12.00	84.2010	Ønsket omberammet 31. aug. 2011
14.00	60.2010 61.2010	

Torsdag 29. september		
Tid	Sagsnr.	Status
13.00	57.2010	
15.00	76.2010	Ønsket omberammet 5. sep. 2011

Torsdag 6. oktober		
Tid	Sagsnr.	Status
09.00	77.2010	
10.00	103.2010	Trukket 4. okt. 2011
11.00	99.2010 100.2010	
13.00	101.2010	
13.30	88.2010	Meddelt forligt 28. sep. 2011
14.30	95.2010	Trukket 12. juli 2011
14.30	Ny sag 129.2009	Meddelt forligt 5. okt. 2011

Torsdag 10. november		
Tid	Sagsnr.	Status
09.00	59.2010	Meddelt forligt 7. okt. 2011
10.00	53.2010	
10.30	97.2010	
12.30	68.2010	Ønsket omberammet 3. nov. 2011
13.30	50.2010	

Fredag 25. november		
Tid	Sagsnr.	Status
09.00	82.2010	Trukket 24. aug. 2011
09.30	96.2010	
10.30	48.2010	Trukket
11.00	89.2010	
13.00	102.2010	
13.30	105.2010	

Torsdag 1. december		
Tid	Sagsnr.	Parter
10.00	87.2010	
11.30	10.2010	Meddelt forligt 29. nov. 2011
13.00	93.2010	
15.00	84.2010	Ønsket omberammet 31. okt. 2011

Resultater ved folkeskolens afgangsprøve

4. april 2013

Papiret indeholder en oversigt over de resultater som eleverne har opnået ved aflæggelses af folkeskolens afgangsprøve 2010, samt hvilke resultater eleverne har opnået ved evt. aflægges af prøve ét år efter, fx i 10. klasse.

Tabel 1 nedenfor viser, hvordan elever som i 2010 begyndte i 9. klasse, fordeler sig, når der ses på, om eleverne opnår mindst karakteren 2 i dansk og matematik. Karakteren 2 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

Der er ikke foretaget en vægtning af de henholdsvis fem danskprøver og to matematikprøver, som eleverne aflægger. Dvs. alle prøver i det enkelte fag indgår med samme vægt.

Tabel 1. Alle elever som i 2010 startede i 9. klasse fordelt på om de efterfølgende har 2 eller derover i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve

Oplysning om elevers prøveaflæggelse	Antal elever	Procent
Opnår 2 både matematik og dansk efter 9. klasse	**58.309**	**82%**
Opnår 2 efter 10. klasse	**2.729**	**4%**
Opnår 2 i dansk	3.765	5%
Opnår 2 i matematik	578	1%
Opnår ikke 2, men har taget hel eller delvis prøve	845	1%
Prøvefri skole*	657	1%
Ingen oplysninger om prøve**	4.053	6%
I alt	70.998	100%

*Opgørelsen af prøvefriskoler er ikke dækkende, det kan derfor være for lavt.
**Disse elever har ikke en registreret prøve. Enten har de slet ikke været til prøve, eller også er de ikke indberettet. Meget få en enten fritaget, sygemeldte el. ikke mødt frem i alle discipliner.

I 2010 begyndte ca. 71.000 elever i 9. klasse. Ved folkeskolens afgangsprøve opnåede:

- 82 pct. (ca. 58.300) mindst karakteren 2 i både dansk og matematik.
- 18 pct. (ca.12.700 elever) havde ikke mindst 2 i begge fag.

Det skal bemærkes, som det fremgår af tabellen, at der ikke foreligger oplysninger om ca. 4.000 af eleverne, svarende til 6 pct. af årets optag. Disse elever er talt med i gruppen af elever, som ikke har 2 i dansk og matematik, da niveauet for gennemførelse for denne gruppe elever svarer til gruppen af elever, som har under 2 i både dansk og matematik.

.

Hvis de 12.700 elever, som ikke havde mindst 2 i begge fag efter 9. klasse, følges i et år, dvs. til efter en eventuel 10. klasse, så har yderligere ca. 2.800 elever opnået karaktererne gennem prøve aflagt i 10. klasse.

Dvs. et år efter 9. klasse har:

- ca. 9.900 elever ikke opnået karakteren mindst 2 i henholdsvis dansk og matematik og
    - heraf kommer 700 af eleverne fra prøvefri friskoler.

Det vides ikke, hvor stor en andel af disse elever, som har deltaget i 10. klasse, da der endnu ikke foreligger baggrundsoplysninger for denne elevgruppe.

De ca. 9.200 elever, som ikke har opnået mindst 2 i begge fag, og som ikke gik på prøvefri friskoler, fordeler sig således, jf. tabel 2. Det fremgår bl.a., at 61 pct. gik i folkeskolen og at 38 pct. enten gik i specialklasse (14 pct.) eller specialtilbud (24 pct.). Der skal igen gøres opmærksom på, jf. tabel 1, at der ikke foreligger oplysninger for ca. 4.000 elever og at disse er fordelt ud på de forskellige institutionstyper i tabel 2.

Tabel 2. Elever som ikke opnår mindst 2 i dansk og matematik i 9. klasse, fordelt på skoletype ved start af 9. klasse

Institution	Antal elever	Procent
Folkeskoler	**5668**	**61%**
Heraf: Specialklasseelever	*1268*	*14%*
Friskoler og private grundskoler*	**531**	**6%**
Efterskoler*	**819**	**9%**
Specialtilbud	**2222**	**24%**
Heraf: Specialskoler mv.	*825*	*9%*
Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem	*416*	*5%*
Efterskoler med samlet særligt tilbud	*308*	*3%*
Kommunale ungdomsskoler og ungdomskostskoler	*673*	*7%*
Alle	**9240**	**100%**

*Opgørelsen af prøvefriskoler er ikke dækkende, der kan derfor indgå elever fra prøvefri skoler.

Det følgende bygger på en opgørelse af elever, som er 18 år eller derunder ved optagelsestidspunktet til grundforløbet. Eleverne på merkantilt grundforløb er optaget i perioden 2008 og på andre grundforløb i 2009. Eleverne har haft normeret tid plus et år til at fuldføre.

Tabel 3 nedenfor viser bl.a. at 25 pct. af de i alt 25.804 optagne elever har mindst 2 i dansk og matematik. Tabellen viser desuden, at langt de fleste elever har under 7 i gennemsnit.

Tabel 3: Elever, som ikke har mindst 2 i dansk og matematik ved optaget til erhvervsuddannelsernes grundforløb

Karaktergennemsnit	Fuldført	Afbrudt	Hovedtotal
Uoplyst/ukendt	**1.591**	**1.357**	**2.948**

.

Har ikke mindst 2	**2.073**	**1.472**	**3.545**
2,00-2,99	1.207	636	1.843
3,00-3,99	2.773	1.138	3.911
4,00-4,99	3.288	1.103	4.391
5,00-5,99	3.001	970	3.971
6,00-6,99	2.106	548	2.654
7,00-7,99	1.298	336	1.634
8,00-8,99	494	123	617
9,00 og over	237	53	290
Hovedtotal	**18.068**	**7.736**	**25.804**
Antal som ikke har mindst 2 i dansk eller mat.		**6493**	**25%**

Tabel 4 nedenfor viser sammenhængen mellem karaktergennemsnit og frafald.

Tabel 4: Karaktergennemsnit (dansk og matematik) og afbrud

Karaktergennemsnit	**Fuldført**	**Afbrudt**	**Hovedtotal**
Uoplyst/ukendt	**54,0%**	**46,0%**	**100,0%**
Har ikke mindst 2	**58,5%**	**41,5%**	**100,0%**
2,00-2,99	65,5%	34,5%	100,0%
3,00-3,99	70,9%	29,1%	100,0%
4,00-4,99	74,9%	25,1%	100,0%
5,00-5,99	75,6%	24,4%	100,0%
6,00-6,99	79,4%	20,6%	100,0%
7,00-7,99	79,4%	20,6%	100,0%
8,00-8,99	80,1%	19,9%	100,0%
9,00 og over	81,7%	18,3%	100,0%
Hovedtotal	**70,0%**	**30,0%**	**100,0%**

Tabellen viser en tydelig sammenhæng mellem karaktergennemsnit og frafald. Mere end 40 pct. af de elever, som ikke som har karaktergennemsnit under 2 eller hvor der ikke foreligger oplysninger, gennemfører ikke grundforløbet. For elever, som har højere gennemsnit, er frafaldsprocenten jævnt faldende fra et niveau på ca. 35 pct. for elever med karaktergennemsnit på mellem 2 og 3 til ca. 18 pct. for elever med et gennemsnit på 9 og derover.

Tabel 5 og 6 viser samme oplysninger som tabel 3 og 4. Men i stedet for at se på om de har opnået mindst 2 i henholdsvis dansk og matematik, ses på et gennemsnit af karakterer i mindst 5 prøver, og hvor gennemsnittet skal være over 2.

Tabel 5: Elever, som ikke opnår om mindst 2 i gennemsnit af mindst fem prøvekarakterer ved optaget til grundforløbet

Karaktergennemsnit	**Fuldført**	**Afbrudt**	**Hovedtotal**
Uoplyst/ukendt	**1.537**	**1.218**	**2.755**

.

Under 2	**890**	**834**	**1.724**
2,00-2,99	2.104	1.269	3.373
3,00-3,99	3.557	1.537	5.094
4,00-4,99	3.931	1.337	5.268
5,00-5,99	3.215	857	4.072
6,00-6,99	1.845	443	2.288
7,00-7,99	720	176	896
8,00-8,99	199	50	249
9,00 og over	70	15	85
Hovedtotal	**18.068**	**7.736**	**25.804**
Antal som ikke opnår mindst 2 i gennemsnit		**4.479**	**17%**

Tabel 6: Karaktergennemsnit (mindst fem prøvekarakterer) og afbrud

Karaktergennemsnit	**Fuldført**	**Afbrudt**	**Hovedtotal**
Uoplyst/ukendt	**55,8%**	**44,2%**	**100,0%**
Under 2	**51,6%**	**48,4%**	**100,0%**
2,00-2,99	62,4%	37,6%	100,0%
3,00-3,99	69,8%	30,2%	100,0%
4,00-4,99	74,6%	25,4%	100,0%
5,00-5,99	79,0%	21,0%	100,0%
6,00-6,99	80,6%	19,4%	100,0%
7,00-7,99	80,4%	19,6%	100,0%
8,00-8,99	79,9%	20,1%	100,0%
9,00 og over	82,4%	17,6%	100,0%
Hovedtotal	**70,0%**	**30,0%**	**100,0%**

.

Trin på erhvervsuddannelserne

[Dato 4 april 2013]

Indledning
En erhvervsuddannelse skal indeholde flere kompetencegivende trin jf. lov om erhvervsuddannelser og bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Beskrivelse af trindelingen på erhvervsuddannelserne

Faktaboks: Regler om trinddeling af uddannelserne

Lov om erhvervsuddannelser § 15:
Stk. 2. Uddannelserne tilrettelægges efter reglerne om den enkelte uddannelse således, at eleverne kan afslutte forløbet på et eller flere kompetencegivende trin med en uddannelse, som indeholder på forhånd fastsatte dele af den samlede uddannelse, og som har et modsvar på arbejdsmarkedet, jf. dog stk. 5
Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter i medfør af § 4, stk. 1, regler om trindeling efter stk. 2 og om forløb efter stk. 3. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser endvidere fastsætte, at en uddannelse ikke skal kunne trindeles.

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 14:
§ 14. En uddannelse skal indeholde flere kompetencegivende trin, jf. § 15, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser. Undervisningsministeren kan dog efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser bestemme, at en uddannelse ikke trindeles.
Stk. 2. Uddannelserne og de kompetencegivende trin skal være egnede til at give grundlag for beskæftigelse og fortsat uddannelse samt opfylde varighedskravet for optagelse i arbejdsløshedskasse. Forløbene skal være tilrettelagt således, at eleven senere kan genoptage uddannelsen i det almindelige forløb i overensstemmelse med reglerne om uddannelsen.
Stk. 3. Bestemmelser om de i stk. 2 nævnte uddannelser fastsættes i reglerne om den enkelte uddannelse. Bestemmelserne skal omfatte særlige betegnelser for de kompetencegivende trin, bestemmelser om afsluttende prøver eller anden afsluttende bedømmelse og bestemmelser om udstedelse af uddannelsesbevis.

På erhvervsuddannelserne eksisterer der i dag 77 trin 1 fordelt på 69 af de i alt 109 uddannelser. Trinene er fordelt på alle 12 indgange.
I ultimo januar 2013 er antallet af igangværende uddannelsesaftaler på trinene 11.673 ud af i alt 77.398 igangværende uddannelsesaftaler, svarende til 15,1% af alle igangværende uddannelsesaftaler ultimo januar 2013.

.

De igangværende uddannelsesaftaler er fordelt på 41 trin 1 ud af 77 mulige. Der er igangværende uddannelsesaftaler på 53 % af de eksisterende trin 1 ultimo januar 2013.

Nedenstående tabel viser fordelingen af uddannelser, trin og specialer på indgangene.

Tabel 1 Fordeling af uddannelser, trin og specialer på indgange

Indgang	Uddannelse	T1	T1 fordelt på antal udd.	T2	T3	T4	T5	Alm. speciale	I alt specialer og trin
Dyr, planter og natur	9	9	9	19	1	1	1	0	31
Produktion og udvikling	26	17	17	30	2			16	65
Strøm, styring og it	10	6	5	13				12	30
Bil, fly og andre transportmidler	8	7	6	11				4	22
Bygge og anlæg	15	10	7	10				17	38
Transport og logistik	7	7	6	20	3			2	32
Merkantil	7	6	5	6				13	25
Medieproduktion	7	2	2	2				6	10
Mad til mennesker	10	9	8	16	2			2	29
Sundhed, omsorg og pædagogik	4	1	1	1				4	6
Krop og stil	3	1	1	2				2	5
Bygnings- og brugerservice	3	2	2	3				1	6
I alt	**109**	**77**	**69**	**133**	**8**	**1**	**1**	**79**	**299**

Anm.:
Kilde: Indgangsbekendtgørelserne for alle 12 indgange

Af bilaget fremgår det på hvilke uddannelser der er trin 1og dens varighed samt hvor mange igangværende uddannelsesaftaler der er ultimo januar 2013.

.

Bil, fly og andre transportområder				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Bådmekaniker	Bådmekaniker	4		20
	T1: Bådassistent	2		*
Cykel- og motorcykeluddan-nelsen	Cykelmekaniker	3	3	253
	T1: Cykelmontør	1	6	5
	Motorcykelmekaniker	4		37
	T1: Knallertmekaniker	2	9	18
Entreprenør- og landbrugs-maskin-uddannelsen	Entreprenørmaskinmekaniker	4		116
	Landbrugsmaskinmekaniker	4		331
	Personliftmekaniker	4		6
	Landbrugssmed	4		23
	Kranmekaniker (uden trin)	4		12
	T1: Materielmekaniker	2		9
Karosseriuddannelsen	Karosseriopretter	4		235
	Karosseribygger	4		*
	T1: Karosserismed	3	6	10
Personvognsmekaniker	Personvognsmekaniker	4		1540
	T1: Personvognsmontør	2		217
Lastvognsmekaniker	Lastvognsmekaniker	4		258
	T1: Lastvognsmontør	2		*

Bygge og anlæg				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Anlægsstruktør, bygnings-struktør og brolægger	Anlægsstruktør	3	5	527
		3	11	
	Bygningsstruktør	3	5	209
		3	11	
	Brolægger	3	5	72
		3	11	
	T1: Kloakrørlægger	1	6	0
Maskinsnedker	Maskinsnedker	3	3	154
		3	9	
	T1: Produktionsassistent, døre og vinduer	2		6
	T1: Produktionsassistent, møbel	2		16
Murer	Murer	3	5	1286
		3	11	
	T1: Flisemontør	2	5	60
		2	11	
Skorstensfejer	Skorstensfejer	4		82
	T1: Kedelanlægstekniker	1	6	*
Snedker	Bygningssnedker	3	3	213
		3	9	
	T1: Træoperatør, døre og vinduer	2		32
	T1: Bygningsmontør	2		*
	Møbelsnedker	3	3	93
		3	9	
	T1: Træoperatør, møbel	2		17
	Orgelbygger	2		*
Stenhugger	Stenhugger	3	6	11
		4		
	T1: Stentekniker	2		*
Vvs-energiuddannelsen	VVS og blikkenslager	4		328
	T1: VVS´er	3	6	160
	VVS- og energispecialist	4		923
	Ventilationstekniker	4		45
	Rustfast industrimontør	4		14

.

Bygnings- og brugerservice				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Ejendomsservice	Ejendomsserviceteknikker	3	3	466
	T1: Ejendomsmedhjælper	2	5	38
Serviceassistent	Virksomhedsservice	2		174
	Hospitalservice	2		284
	T1: Rengøringstekniker	1	6	159

.

Dyr, planter og natur				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Anlægsgartner	Anlægsteknik	3	7	362
		4	2	
	Plejeteknik	3	7	284
		4	2	
	T1: Anlægsgartnerassistent	1	9	35
		2	2	
Dyrepasser	Dyrepasser, dyr i zoologiske anlæg	3	5	72
		3	11	
	Dyrepasser, forsøgsdyr	3	5	57
		3	11	
	Dyrepasser, heste	3	5	120
		3	11	
	T1: Dyrepasserassistent	2		110
Greenkeeper	Greenkeeper	3	5	103
		3	11	
	T1: Greenkeeperassistent	1	3	28
	Groundsman	3	5	21
		3	11	
	T1: Groundsmanassistent	1	3	*
Landbrugsuddannelsen	Landmand, husdyr	3	5	1684
		3	11	
	Landmand, planter	3	5	500
		3	11	
	Jordbrugsmaskinfører	3	5	182
		3	11	
	T1: Landbrugsassistent	2		380
Landbrugets lederuddan-nelse	**T3:** Produktionsleder	3	5	
		3	11	
	T4: Virksomhedsleder	3	5	
		3	11	
	T5: Agraøkonom	3	5	
		3	11	
Produktionsgartner	Planteskolegartner, produktion	3	5	56
		3	11	
	Planteskolegartner, handel	3	5	39
		3	11	
	T1: Planteskolegartnerassistent	2		*
Skov- og naturtekniker	Skov- og naturplejer	3		120
		3	3	
	Biotop- og vildplejer	3		22
		3	3	
	Natur- og friluftsformidler	3		8
		3	3	
	T1: Skov- og naturassistent	2		11

.

Dyr, planter og natur				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Veterinærsygeplejerske	Veterinærsygeplejerske, Smådyr	3	10 uger	212
	Veterinærsygeplejerske, Heste	3	10 uger	11
	T1: Veterinærsygehjælper	1	45 uger	*
Væksthusgartner	Væksthusgartner, produktion	3	5	98
		3	11	
	Væksthusgartner; handel	3	5	7
		3	11	
	T1: Væksthusgartnerassistent	2		100

Krop og stil				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Kosmetiker *(gl. spec. kosmetiker 95)*	Hud- og skønhedsplejer	2	6	26
	Spa- og Wellnessbehandler	2	6	8
	T1: Kosmetikerassistent	1	6	*

.

Mad til mennesker				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Bager og Konditor	Bager	3	7	506
	T2: Brødbager med profil	2	10	36
	T1: Brødbager	2	1	20
	Konditor	3	7	152
	T2: Kagekonditor med profil	2	10	*
	T1: Kagekonditor	2	1	0
Detailslagter	Butik	3	6	614
	Delikatesse	3	6	193
	Fisk og vildt	3	6	20
	Slagtning	3	6	20
	T1: Detailslagteraspirant	2		0
Ernæringsassistent	Ernæringsassistent	3		685
	T1: Ernæringshjælper	1	6	33
Gastronom	Kok	3	9	2161
	Smørrebrødsjomfru	3		47
	Cater	2	10	304
	T1: Gastronomassistent	1	6	34
Industrislagter	Forædler	3		5
	Svineslagter	3		15
	Kreaturslagter	3		*
	T1: Industrislagter	2		65
Mejerist	Mejerist	3		165
	T1: Mejerioperatør	1	6	*
Tarmrenser	Tarmrenser	2	6	12
	T1: Industritarmrenser	1	6	32
Tjener	Tjener	3	4	493
	T1: Konference- og selskabstjener	1	8	10

.

Medieproduktion				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igangværende uddannelsesaftaler**
		ÅR	**MDR**	
Film- og tv-produktionsuddannelsen	Film- og tv-produktion	5		163
	T1: Film- og tv-assistent	2	6	9
Mediegrafiker	Mediegrafiker	4		468
	T1: Mediegrafisk assistent	3		14

Merkantil				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igangværende uddannelsesaftaler**
		ÅR	**MDR**	
Detailhandelsuddannelse med specialer	Salgsassistent	4		652
	Salgsassistent med profil	4		6172
	T1: Butiksmedhjælper	2		202
	Dekoratør	4		38
	Blomsterdekoratør	4		171
Eventkoordinator	Eventkoordinator	4		93
	T1: Eventassistent	2		5
Finansuddannelsen	Finansassistent	4		371
	T1: Kundemedarbejder	3		*
Handelsuddannelse med specialer	Handelsassistent, salg	4		1052
	T1: Kundekontaktcenteruddannelsen	2		6
	Indkøbsassistent	4		152
	Logistikassistent	4		101
Kontoruddannelse med specialer	Administration	4		1941
	T1: Kontorservice	2		32
	T1: Kundekontaktcenter	2		22
	Advokatsekretær	4		52
	Lægesekretær (offentlig adm.)	4		764
	Offentlig administration	4		2195
	Rejseliv	4		68
	Revision	4		414
	Spedition og shipping	4		682
	Økonomi	4		609

.

Produktion og udvikling				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Beklædningshåndværker	Beklædningshåndværker	3		54
		3	4	
	T1: Tekstil- og beklædningsassi-stent	2		28
		2	2	
Cnc-teknikeruddannelsen	Cnc-tekniker	2	6	6
	T1: Cnc-assistent	1	6	*
Finmekaniker	Finmekaniker	4		15
	Våbenmekaniker	4		6
	Låsesmed	4		74
	T1: Finmekanikassistent	1	6	*
Industrioperatør	Industrioperatør - montage	2	8	
	Industrioperatør - produktivitet	2	8	
	T1: Industrioperatør	2		404
Industriteknikudd.	Industritekniker-produktion	5	6	7
	T2:Industritekniker-maskin	4		771
	T1: Industriassistent	2		*
Køletekniker	Køletekniker	4		118
	T1: Køleassistent	2		*
Laboratorietandtekniker	Laboratorietandtekniker	4		11
	T1: Basistandtekniker	2	6	*
Metalsmed	Gravør	4		
	Metaltrykker	3	6	
	T1: Jern- og metalsliber	1	6	
Overfaldebehandler	Overfladebehandler - konstruktion	3		22
	Overfladebehandler - komponen-ter	3		15
	T1: Overfladebehandler	2		*
Plastmager	Plastspecialist	5		18
	T2: Plastmager	4		152
	T1: Plastmedhjælper	2		*
Skibstekniker	Skibstekniker (konstruktion)	4		*
	Skibstekniker (reparation)	4		5
	Skibstekniker (design)	4		*
	Skibstekniker (maritime rør)	4		*
	T1: Skibsteknikerassistent	2	6	*
Skibsmekaniker	Skibsmekaniker	5	9	
	T1: Skibsassistent	2	6	
	(jf. lov om maritimeudd.)			
Skibsmontør	Skibsmontør	4		139
	T1: Industrimontør	2	6	*

.

Produktion og udvikling				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Smedeuddannelsen	Klejnsmed	4		1625
	Smed (aluminium)	4		9
	Smed (rustfri)	4		366
	Energiteknik	4		50
	Svejser	2	6	5
	T1: Smed (bearbejdning)	2		12
Støberitekniker	Sandstøbning	3	6	5
	Støbning i permanente forme	3	6	*
	T1: Støberiassistent	2		*
Værktøjsuddannelsen	Værktøjstekniker	5		16
	T1: Værktøjsmager	4		159
Guld- og sølvsmedeuddannel-sen	Guldsmed	4		54
	T1: Butiksguldsmed	2		9
	Korpussølvsmed	4		0
	Bestiksølvsmed	4		*
	Ciselør	4		*
	Ædelstensfatter	2	6	*

.

Strøm, styring og it				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igangværende uddannelsesaftaler**
		ÅR	**MDR**	
Automatik- og procesuddannelsen	Automatiktekniker	4		311
	Automatiktekniker i elektrobranchen	4		33
	Automatiktekniker i elevatorbranchen	4		0
	T1: Automatikmontør	2		0
Data- og kommunikationsuddannelsen	Datatekniker med speciale i infrastruktur	5		271
	T1: It-supporter	2	6	649
	Datatekniker med speciale i programmering	5		137
	Telesystemtekniker	4		*
	T1: Teleinstallationstekniker	3		0
Elektronik- og svagstrømsuddannelsen	Medicotekniker	5		*
	Elektronik udviklingstekniker	5		*
	T1: Elektrofagtekniker	4		219
	Radio-tv-fagtekniker	4		11
Procesoperatør	Procesoperatør	4		212
	T1: Procesarbejder	2		0
Teater-, udstillings- og eventtekniker	Eventtekniker med speciale i audioteknik	4		46
	Eventtekniker med speciale i íl-luminationsteknik	4		29
	Teatertekniker	4		54
	Udstillingstekniker	4		*
	T1: Teater-, udstillings- og eventteknisk produktionsassistent	2		0

Sundhed, omsorg og pædagogik				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igangværende uddannelsesaftaler**
		ÅR	**MDR**	
Social- og sundhedsuddannelsen	Social og sundhedsassistent	3	3	6102
	T1: Social og sundhedshjælper	1	7	8051

.

Transport og logistik				
Uddannelser	**Specialer** **T1: Trin 1 i udd. med to trin** **T2: Trin 2 i udd. med tre trin**	**Varighed inkl. gr.forløb**		**Igang-værende uddan-nelsesaf-taler**
		ÅR	**MDR**	
Havne- og terminaluddan-nelsen	Havne- og terminalarbejder	2	6	50
	T1: Havnemedhjælper	1	6	*
Lager- og terminaluddannel-sen	**T3:** Lager- og terminaldisponent	4		23
	T2: Lageroperatør - lager- og transport	3		115
	T2: Lageroperatør - lager- og logistik	3		700
	T1: Lagermedhjælper	1	6	24
Lufthavnsuddannelsen	Lufthavnsoperatør - cargo	3		8
	Lufthavnsoperatør - Aircraft servicing	3		13
	Lufthavnsoperatør - Airport service	3		*
	Lufthavnsoperatør - Bagage	3		47
	Lufthavnsoperatør - Brand og redning	3		*
	Lufthavnsoperatør - Fuel	3		*
	Lufthavnsoperatør - Cleaning	3		8
	Lufthavnsoperatør - Ground handling	3		7
	Lufthavnsoperatør - Rampe service	3		36
	T1: Transportarbejder i lufthavn	1	6	56
Personbefordringsuddannel-sen	Kørseldisponent	4		*
	T2: Buschauffør - international turist-buskørsel	3		54
	T1: Turistbuschauffør	1	6	*
	T2: Buschauffør - bybus- og rutebil-kørsel	3		62
	T1: Rutebilchauffør	1	6	603
Togklargørings-uddannelsen	Klargører til godstog med speciale	3		
	T1: Rangerleder	1	6	
Vejgodstransport-uddannelsen	Kørseldisponent	4		17
	T2: Godschauffør	3		576
	T2: Renovationschauffør	3		62
	T2: Kranfører	3		20
	T2: Tankbilchauffør	3		30
	T2: Flyttechauffør	3		34
	T1: Lastbilchaffør	1	6	*

.

Adgangsbegrænsning – nationale rammer for optagelse

5. april 2013

Indledning
Som følge af *"Aftale om en forstærket indsats for flere praktikpladser i 2012"* skal adgangsbegrænsningen til skolepraktik for ti ud af 11 uddannelser flyttes til uddannelsernes grundforløb.

Denne ændring fordrer overvejelser om fastsættelse af rammer for de kriterier, som de faglige udvalg kan fastsætte for skolernes vurdering af de enkelte ansøgere.

Udvalget har i dets fase I besluttet, at dette skal drøftes i fase II.

Dette faktapapir er et supplement til teksten i bilag 21 om rammer for adgangskrav (optagelseskrav) til grundforløb og hovedforløb, herunder uddannelsesparathedsvurdering, hvor dette område også er beskrevet.

Regler om skolernes bedømmelse af elevernes kvalifikationer forud for optagelse
§ 37 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser indeholder bestemmelser om adgangsbegrænsning til erhvervsuddannelserne.

Bestemmelsens stk. 5 foreskriver, at hvis der er flere ansøgere uden uddannelsesaftale til en uddannelse, der er adgangsbegrænset til skolepraktik, end skolen har kvotepladser til, træffer den skole, hvor undervisningen skal gennemføres, afgørelse om, hvem der kan påbegynde grundforløbet.

Afgørelsen træffes ud fra en vurdering af den enkelte ansøgers egnethed til uddannelsen på baggrund af hidtidige uddannelsesforløb og eventuel beskæftigelse, medmindre andet fremgår af reglerne om den enkelte uddannelse.

På nuværende tidspunkt er der fastsat følgende bestemmelser i reglerne om de enkelte uddannelser:

- Film- og tv-produktionsuddannelsen stiller krav om gennemført farvesynstest og høretest
- Fotografuddannelsen stiller krav om gennemført farvesynstest
- Grafisk teknikeruddannelsen stiller krav om gennemført farvesynstest
- Mediegrafikeruddannelsen stiller krav om gennemført farvesynstest

.

Virksomhesforlagt undervisning

5. april 2013

Indledning
Udvalget drøftede anvendelsen af virksomhedsforlagt undervisning i fase I. I udvalgets rapport er det forudsat, at varigheden af virksomhedsforlagt undervisning i skolepraktik for den enkelte elev nedsættes af hensyn til eleven og for at undgå misbrug. Dette forudsættes påset via de lokale arbejdsmarkedsmekanismer.

Virksomhedsforlagt undervisning
Erhvervsuddannelseslovens § 2, stk. 2, giver mulighed for, at der kan gennemføres ordninger, hvorefter dele af skoleundervisningen foregår i en virksomhed på grundlag af aftale mellem skole og virksomheder.

Bestemmelsen bygger på det generelle synspunkt, at samarbejdet mellem skole og lokalsamfundets arbejdsmarked bør intensiveres og også komme praktisk til udtryk i den måde, skoleundervisningen gennemføres på.

Eksempler på former for virksomhedsforlagt undervisning er:

1. orienterende virksomhedsbesøg,
2. undervisning i virksomhedslokaler med anvendelse af virksomhedens udstyr,
3. korterevarende praktikarrangementer under skolens ansvar,
4. virksomhedsforlagt undervisning i skolepraktik, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 f og § 19 b, stk. 1, 2. pkt. forudsætningsvis og
5. ophold i en virksomhed i vejledningsøjemed i den valgfri undervisning eller i supplerende grundforløbsundervisning for elever uden uddannelsesaftale, jf. § 61 i bekendtgørelsen om erhvervsuddannelserne (hovedbekendtgørelsen).

De former, der er nævnt i nr. 1, 3 og 5 har i almindelighed til formål at give eleverne mulighed for at opleve arbejdsvilkårene i det pågældende fag, herunder mulighed for at indgå en uddannelsesaftale. De giver elever, der er uafklarede ved valg af videre uddannelsesforløb et bedre grundlag for at træffe dette valg.

Undervisningen vil typisk falde inden for valgfri undervisning i grundforløbet, som skal være af begrænset omfang i henhold til § 60, stk. 3, i hovedbekendtgørelsen. De former, der er nævnt i nr. 2 og til dels nr. 4 har det praktiske formål at give skolen adgang til lokaler, udstyr og andre ressourcer, som skolen ikke selv råder over. Virksomhedsforlagt undervisning i skolepraktik har herudover til formål at give eleverne en undervisning, der tillige indeholder en arbejdspladssocialisering, som dog først fuldt ud kan opnås, når eleven deltager i produktionen og får løn, hvilket forudsætter en uddannelsesaftale, jf. lovens § 66 f.

.

Den tid, skolen kan få tilskud til elever i virksomhedsforlagt skolepraktik, er begrænset, jf. lovens § 19 b, stk. 1, 2. pkt., til højst 3 måneder for den enkelte elev ved praktikuddannelse i samme virksomhed.

Undervisningsplanen fastsættes af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg, jf. hovedbekendtgørelsens § 40, stk. 1. Det betyder, at skolen i den lokale undervisningsplan skal beskrive nærmere, hvordan den virksomhedsforlagte undervisning bidrager til at opfylde konkret angivne delmål og læringsaktiviteter i den relevante del af uddannelsen at skolen i bedømmelsesplanen skal have procedurer for vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte undervisning, og at virksomhedsforlagt undervisning skal fremgå af elevens personlige uddannelsesplan.

Skolen indgår aftale med virksomheden om virksomhedsforlagt undervisning, herunder samarbejdet før, under og efter den virksomhedsforlagte undervisning. Undervisningen kan udføres af skolens lærere eller af ansatte i virksomheden på skolens vegne og ansvar. Da undervisning foretaget af ansatte i virksomheden foregår på skolens ansvar, må skolen gennem tilsyn sikre sig, at undervisningen i virksomheden mindst står mål med skolens undervisning.

Antallet af virksomhedsforlagt undervisningsforløb, der er tilrettelagt, og antallet af delaftaler, der er indgået, fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Antal virksomhedsforlagt undervisningsforløb (VFU) og delaftale i perioden 2004-2012

	2004	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
VFU	10.202	6.960	4.289	2.541	1.899	3.919	7.256	7.856	10.449
Delaftaler	3.923	3.235	1.890	1.020	682	775	996	1.015	1.228

.